

Številka: 007-154/2012/41	
Ljubljana, 21. 9. 2012	
EVA 2012-2330-0089	
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si	
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (ZZZiv-C) – predlog za obravnavo	
1. Predlog sklepov vlade:	
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... izdala naslednji sklep:	
»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (ZZZiv-C) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.	
Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da sprejme uradno prečiščeno besedilo Zakona o zaščiti živali.«	
Prejmeta: — Državni zbor Republike Slovenije — Ministrstvo za kmetijstvo in okolje Republike Slovenije	
2. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:	
— dr. Vida Čadonič Špelič, generalna direktorica Veterinarske uprave Republike Slovenije; — mag. Mitja Šedlbauer, višji svetovalec.	
2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:	
— Franc Bogovič, minister; — Branko Ravnik, državni sekretar; — dr. Vida Čadonič Špelič, generalna direktorica VURS; — Metka Hajdinjak, sekretarka; — mag. Mitja Šedlbauer, višji svetovalec.	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA

4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

4. b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:

5. Kratak povzetek gradiva

Sprememba zakona o zaščiti živali je potrebna predvsem zaradi zahtevanih sprememb slovenske zakonodaje v zvezi z zaščito živali, ki se uporabljajo v poskusih, zaradi implementacije Direktive 2010/63/EU.

Poleg tega je namen predlaganih sprememb izboljšati stanje na področju registracije in označevanja psov, kakor tudi preprečiti preprodajo pasjih in mačjih mladičev, kar je pogosto dejavnost, ki zelo slabo vpliva na dobrobit teh živali.

Spremembe zakona bodo zvišale raven zaščite živali na področju uporabe živali na javnih zbiranjih in snemanjih.

Predlagane so tudi spremembe na področju dejavnosti občin v zvezi z zaščito zapuščenih in hišnih živali. Tako je predlagana možnost predpisovanja občinskega prispevka z namenom zbiranja sredstev za skrb za omenjene vrste živali. Občinskim redarjem je dodeljena pristojnost preverjanja fizičnega varstva živali na javnem mestu in označevanja (mikročipiranja) psov.

Predlog ne predvideva sprememb v višinah glob. Tak ukrep bi namreč porušil razmerja med sankcijami za kršitve določb tako znotraj veterinarske zakonodaje kot tudi v primerjavi s politiko sankcioniranja v drugih predpisih.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">- na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,- na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna- na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR

I. Ocena finančnih posledic

	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				

II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:

Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				

Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:

Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				

Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:		

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

Zagotavljanje omejenega dostopa do podatkov v Centralnem registru psov imetnikom zavetišč bo zahtevala manjše spremembe programske opreme, ki je ocenjena okrog 1000 EUR.

Pri pripravi proračunov za naslednji dve leti bomo za navedeno obveznost finančne posledice načrtovali v okviru finančnega načrta na PP 612510 – informacijski sistem VURS, ukrep 2312-08-0004.

Z implementacijo Direktive 63/2010/EU postaja vloga Etične komisije za poskuse na živalih občutno bolj pomembna. Etična komisija bo morala zasedati večkrat kot doslej, saj bo po novih pravilih treba oceniti vsak projekt, ki vključuje poskuse z živalmi in ne samo bolj kompleksnih, kakor je to bilo doslej. Stroški delovanja Etične komisije, ki vključujejo sejnine in potne stroške članov se bodo povečali za približno 50%. Ocena letnega finančnega učinka zaradi delovanja Etične komisije je 10.000 EUR. Novi predlog tudi določa, da se sredstva za zgoraj omenjena nadomestila zagotovijo v proračunu ministrstva, pristojnega za veterinarstvo, s čimer navaja vir financiranja dela Etične komisije.

Vir financiranja je naveden tudi za zagotavljanje sredstev za nadomestila članom Strokovnega sveta za zaščito živali. Ta svetovadni organ je manjši kot Etična komisija in se sestaja manj pogosto. Letni finančni učinek je torej predviden na okrog 5.000 EUR.

Pri pripravi proračunov za naslednji dve leti bomo za navedeni obveznosti finančne posledice načrtovali v okviru finančnega načrta na PP 452210 – materialni stroški, ukrep 2312-11-0007.

Možnost predpisovanja prispevka za dobrobit živali z namenom zbiranja sredstev za skrb za zapuščene živali in druge dejavnosti, navedene v predlaganem 31. a členu bo občinam dala možnost, da na ta način zbirajo sredstva, ki jih potrebujejo za reševanje problemov s hišnimi in zapuščenimi živalmi. Obseg teh sredstev je nemogoče napovedati, saj je odvisen od odločitev občinskih svetov, ali bodo takse predpisali, velikosti občine, višine takse itd.

Poleg možnosti uvedbe prispevka pa bodo prihodek občinskih proračunov tudi **globe**, ki jih bodo izrekli občinski redarji ob preverjanju izvajanja 6. in 11. člena.

Preverjanje mikročipiranja psov; Predvideni stroški občin zaradi izvajanja preverjanja mikročipiranja psov bodo predvidoma znašali 10.000 EUR, kar predstavlja strošek nabave 100 čitalcev mikročipov, s katerimi bi opremili 100 občinskih redarjev v Sloveniji. Usposabljanje redarjev za uporabo čitalcev bo zagotovil upravni organ, pristojen za veterinarstvo. Na prihodkovni ravni bo navedeni strošek lahko izravnani v roku enega leta, saj je predpisana globa v 46.a členu za fizične osebe 200 EUR za storitev prekrška na kraju samem, kar v primeru takojšnjega plačila znaša 100 EUR.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

DA

Datum objave: 1. 9. 2010

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- občine in združenja občin.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
- Veterinarska zbornica
- Skupnost občin Slovenije,
- Društvo za zaščito živali Ljubljana
- Kinološka zveza Slovenije
- Krka d.d.
- Iniciativni odbor raziskovalcev

Upoštevani so bili:

- v pretežni meri

Bistvena odprta vprašanja:

- možnost uvedbe občinskega prispevka za dobrobit živali

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

/Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- vsem ministrstvom,
- Službi Vlade RS za zakonodajo,
- Informacijskemu pooblaščenču.

Pripombe na predlog zakona so posredovali:

- MNZ, MPJU, MF, IP, SVZ

/Datum pošiljanja:

/Gradivo je usklajeno: v celoti

10. Gradivo je lektorirano

DA

11. Zahteva predlagatelja za

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	DA
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

DA

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...

Franc Bogovič,
minister

PRILOGA:

- jedro gradiva

PREDLOG
[EVA 2012-2330-0089]

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAŠČITI ŽIVALI (ZZZIV –C)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zadnja sprememba Zakona o zaščiti živali je bila izvedena leta 2007. Namen tedanje spremembe je bila predvsem ureditev vprašanja nevarnih psov. Tokrat je sprememba zakona potrebna predvsem zaradi usklajevanja z Direktivo 2010/63/EU Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene, katere implementacija mora biti izvedena do 10. novembra 2012.

Spremembe ureditve poskusov na živali so potrebne na področju postopkov odobritev organizacij, ki se ukvarjajo z vzrejo, dobavo in uporabo laboratorijskih in drugih poskusnih živali. Urejale bodo postopke za dodelitev dovoljenja za poskus, ki ga mora uporabniška organizacija pridobiti, preden začne z izvajanjem poskusa. Poskusi se smejo poslej izvajati znotraj projektov. Ti morajo biti ocenjeni, na osnovi ocene pa upravni organ, pristojen za veterinarstvo, izda dovoljenje za poskus. V Republiki Sloveniji etične ocene poskusov že izvaja Etična komisija za poskuse na živalih. Smotno je, da naloge, ki jih nalaga nova direktiva, prevzame že obstoječe svetovalno telo, katerega naloge se ustrezno dopolni.

Direktiva z novimi nalogami povzroča določeno stopnjo povečanja administrativnih bremen, saj poslej predvideva ocene za vse poskuse in ne le bolj zahtevnih, kakor je to urejeno doslej. To posledično pomeni, da bo Etična komisija morala zasedati pogosteje. Stroški delovanja komisije (sejnine in potni stroški članov) so praviloma breme vlagateljev predlogov projektov, kar pomeni, da z njimi ni obremenjen državni proračun. Poleg tega so predvideni zahtevni strokovni kadrovski pogoji, ki bodo zagotovo vplivali na stroške odobrenih organizacij. Implementacija teh zahtev mora biti izvedena na optimalen način, ki bo zadostoval zahtevam direktive in hkrati povzročal le zmerno administrativno breme za zavezance.

Registracija psov in vodenje centralnega registra psov ima v Republiki Sloveniji dolgoletno tradicijo in dober učinek. V začetnih fazah je register zagotavljal sledljivost rednega cepljenja psov proti steklini, kasneje pa je prevzel tudi druge naloge. Danes je Centralni register psov baza podatkov, ki poleg informacij o cepljenju psov vsebuje tudi natančne podatke o lastnikih psov, številko mikročipa, s katerim je pes označen, in informacijo o tem, ali je pes klasificiran kot nevaren.

V zadnjem času je trgovina s plemenskimi psi in mačkami v Evropi skokovito narasla. Uradni podatki o komercialnih premikih psov nam povedo, da je predvsem iz Madžarske, Slovaške in Češke v letu 2010 preko Republike Slovenije potovalo 13.000 mladičev psov, namenjenih na Italijanski, Francoski, predvsem pa Španski trg (7.000). Informacije, ki jih prejemo pri delu na terenu, pa kažejo na to, da utegnejo biti neuradne številke še veliko višje. Prav ilegalni komercialni transport teh živali postaja v zadnjem času v Evropi velik problem. Posel z mladiči pasemskih psov je zelo donosen, saj imajo te živali ceno od nekaj sto do nekaj tisoč evrov. Zelo pogosto pa prihaja do goljufij v smislu prodaje psov, ki niso čiste pasme in jih niti ne spremlja dokumentacija, ki bi dokazovala nasprotno. Težave se začenejo že pri vzrediteljih, ki v svojih bolj ali manj ustreznih psarnah masovno proizvajajo mladiče, jih predčasno odstavljajo in pošiljajo na dolgo pot, kar ima zelo slab vpliv na dobrobit teh živali, samice pa so praviloma preobremenjene, saj morajo vzreditelji

zagotoviti čim več legel na leto.

Iz opisanega sledi, da je treba na področju registracije psov ukrepati na način, ki bo preprečeval ali vsaj omejeval preprodajo mladičev, ker je to glavni razlog trpljenja teh živali.

V Republiki Sloveniji je na področju zaščite živali močno dejavna civilna družba. V času spriprave predlogov novih sprememb so bili poslani številni predlogi in zahteve za izboljšanje zaščite živali predvsem v smislu strožjega kaznovanja in uvedbe novih služb nadzora s pooblastili, podobnimi tistim, ki jih ima policija. Zaradi kompleksnosti ustroja uradnega nadzora v Republiki Sloveniji je večina takšnih pobud neizvedljivih. Ustanovitev t.im. živalske policije bi poleg sprememb Zakona o zaščiti živali zahtevala tudi korenite spremembe zakonodaje, ki ureja javno upravo, inšpekcijski nadzor, kazniva dejanja itd. Poleg tega ustanavljanje novih državnih organov v luči varčevalnih ukrepov, s katerimi se sooča Republika Slovenija, ni smotrno. Strožje kazni v smislu zviševanja glob prav tako niso sprejemljive, saj obstaja nevarnost rušenja razmerij med kaznovanjem kršitev določil veterinarske zakonodaje in drugih predpisov.

Sodelovanje države in lokalnih skupnosti na področju zaščite živali traja že dolgo časa in je v tem obdobju obrodilo kar nekaj sadov. Republika Slovenija ima 10 zavetišč za zapuščene živali, ki so bodisi v lasti občin (3) ali v privatni lasti in za občine izvajajo javno službo skrbi za zapuščene živali. Težave, ki se pojavljajo na področju tega sodelovanja se tičejo predvsem financiranja te službe. Občine namreč nimajo jasno predpisanega načina za zagotavljanje sredstev za to dejavnost, kar bi bilo možno spremeniti z uvedbo možnosti predpisovanja občinskih dajatev v ta namen.

Nadzor nad izvajanjem Zakona o zaščiti živali je naloga več kot enega nadzornega organa, saj zaščita živali pokriva številna področja. Večina materije zakona je sicer v pristojnosti upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, vendar pa lahko nekatera področja bolje pokrivajo drugi organi nadzora, tako državni kot tudi lokalni.

2. CILJI, NAČELA IN POGLOVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

- uskladitev z evropsko zakonodajo na področju zaščite živali v poskusih;
- boljši sistem registracije psov in preprečevanje ilegalnega trgovanja z mladiči psov in mačk;
- zaščita živali, ki se uporabljajo na prireditvah in snemanjih;
- boljše definiranje dejavnosti društev ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu;
- omogočiti financiranje izvajanja javne službe skrbi za zapuščene živali in drugih dejavnosti za zagotavljanje dobrobiti hišnih živali na občinski ravni.

2.2 Načela

Predlagane spremembe in dopolnitve temeljijo na načelih odgovornega lastništva in humanega ravnanja z živalmi ob:

- preprečevanju trpljenja živali;
- zagotavljanju ustrezne informiranosti déležnikov;
- optimiziranju upravnih dejanj;
- zmanjšanju administrativnih bremen;
- sankcioniranju kršitev.

2.3 Poglavitne rešitve

- Uskladitev z Direktivo 2010/63/EU: Sprememba zakona in podzakonskega predpisa;
- Izboljšanje sistema registracije in označevanja psov;
- Zaščita živali, ki se uporabljajo na prireditvah in snemanjih;
- Prepoved preprodaje pasjih in mačjih mladičev (dovoljena samo prodaja mladičev iz lastne vzreje);

- Prepoved klanja brez omamljanja tudi za namen obrednega klanja;
- Uvedba možnosti predpisovanja občinskega prispevka z namenom financiranja dejavnosti za zaščito zapuščenih in hišnih živali;
- Uvedba podrobnih dodatnih pogojev za društva ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu;
- Dodelitev pristojnosti občinskim redarstvom za nadzor nad fizičnim varovanjem psov na javnih mestih in označevanja psov;

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

glej tč. 7.b gradiva

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, CE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

V okviru sprejetega državnega proračuna sredstev ni potrebno zagotavljati.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Avstrija

Dobrobit živali v Avstriji spada pod pristojnost veterinarske službe, ki je v Avstriji organizirana v okviru Ministrstva za zdravje, družino in mladino.

Obstoječi Zakon o zaščiti živali je stopil v veljavo 1. januarja 2005. Poleg zakona so v veljavi še posamezne odredbe za naslednja področja:

- reja in držanje živali
- zavetišča za živali
- nadzor nad dobrobitjo
- dobrobit pri zakolu
- dobrobit v cirkusih in na prireditvah
- živalski vrtovi
- službeni psi

Zakon o zaščiti živali je razdeljen na 4 poglavja z naslednjo vsebino:

1. splošne določbe (cilji zakona, podpora zaščiti živali, področje veljavnosti, definicije, prepoved krutega ravnanja, prepoved usmrtitve živali, prepovedani posegi na živalih, prepoved prenosa, prodaje ali nakupa določenih vrst živali, obveza nudenja prve pomoči, poskusi na živalih in prevoz živali),
2. posedovanje živali (pogoji za skrbnika, principi posedovanja živali, osebe, ki skrbijo za živali, skrb v primeru bolezni ali poškodbe, svoboda gibanja, napajanje in krmljenje, načrti objektov in napeljav, živali, ki se držijo izven objektov, pregledi, evidence, metode reprodukcije in odobritve, divje živali, živali v živalskih vrtovih, v cirkusih in podobnih ureditvah, zavetišča, zapuščene in potepuške živali),
3. izvrševanje (organi oblasti, pomoč javnih varnostnih služb, nadzor organov oblasti, vstop na gospodarstvo, v objekte, prevozna sredstva, organi prisile),
4. kazenske in končne določbe (kazenske določbe, prepoved posedovanja živali, zaplemba, varuh pravic živali, Svet za zaščito živali, poročilo o zaščiti živali, reference, prehodna obdobja, priprava obsodbe, itd.)

Avstrijski državni zakon za zaščito živali se smatra za najmodernejši zakon glede zaščite živali v Evropski uniji. Vpeljan je institut varuha živali, ki je zakoniti zastopnik interesov dobrobiti živali. Zakon ščiti življenje živali in prepoveduje usmrtitev brez upravičenega razloga. Poudariti je treba tudi prepoved prodaje psov in mačk v trgovinah za živali. So pa v zakonu tudi določene pomanjkljivosti,

npr. iz prepovedi privezovanja govedi so izvzete krave, za katere velja, da morajo biti zunaj 90 dni na leto, manjka prepoved reje prašičev na tleh brez nastilja, itd. Naslednji cilj je dvigniti zaščito živali na ustavni nivo.

Višina kazni za kruto ravnanje z živalmi se giblje od 2.000 do 7.500 EUR. V primeru ponavljajočih dejanj je lahko izrečena kazen do 15.000 EUR.

Velika Britanija

Prvi zakoni za zaščito domačih živali so bili sprejeti že ob koncu 19. stoletja.

Obstoječi Zakon o zaščiti živali, je bil nazadnje spremenjen in razširjen leta 2007. Sedaj ni prepovedano le kruto ravnanje z živalmi, ampak je z zakonom regulirano tudi, da mora biti za živali poskrbljeno na način, primeren vrsti. Živalim mora biti glede na vrsto dopuščena socializacija, reja v skupinah oziroma posamično. Živali morajo biti zaščitene pred bolečino, poškodbami in boleznimi. V Veliki Britaniji lahko živali pridobijo le osebe, starejše od 16 let. Zakon prepoveduje dajanje zdravil živalim in to pravico dodeljuje le veterinarju. V Zakonu ni splošne prepovedi amputacije, je pa krajšanje repov prepovedano od 1. aprila 2007. Izjeme so delovni psi, npr. španjeli, terierji.

V Veliki Britaniji je prepovedano posedovanje, vzreja, trgovanje in uvoz naslednjih pasem psov: Pit bull terrier, Japanese Tosca, Dogo Argentino in Fila Brasileiro. Poleg naštetih pasem se, odvisno od obnašanja in izgleda, lahko kot nevarne pse šteje tudi druge pasme.

Zakon določa odgovornost lastnikov in skrbnikov živali, da zagotovijo osnovne potrebe živali, kar vključuje primerno okolje za bivanje, primerno hrano, možnost izražanja normalnih vedenjskih vzorcev, življenja v skupini ali ločeno, primerno vrsti, zaščito pred bolečino, poškodbami, trpljenjem in boleznimi. Vsakomur, ki kruto ravna z živaljo, ali ji ne zagotovi osnovnih potreb, se lahko prepove posedovanje živali, se ga kaznuje z denarno kaznijo do 20.000 funtov in/ali se ga pošlje v zapor.

Določila Zakona o zaščiti živali veljajo za vse vretenčarje, izvzet je človek. Določbe ne veljajo za fetalne in embrionalne razvojne oblike živali. Definicija pojma »žival« lahko, na podlagi znanstvenih dokazov, vključuje tudi nevretenčarje.

Zakon pokriva naslednja poglavja:

- uvod (za katere živali velja zakon, definicija pojma »zaščiten žival«, odgovornosti za živali),
- preprečevanje mučenja (nepotrebno trpljenje, pohabljanja, krajšanje repov, aplikacija strupov, boji, itd.),
- promocija dobrobiti živali (dolžnost odgovornega lastnika, da zagotavlja dobrobit živali, obvestila o izboljšanju pogojev, pridobitev živali kot nakup ali nagrada za osebe, mlajše od 16 let, določbe za promocijo dobrobiti),
- licenciranje in registracija (dejavnosti, ki vključujejo živali)
- priročniki (izdelava in odobritev, razveljavitev)
- živali v stresnih situacijah (ukrepanje, odvzem živali, navodila)
- sredstva prisile (odvzem živali, ki sodelujejo v bojih, vstop in preiskava, pregledi evidenc, dokumentacije, objektov),
- sodni postopki (pristojnosti lokalnih oblasti, časovne omejitve pregonov)
- postopki po sodbah (zapor ali denarna kazen, odvzem, diskvalifikacija, navodila, itd.)
- določbe, ki veljajo za Škotsko
- splošno (inšpektorji, pogoji za pridobitev sodnega naloga, pristojnosti vstopa, pregleda in preiskave, pristojnost zaustavitve in zadržanja vozila, ladje, letala, znanstvene raziskave, ribištvo, finančne določbe, odredbe in določila, itd.).

Poleg Zakona o zaščiti živali je dobrobit farmskih živali urejena še z Uredbo o zaščiti farmskih živali iz leta 2007. Glede dobrobiti živali na sejmi in tržnicah je v veljavi Odredba o zaščiti živali na sejmi in tržnicah iz leta 1990.

Obstaja tudi neodvisni svetovalni organ, Svet za dobrobit farmskih živali, ki objavlja mnenja glede različnih tematik s področja dobrobiti farmskih živali, da o tem seznanja Vlado in zainteresirano javnost.

Češka republika

Zakon o zaščiti živali je bil sprejet leta 1992 in postopoma dopolnjen. Zaščiti hišnih ljubljencev so v zakonu namenjene splošne določbe in ena sekcija.

V skladu z drugim odstavkom zakona je prepovedano kruto ravnanje z živalmi. Klanje psov in mačk za domačo porabo po trenutni zakonodaji ni prepovedano (vietnamsko klanje), pri čemer pa mora biti zagotovljeno, da ni nepotrebnega trpljenja živali. V četrtem odstavku so naštetá dejanja, ki veljajo za kruto ravnanje. Peti odstavek določa, da nihče ne sme zapustiti živali. Kljub temu pa za zapustitev ne šteje izpustitev živali v naravo, če gre za primerno okolje in primerno zdravstveno stanje živali. To se v praksi redko upošteva.

Ni obvezne označitve, vstavljenega čipa ni treba registrirati. Mesta in občine imajo možnost, da odprejo zavetišča za živali in da podpirajo sterilizacije. Lastniki živali niso obvezani, da preprečujejo nekontrolirano razmnoževanje živali.

Prepovedana je usmrtitev živali brez utemeljenega razloga. Za utemeljene razloge se štejejo uporaba farmsko gojenih živali, bolezni, nevarne živali, lov in ribolov, zaključki poskusov na živalih, depopulacija prostoživečih živali, itd.

Trgovanje s hišnimi živalmi zahteva licenco, ki jo podelijo mesto ali občina in veterinarska služba.

Zakon je zelo obsežen kar se tiče kaznovanja mučenja živali. Poleg kazenskega pregona, dopušča zakon administrativne postopke preko mestnih in občinskih oblasti. Zelo obsežna pooblastila imajo veterinarski inšpektorji. Zelo malo primerov pride na sodišče, mučitelji so ponavadi obsojeni na nizke kazni ali delo v dobrodelne namene.

Poljska

Zakon o zaščiti živali je stopil v veljavo leta 1997.

Živali po zakonu so bitja, ki trpijo in so eksplicitno ločena od predmetov, kar je navedeno v splošnih določbah zakona.

Implementacija zakonskih določb je na Poljskem odgovornost države in občin, ki delujejo skupaj z veterinarsko inšpekcijo in drugimi javnimi službami in organizacijami.

Prepovedana je neutemeljena in nehumana usmrtitev živali. Dovoljena je usmrtitev zapuščenih ali zlorabljenih živali. Živali, vključno s hišnimi živalmi, se lahko usmrtijo zaradi ekonomske potrebe, kot higienski ukrep, v znanstvene namene, zaradi pretirane agresije, itd. Razen izjem (zakonska določba – steklina), je za usmrtitev vedno potrebno soglasje lastnika, ki pa ga lahko nadomesti odločitev veterinarja.

Drugo poglavje zakona govori o zaščiti hišnih živali. Lastniki so dolžni zagotoviti hišnim živalim vodo in hrano. Dovoljena je uporaba verige, pri čemer mora biti zagotovljena možnost gibanja in onemogočene poškodbe. Ni pa predpisana minimalna dolžina verige.

Za odlov in skrb za zapuščene živali so zadolžene občine. Odločitve o nadaljnji usodi zapuščenih živali se sprejmejo v soglasju z uradnim veterinarjem in predstavnikom društva proti mučenju živali. Društva ali druge javne službe s podobnimi cilji lahko odprejo in vodijo zavetišča za živali, pri čemer morajo pridobiti privoljenje pristojne občine. Seveda pa prenos odgovornosti za zaščito živali na lokalni nivo pomeni finančno in splošno podporo zavetiščem in lokalnim društvom, ki pa je zelo različna od občine do občine.

Zaenkrat zakon ne predvideva obveznosti lastnika hišnih živali, da preprečuje nekontrolirano razmnoževanje.

Nemčija

Področje dobrobiti živali spada v pristojnost veterinarske službe, ki deluje v okviru Ministrstva za hrano, kmetijstvo in zaščito potrošnikov.

Nemški Zakon o zaščiti živali ima 22 poglavij, ki urejajo rejo živali, usmrtitve, kirurške posege na živalih, poskuse na živalih, kirurške posege na živalih v izobraževalne namene ali za usposabljanja. Prav tako so vključene določbe glede posedovanja in rokovanja z živalmi v zvezi s trgovanjem, rejo in razmnoževanjem.

V Nemčiji so Ustava, Kazenski Zakonik, Obligacijski Zakonik ter drugi zakoni in uredbe v tesni povezavi z zakonom o zaščiti živali. Ta povezava in številni ustavni instrumenti pa so razlog za težko interpretacijo in uporabo zakona o zaščiti živali. Zakon ne določa specifično definicije pojma »žival«,

kar pa je določeno v Kazenskem Zakoniku, ki daje živali le lastnosti predmetov. Obligacijski Zakonik sicer eksplicitno določa, da živali niso predmeti, kar pa je že omejeno z dodatnim stavkom »razen če ni drugače določeno«. Kompleksnost povezav med različnimi zakoni in ustavnimi instrumenti, kot tudi splošna formulacija samega zakona o zaščiti živali, povzročajo veliko oviro pri učinkovitih sankcijah kršiteljev.

Zakon v prvem poglavju zagotavlja zaščito živali, kar pa skozi naslednja poglavja precej omejuje.

Kršitve zakona o zaščiti živali se po zakonu štejejo kot prekrški in ne kot kazniva dejanja, za katera bi lahko bile izrečene višje kazni. Prekršku večinoma sledi le denarna kazen, ki je enakovredna opominu, ne pa kazni.

Italija

Najstarejša odredba o zaščiti živali, ki v Italiji še vedno velja, je bila sprejeta leta 1913. Omenjena odredba na splošno prepoveduje kruto ravnanje z živalmi. Druge določbe glede ravnanja z živalmi so zajete v različnih zakonih in odredbah italijanskega pravnega sistema. Splošen nacionalni zakon o zaščiti živali oziroma ureditev glede zaščite živali na ustavnem nivoju ne obstaja. Predvideva se sprememba Ustave in sicer da naj bi bilo ravnanje z živalmi enako pomembno kot ohranjanje okolja kot tudi zgodovinska in kulturna dediščina.

V italijanskem Obligacijskem Zakoniku se žival obravnava zgolj kot predmet.

V Kazenskem Zakoniku je živali podeljena možnost, da občuti bolečino in da je zmožna trpljenja. Za kruto ravnanje z živaljo, mučenje brez razloga, prekomerno ali neustrezno uporabo živali za delo, je predvidena kazen do 5.000 eurov. Ob ponavljajočih dejanjih se kazen lahko zviša. Usmrtilitev ali poškodba tuje živali se smatra za neodvisno kaznivo dejanje, ki se lahko kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Kot kaznivo dejanje se šteje tudi zanemarjanje ali opustitev nadzora lastne živali.

Potepuške živali

Velik problem v Italiji so potepuške živali. Zakon št. 281 iz leta 1991 je posvečen zaščiti italijanskih psov in mačk, kot tudi izogibanju potepuških živali. Zakon predpisuje obveznost označitve in registracije psov. Po tem zakonu se kaznuje tudi slabo ravnanje ali zapustitev domačih živali ter privatna trgovina s psi in mački za namen izvajanja poskusov. Zakon obvezuje državo k splošnemu nadzoru populacije. Potepuške pse je treba poloviti in namestiti v zavetišča. Če se lastnik ne javi v 60 dneh, se lahko psa preda novemu lastniku. Prepovedano je tudi dostavljanje potepuških psov v poskusne laboratorije. Za razliko od psov, je treba potepuške mačke poloviti, sterilizirati in spustiti nazaj v okolje. Evtanazija psov in mačk je dovoljena le v primeru resnih terminalnih bolezni ali v primeru izjemno nevarnih živali.

Leta 2004 je bil Zakon št. 281 zaostren z dopolnilnim Zakonom št. 189. Ta zakon označuje kruto ravnanje z živalmi kot kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporom do treh let in višjimi denarnimi kaznimi. Zapustitev hišnih ljubljencev se kaznuje z zaporom do enega leta, prav tako se lahko izreče denarna kazen do 10.000 eurov. Kdor usmrti žival brez potrebe ali iz krutosti, se lahko kaznuje z zaporom do osemnajst mesecev in denarno kaznijo do 15.000 eurov. Kdor muči žival, jo izpostavlja garaškemu delu, dopingu ali drugim substancam, se kaznuje z zaporom od tri do dvanajst mesecev.

V praksi ti zakoni ne nudijo resne zaščite neštetim italijanskim potepuškim živalim.

Živali za krzno

Zakon št. 189 prepoveduje pridobivanje ali trgovanje s pasjim oziroma mačjim krznom. Farme, ki redijo živali za krzno so generalno prepovedane, vendar velja prehodno obdobje 10 let.

Poskusi na živalih in svoboda vesti

Z Zakonom št. 413 iz leta 1993, je v Italiji prišlo do velikih napredkov glede poskusov na živalih. Zakon daje večjo vrednost svobodi vesti in dopušča, da lahko zaradi etičnih razlogov npr. znanstveniki, študentje, zdravniki in drugo osebje, odrečejo sodelovanje pri poskusih na živalih. Zaradi odpovedi sodelovanja nikomur ne sme biti storjena škoda.

Kraljevina Švedska

Dobrobit živali predstavlja izjemno pomembno področje, ki ga pokriva Ministrstvo za kmetijstvo. Osnovna ideja je, da se živali počutijo dobro, so zdrave in se obnašajo primerno svoji vrsti. Zato mora biti okolje, v katerem živali živijo, prijazno, kolikor je to mogoče. Cilj je, da se vzdržuje dobro

počutje med farmskimi živalmi, hišnimi ljubljenci, poskusnimi živalmi in živalmi v ujetništvu.

Področje zaščite živali je urejeno z Zakonom o zaščiti živali iz leta 1988, ki je bil nazadnje spremenjen v letu 2009 ter Odredbo o zaščiti živali iz leta 1988, nazadnje spremenjeno leta 2009. Z živalmi je treba ravnati lepo in jim preprečiti nepotrebno trpljenje ter pojav bolezni. To vključuje zagotavljanje vode, hrane in zadostnega nadzora. Skrbniki živali so obvezani, da primerno skrbijo za živali, jim nudijo vse potrebno in s tem zagotavljajo, da se živali dobro počutijo. Prepovedano je prekomerno izkoriščati živali, jih pretepati in privezovati, tako da čutijo bolečino. Kršitelji omenjenih določb se v skladu s švedskim Kazenskim Zakonikom lahko kaznujejo z denarno kaznijo ali pa z zaporom. Pod določenimi pogoji se lahko kršitelju tudi prepove posedovanje živali. Zlorabljene živali lahko odvzame policija, o čemer odloča uprava v posameznem okrožju, ki tudi odloči o nadaljnji usodi odvzetih živali. Številne občine lahko sprejmejo specialne ukrepe na področju dobrobiti živali, npr. skrb za potepuške mačke.

Določbe zakona se nanašajo na skrb in ravnanje z domačimi in laboratorijskimi živalmi. Prav tako veljajo določbe za druge živali, ki se držijo v ujetništvu.

Vsebina zakona:

- definicije
- splošni pogoji za rejo in ravnanje z živalmi
- kirurški posegi
- klanje
- zahteva za pridobitev dovoljenja za držanje živali v določenih primerih
- športne prireditve, razstave in druge prireditve, kjer sodelujejo živali
- poskusi na živalih
- uradni nadzor
- druge obveznosti pristojnih organov
- uredbe v zvezi z uradnim nadzorom
- pristojbine
- zahteve, prepovedi in druga sredstva
- pravica do pridobitve informacij, do dostopa do informacij
- pomoč policije
- izjeme za službene živali
- prijavljanje slabega ravnanja z živalmi
- prepoved imeti žival v oskrbi
- ravnanje z živalmi
- pritožbe
- kazenske določbe
- prehodne določbe

Vsebina odredbe:

- uvodne določbe
- hlevi za živino
- predhodna odobritev hlevov
- predhodno testiranje novih tehnologij
- ravnanje z živalmi
- prevoz živali
- kirurški posegi
- klanje
- obvezna dovoljenja za določene tipe hlevov
- športne prireditve, razstave in druge prireditve, kjer sodelujejo živali
- poskusi na živalih
- pristojni organ
- nadzorni organ
- uradni nadzor živali, ki ne pridejo v prehransko verigo
- uredbe v zvezi z uradnim nadzorom

- pristojbine
- prepoved imeti žival v oskrbi, ravnanje z živalmi
- pritožbe
- prehodne določbe, določbe o prenosu

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Upravne naloge uradnih veterinarjev na področju izdaje dovoljenj za poskuse se spreminja v delu, ki predvideva oceno vsakega projekta oziroma poskusa, ki vključuje živali, kar je drugače od obstoječe ureditve, ki takšno oceno predvideva samo za nekatere vrste poskusov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Zakon nima vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

/

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

/

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

/

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Predlagane spremembe bo izvajala Veterinarska uprava RS. Nadzor nad izvajanjem fizičnega varstva psov na javnih mestih in označevanja psov bodo nadzirale tudi občine. Policiji predlog odvzema pristojnost nadzora nad lovom živali z namenom gojitve in ji dodeljuje nadzor nad prisilnim tekom živali, vezane na motorno prometno sredstvo.

Sprejeti zakon bo predstavljen širši javnosti v sredstvih javnega obveščanja in na spletu ter prek drugih informacij, ki jih bo pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali

1. člen

V Zakonu o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo) se 1. člen spremeni

tako, da se glasi:

»1. člen

Ta zakon določa odgovornost ljudi za zaščito živali, to je zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrobiti; določa pravila za dobro ravnanje z živalmi; določa, kaj se šteje za mučenje živali in katera ravnanja oziroma posegi na živalih so prepovedani; določa pogoje, ki jih je treba za zaščito živali zagotoviti pri reji živali, prevozu, izvajanju določenih posegov in poskusov na živalih, zakolu in usmrčitvi živali; ureja postopek, pravice in obveznosti v primerih, ko gre za zapuščene živali; določa pogoje za društva, ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu; ureja nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona ter določa kazenske sankcije za kršitelje določb tega zakona.

Ta zakon ureja tudi ravnanje z ribami, divjadjo in lovskimi psi, če ni s predpisi, ki urejajo ribištvo, divjad in lovstvo, urejeno drugače.

Ta zakon vsebinsko povzema naslednji direktivi:

- Direktivo Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali (UL L št. 221 z dne 8. 8. 1998, str. 23), zadnjič spremenjeno z Uredbo Sveta (ES) št. 806/2003 z dne 14. aprila 2003 o prilagoditvi določb glede odborov, ki pomagajo Komisiji pri uresničevanju njenih izvedbenih pooblastil, predvidenih v aktih Sveta, ki se sprejemajo v postopku posvetovanja (UL L št. 122 z dne 16. 5. 2003, str. 1);
- Direktivo 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene (UL L št. 276 z dne 20. 10. 2010, str. 33; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/63/EU).

S tem zakonom se ureja izvajanje naslednjih uredb:

- Uredba Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 (UL L št. 3 z dne 5. 1. 2005, str. 1);
- Uredba Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrčitvi (UL L št. 303 z dne 18. 11. 2009, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1099/2009/ES).«

2. člen

5. člen spremeni tako, da se glasi:

»5. člen

V tem zakonu uporabljeni izrazi pomenijo:

1. dobaviteljska organizacija laboratorijskih živali (v nadaljnjem besedilu: dobaviteljska organizacija) je fizična ali pravna oseba razen vzrejne organizacije laboratorijskih živali, ki dobavlja živali z namenom njihove uporabe v poskusih ali v znanstvenoraziskovalnem ali izobraževalnem delu na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;
2. dovoljenje za poskus je dovoljenje upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, za izvajanje poskusov v okviru projekta;
3. hišne živali so psi, domače mačke, sobne ptice, mali glodavci, terarijske, akvarijske in druge živali, ki se vzrejajo ali redijo za družbo, varstvo ali pomoč človeku;
4. javno mesto je javni kraj, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja varstvo javnega reda in miru, razen površin, na katerih ni oziroma ni pričakovati večjega števila ljudi;
5. javno zbiranje pomeni organiziran javni shod ali organizirano javno prireditev, kot ju opredeljuje zakon, ki ureja javna zbiranja (npr. razstave, tekmovanja in predstave);
6. laboratorijske živali so poskusne živali, ki se vzrejajo z namenom njihove uporabe v poskusih ali v znanstvenoraziskovalnem ali izobraževalnem delu na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;

7. motnja v obnašanju je oblika obnašanja, ki glede na pogostnost ali potek odstopa od obnašanja pripadnikov iste vrste živali v razmerah, ki jim dovoljujejo v celoti razviti vrsti značilno obnašanje;
8. načelo 3R je skupek načela zamenjave uporabe poskusnih živali z metodami, ki ne zahtevajo njihove uporabe, načela uporabe čim manjšega števila poskusnih živali in načela izboljšanja pogojev reje in oskrbe poskusnih živali ter izvajanja poskusov;
9. nevaren pes je poleg psa, ki izpolnjuje pogoje za nevarno žival, tudi pes, ki je ugriznil človeka oziroma žival. Za nevarne pse se ne štejejo:
 - službeni policijski ali vojaški psi, katerih ugriz je posledica izvajanja službene dolžnosti;
 - psi, katerih ugriz je posledica nedovoljenega vstopa osebe v objekt ali na ograjeno zemljišče, ki je na vhodu označeno z opozorilnim znakom;
 - psi, katerih ugriz je posledica ravnanja z njimi med veterinarskimi posegi.
 - psi, ki še niso dopolnili devet mesecev starosti in so v tem obdobju ugriznili enkrat, datum skotitve psa pa je bil vnesen v centralni register psov že pred ugrizom;
10. nevarne živali so živali, ki ogrožajo okolico zaradi svoje neobvladljivosti oziroma kažejo napadalno vedenje do človeka;
11. nezdružljive živali pri nastanitvi so živali, ki si lahko medsebojno povzročijo nezaželeno brejost, poškodbe ali smrt;
12. omamljanje živali je kakršenkoli dovoljeni postopek, ki povzroči stanje neobčutljivosti, ki traja, dokler žival ni mrtva, in se ji na ta način prihrani trpljenje, ki se mu je mogoče izogniti;
13. pes pomočnik invalidov je pes, ki je šolan ali je v postopku šolanja za pomoč invalidom in spremlja invalidno osebo ali svojega trenerja;
14. pes vodič slepih je pes, ki je šolan ali je v postopku šolanja za vodenje slepih in spremlja slepo ali slabovidno osebo ali svojega trenerja;
15. poskus na živali pomeni postopek iz Direktive 2010/63/EU in je uporaba poskusne živali v poskusne ali druge znanstvene ali izobraževalne namene, ki lahko živali povzroči trpljenje, stisko ali trajne poškodbe, enakovredne ali hujše od vboda igle, izvedenega v skladu z dobro veterinarsko prakso;
16. poskusne živali so živali, ki se uporabljajo ali so namenjene za uporabo v poskusu, vključno z larvalnimi oblikami, ki se samostojno prehranjujejo, in fetalnimi oblikami sesalcev od zadnje tretjine normalnega prenatalnega razvoja ter zgodnejše razvojne stopnje živali, če se jih pusti pri življenju po tej razvojni stopnji in bodo zaradi izvedenih poskusov občutile bolečine, trpljenje, stisko ali trajne poškodbe, potem ko dosežejo to razvojno stopnjo. Za poskusne živali se štejejo tudi živi glavonožci, ki se uporabljajo ali so namenjeni za uporabo v poskusu;
17. prevoz živali je postopek, povezan s premeščanjem živali s prevoznim sredstvom, in traja od natovarjanja živali v kraju izvora do raztovarjanja živali v namembnem kraju;
18. pristojna veterinarska organizacija je veterinarska organizacija s koncesijo za cepljenje psov proti steklini v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo;
19. projekt je program dela, ki ima opredeljen znanstveni cilj in vključuje posamezen poskus, serijo poskusov ali več serij poskusov na živalih;
20. prostoživeče živali so živali prosto živečih živalskih vrst, kot jih določa zakon, ki ureja ohranjanje narave;
21. rejne živali so kopitarji, parkljarji, perutnina, kunci, kožuharji in druge živali, ki se vzrejajo ali redijo za proizvodnjo hrane, volne, kož, krzna ali za druge gospodarske namene;
22. skrbnik živali je oseba, ki odgovarja za žival, ne glede na to, ali je njen lastnik ali zanjo le skrbi. Skrbnik zapuščene živali je imetnik zavetišča oziroma občina, če ne zagotovi zavetišča;
23. snemanje pomeni postopek izdelave posnetka v komercialne namene, v katerem vodeno nastopajo živali;
24. tehnopatije so poškodbe ali bolezenske spremembe, ki nastanejo neposredno ali posredno zaradi neustreznega bivališča, opreme ali sistema reje;
25. trpljenje živali so bolečine, strah, poškodbe, pohabljenje, degeneracija, hiranje ali obolevanje ter čezmerno in nepotrebno vznemirjanje, ki jih povzroči človek;
26. ugriz je poškodba živali ali človeka, ki jo povzroči pes z zobmi, pri čemer pride do prekinitve kontinuitete kože ali sluznice;
27. uporabniška organizacija poskusnih živali (v nadaljnjem besedilu: uporabniška organizacija) je

- fizična ali pravna oseba, ki uporablja živali v poskusih;
28. usmrnitev živali je predpisan postopek odvzema življenja živali;
29. vzrejna organizacija laboratorijskih živali (v nadaljnjem besedilu: vzrejna organizacija) je fizična ali pravna oseba, ki vzreja oziroma redi živali z namenom njihove uporabe v poskusih ali za znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;
30. zakol živali je usmrnitev živali za prehrano ljudi. Obredni zakol živali je zakol živali z verskim obredom;
31. zapuščene živali so najdene, oddane ali odvzete hišne živali razen prostoživečih živali;
32. zavetišče je objekt, v katerem se poskrbi za pomoč, oskrbo in namestitev zapuščenih živali;
33. živali so živi vretenčarji razen človeka.«.

3. člen

6. člen se spremeni tako, da se glasi:

»6. člen

Lastnik psa mora zagotoviti, da je pes do dopolnjenega tretjega meseca starosti označen na predpisan način.

Lastnik psa mora v sedmih dneh od pridobitve prijaviti psa pristojni veterinarski organizaciji. Mladiča mora prijaviti najpozneje do dopolnjenega tretjega meseca njegove starosti.

Pristojna veterinarska organizacija mora ob prijavi iz prejšnjega odstavka v centralni register psov, ki se vodi pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo, vnesti naslednje podatke:

- o psu;
- o izvoru psa, če je ta skoten po 1. januarju 2015;
- osebno ime ali firmo, naslov prebivališča ali sedež, enotno matično številko občana (EMŠO) ali matično številko pravne osebe (MŠ) lastnika psa, oziroma za službene pse podatke o državnem organu.

Lastnik psa mora javiti:

- pristojni veterinarski organizaciji pogin in spremembo lastništva psa ter evtanazijo psa, če ni izvedena v pristojni veterinarski organizaciji;
- pristojni veterinarski organizaciji ali zavetišču pobeg in odtujitev psa.

Pristojna veterinarska organizacija in zavetišče morata podatke iz prejšnjega odstavka vnesti v centralni register psov.

Če je lastnik psa fizična oseba, se lahko v centralni register psov kot lastnik vpiše le oseba, ki je dopolnila 18 let, pri čemer se starost lastnika ugotavlja z vpogledom v osebni dokument.

Izvor psa se za pse, skotene v Republiki Sloveniji, izkazuje s številko mikročipa ali druge označitve matere psa. Če je pes posvojen iz zavetišča, se kot izvor psa šteje zavetišče. Pri trgovanju, uvozu ali nekomercialnem premiku psa se izvor psa izkazuje s predpisanim dokumentom, ki spremlja žival.

Osebni podatki iz tretjega odstavka tega člena se obdelujejo za vodenje in vzdrževanje centralnega registra psov ter za odločanje po tem zakonu in po zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, in pristojne veterinarske organizacije pridobijo navedene osebne podatke od lastnikov psov ter za potrebe preverjanja točnosti pridobljenih podatkov tudi iz centralnega registra prebivalstva. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, lahko pridobiva osebne podatke iz tretjega odstavka tega člena iz centralnega registra prebivalstva tudi z neposrednim

elektronskim dostopom ali s povezavo med centralnim registrom prebivalstva in centralnim registrom psov in jih lahko vpogleda, prepíše ali izpiše ter nadalje obdeluje v postopkih po tem zakonu in po zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti.

Način označitve iz prvega odstavka predpiše minister, pristojen za veterinarstvo (v nadaljnjem besedilu: minister).«.

4. člen

Tretji odstavek 8. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Skrbnik živali mora zagotoviti redno preverjanje zdravstvenega stanja in dobrobiti živali, kar mora biti opravljeno tako pogosto, da se prepreči nepotrebno trpljenje živali. Stanje rejnih živali v intenzivnih rejah mora biti preverjeno vsaj enkrat dnevno, o čemer mora voditi predpisane evidence.«.

Doda se četrti odstavek, ki se glasi:

»Podrobnejše pogoje o evidencah iz prejšnjega odstavka predpiše minister.«.

5. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen

Hišne živali se lahko osebam, mlajšim od 18 let, prodaja, oddaja ali podarja le ob navzočnosti enega od staršev ali skrbnika.

Prodajalec, zaposleni v zavetišču ali oseba, ki podarja hišno žival, sme od vsake osebe, za katero domneva, da ne izpolnjuje pogoja iz prejšnjega odstavka, zahtevati, da predhodno izkaže svojo starost z javno listino, s katero se dokazuje istovetnost oseb. Če oseba to odkloni, se ji ne sme prodati, oddati ali podariti hišne živali. «.

6. člen

Prvi odstavek 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Skrbnik hišne živali, mora z osamitvijo, kontracepcijo, sterilizacijo ali kastracijo živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali oziroma tistih živali, katerim ne more ali noče zagotoviti oskrbe po tem zakonu.«.

Za tretjim odstavkom se doda četrti odstavek, ki se glasi:

»Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za:

- pse na javnih mestih, ki so s predpisom lokalne skupnosti ali s privolitvijo lastnika javnega mesta namenjena sprehajanju in druženju psov ter so ustrezno označena in ograjena tako, da je psom onemogočen pobeg;
- lovske pse v času lova v skladu z zakonom, ki ureja lovstvo.«.

7. člen

Za 14. členom se doda 14.a člen, ki se glasi:

»14.a člen

Živali je dovoljeno uporabljati na javnem zbiranju ali snemanju le, če jim je prihranjeno nepotrebno trpljenje in ne gre za prepovedano ravnanje iz 15. člena tega zakona ter jim je zagotovljena oskrba v skladu z etološkimi potrebami glede na vrsto živali.

Če je pričakovati, da bo zaradi dejavnosti iz prejšnjega odstavka ogrožena dobrobit živali (npr. napor, dolgotrajnost, izčrpanost), mora organizator zagotoviti prisotnost veterinarja in upoštevati njegova strokovna navodila.

Uporaba bolnih ali poškodovanih živali na javnem zbiranju ali snemanju je prepovedana.

Če je ravnanje iz prejšnjega odstavka tega člena storjena naklepno in nastanejo posledice iz 4. člena tega zakona, se šteje, da gre za mučenje živali.

Podrobnejše pogoje iz prvega in drugega odstavka tega člena predpiše minister.«.

8. člen

V prvem odstavku 15. člena se v prvi alineji besedilo »spolna zloraba živali« nadomesti z besedilom »spolno občevanje med človekom in živaljo, z njim izenačeno spolno ravnanje ali kakšno drugo spolno dejanje zaradi zadovoljevanja človekovih spolnih potreb«.

Peta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»-obmetavanje s petardami ali drugimi pirotehničnimi sredstvi, obmetavanje s kamenjem ali drugimi predmeti, prodaja in uporaba sredstev (npr. pasti stopalk in zank), ki žival imobilizirajo tako, da je ne usmrtijo, povzročene pa so ji poškodbe in bolečina. Ne glede na prejšnji stavek je dovoljena prodaja in uporaba limanic za zatiranje škodljivih glodavcev;«.

Osma alineja se spremeni tako, da se glasi:

»- preobremenjevanje živali, uporaba plemensko nezrelih živali (premladih ali spolno nezrelih živali) za razplod, onemogočanje potrebnega počitka, preskubljenje perutnine, aplikacija farmacevtskih preparatov ali drugih snovi z namenom izboljšanja športnih dosežkov (doping) ter uporaba bolne, ranjene, poškodovane ali ustrahovane živali oziroma njeno fizično izkoriščanje;«.

Deseta alineja se spremeni tako, da se glasi:

»- preganjanje v naravnem ali urbanem okolju živečih živali razen za izvajanje veterinarskih ukrepov in za ukrepe za varovanje premoženja na način, ki živali ne povzroča nepotrebne trpljenja;«.

Na koncu osemnajste alineje se pika nadomesti s podpičjem in se dodajo devetnajsta, dvajseta in enaindvajseta alineja, ki se glasijo:

»- spodbujanje napadalnosti živali do človeka ali živali, razen za namen šolanja psov ali uporabe službenih policijskih in vojaških psov;
- dejavnost prodaje psov in mačk, ki ne izhajajo iz lastne vzreje nosilca dejavnosti;
- tek živali, privezane na motorno prometno sredstvo.«.

9. člen

V prvem odstavku 20. člena se na koncu pete alineje pika nadomesti s podpičjem in se doda šesta alineja, ki se glasi:

»- skrajšanje enega uhlja za največ 1/4 pri mački, ki živi prosto v okolju, izvedeno zaradi označitve sterilizirane oziroma kastrirane živali pod pogojem, da je poseg opravljen pod splošno anestezijo.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Prepovedani so naslednji posegi:

- odstranjevanje krempljev mačkam in odstranjevanje glasilk živalim;
- odstranjevanje rožnih nastavkov z uporabo jedkih snovi;
- krajšanje kljunov perutnini, razen če je opravljeno z namenom, da se preprečijo večje poškodbe in obolenja v rejah;
- amputacije ali kastracije z elastičnim obročkom;
- krajšanje uhljev živalim, razen v primerih iz šeste alineje prejšnjega odstavka, ali če je poseg po strokovnem mnenju veterinarja v korist živali in ga opravi veterinar;
- krajšanje repov psom, razen če je poseg po strokovnem mnenju veterinarja v korist živali in ga opravi veterinar;
- odstranjevanje analnih mešičkov belim dihurjem, razen če je poseg po strokovnem mnenju veterinarja v korist živali in ga opravi veterinar.«.

10. člen

20.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»20.a člen

Vzrejne organizacije, dobaviteljske organizacije in uporabniške organizacije mora pred začetkom opravljanja dejavnosti odobriti upravni organ, pristojen za veterinarstvo.

Organizacije iz prejšnjega odstavka se odobrijo, če izpolnjujejo predpisane pogoje glede prostorov, opreme, tehničnih pripomočkov, izobrazbe in usposobljenosti kadrov, zagotavljanja zdravstvenega varstva poskusnih živali, odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov ter strokovne podpore za zaščito, dobrobit poskusnih živali in veterinarsko oskrbo. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, vodi evidenco odobrenih organizacij z naslednjimi podatki: ime in naslov odobrene organizacije, osebno ime strokovnjaka za dobrobit živali, vrste živali, številka in datum odločbe o odobritvi.

Odobrena organizacija mora imenovati komisijo za dobrobit živali, ki osebju svetuje v zvezi z dobrobitjo, nabavo, oskrbo in uporabo živali ter uporabo načela 3R. Nasvete in sprejete odločitve vodi v pisni obliki in jih hrani najmanj 5 let.

Odobrene organizacije morajo zagotavljati ustrezno oskrbo in nastanitev poskusnih živali, predpisano označevanje in identifikacijo poskusnih živali ter vodenje predpisanih evidenc in poročanje upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo.

Če se pri izvajanju nadzorstva ugotovi, da odobrena organizacija ne izpolnjuje več predpisanih pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena oziroma če krši obveznosti iz prejšnjega odstavka, ji uradni veterinar odredi ukrepe in rok za odpravo nepravilnosti. Če ugotovljene nepravilnosti ogrožajo dobrobit poskusnih živali, uradni veterinar organizaciji do odprave nepravilnosti prepove opravljanje dejavnosti iz prvega odstavka tega člena. Če odobrena organizacija v določenem roku ne izvede odrejenih ukrepov, se odobritev odvzame in se organizacijo izbriše iz evidence iz drugega odstavka tega člena.

V času prepovedi opravljanja dejavnosti in v primeru odvzema odobritve mora organizacija iz prvega odstavka tega člena na lastne stroške zagotoviti, da ni ogrožena dobrobit poskusnih živali.

Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje.«.

11. člen

21. člen se spremeni tako, da se glasi:

»21. člen

Poskuse na živalih lahko izvajajo le uporabniške organizacije, ki so odobrene v skladu s prejšnjim členom in imajo dovoljenje za poskus upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo.

O vlogi za izdajo dovoljenja za poskus se odloči v skladu z oceno etične komisije iz 23. člena tega zakona o utemeljenosti in obsegu predlaganega poskusa. V dovoljenju se navede uporabniško organizacijo in sedež, osebo, odgovorno za izvajanje projekta, in osebo, odgovorno za izvajanje projekta v skladu z dovoljenjem za poskus, lokacije, kjer se bo projekt izvajal, pogoje, pod katerimi je dovoljeno izvesti poskus, in morebitno zahtevo za retrospektivno oceno projekta. Dovoljenje se izda za omejen čas glede na namen projekta in najdlje za pet let.

Za večkratne generične projekte, ki jih izvaja ista uporabniška organizacija in se izvajajo za izpolnitev predpisanih zahtev, proizvodnjo ali diagnostične namene po uveljavljenih metodah, se izda skupno dovoljenje za poskus.

Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, se lahko rok za izdajo dovoljenja za poskus za zapletene ali večdisciplinarne projekte podaljša za petnajst delovnih dni, o čemer upravni organ, pristojen za veterinarstvo, pred iztekom roka obvesti vlagatelja.

Za vsako spremembo projekta, ki bi lahko negativno vplivala na dobrobit živali, je potrebna sprememba ali podaljšanje dovoljenja za poskus, ki se izvede po postopku iz drugega odstavka tega člena.

Dovoljenje za poskus se odvzame, če uporabniška organizacija poskus izvaja v nasprotju z dovoljenjem za poskus in to ogroža dobrobit živali. Če ugotovljene nepravilnosti ne ogrožajo dobrobiti živali, se uporabniški organizaciji odredi ukrepe in rok za odpravo nepravilnosti. Če uporabniška organizacija v odrejenem roku ne odpravi nepravilnosti, se ji dovoljenje za poskus odvzame. Uporabniška organizacija lahko ponovno vloži vlogo za odobritev po treh mesecih od izvršljivosti odločbe o odvzemu odobritve.

Podrobnejšo vsebino ocene iz drugega odstavka tega člena ter pogoje za spremembo, podaljšanje ali odvzem dovoljenja za poskus predpiše minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje.«.

12. člen

Za 21. členom se doda 21.a člen, ki se glasi:

»21.a člen

Poskuse na živalih je dovoljeno izvajati le za naslednje namene:

- a) temeljne raziskave;
- b) translacijske ali uporabne raziskave s katerim koli od naslednjih ciljev:
 - odvrčanje, preprečevanje, diagnosticiranje ali zdravljenje bolezni, slabega zdravstvenega stanja, drugih bolezenskih sprememb ali njihovih učinkov pri človeku, živalih ali rastlinah,
 - ocena, odkrivanje, uravnavanje ali spreminjanje fizioloških stanj pri človeku, živalih ali rastlinah
 - dobrobit živali in izboljšanje proizvodnih pogojev za živali iz vzreje za kmetijske namene;
- c) razvoj, izdelava ali preskušanje kakovosti, učinkovitosti in varnosti zdravil, živil in krme ter drugih snovi ali izdelkov za doseganje cilja iz prejšnje točke;
- č) zaščita naravnega okolja zaradi varovanja zdravja ali dobrobiti ljudi ali živali;
- d) raziskave, usmerjene v ohranjanje živalskih vrst;

- e) visokošolsko izobraževanje v skladu z 22. členom tega zakona ter usposabljanje za pridobitev, ohranjanje ali izboljšanje strokovnega poklicnega znanja;
- f) sodnomedicinske raziskave.

Za poskus na živali se ne štejejo neeksperimentalne kmetijske prakse, neeksperimentalne klinične veterinarske prakse, veterinarska klinična preskušanja, potrebna za izdajo dovoljenja za promet z zdravilom za uporabo v veterinarski medicini, prakse, ki se izvajajo za namene priznane reje živali, in prakse, ki se izvajajo predvsem za namene identifikacije živali.

Za izdajo dovoljenja za poskus mora poskus izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- izvaja se v okviru projekta;
- izvaja se znotraj uporabniške organizacije, razen če upravni organ, pristojen za veterinarstvo, dovoli odstopanje na podlagi znanstvene utemeljitve;
- izvaja se pod splošno ali lokalno anestezijo poskusnih živali, razen če je to neprimerno glede na namen poskusa in se uporablja analgezija ali druga ustrezna metoda za zagotovitev, da sta trpljenje in stiska poskusnih živali čim manjši;
- izvaja se na laboratorijskih živalih, ki izvirajo iz vzrejne organizacije, razen če upravni organ, pristojen za veterinarstvo, dovoli odstopanje na podlagi znanstvene utemeljitve;
- upošteva se načelo 3R;
- za izvajanje poskusa, oskrbo poskusnih živali ter usmrnitev poskusnih živali je na kraju samem na voljo dovolj osebja, ki je ustrezno izobraženo in usposobljeno;
- uporabniška organizacija zagotovi ustrezne naprave in opremo za učinkovito in nemoteno izvajanje poskusov.

Poskus na živali ni dovoljen:

- če povzroča hudo trpljenje ali stisko, ki sta dolgotrajna in ju ni mogoče olajšati;
- če se v Evropski uniji priznava druga metoda ali preskusna strategija, ki ne zahteva uporabe živih živali;
- za preskušanje bojnih sredstev, kozmetičnih preparatov, tobačnih ali alkoholnih izdelkov;
- brez anestezije, če se uporabljajo sredstva za hromljenje mišic.

Na živalih ogroženih vrst, na primatih, razen človeka, na živalih, odvzetih iz naravnega okolja, in na zapuščenih živalih se poskusi lahko izvajajo le v skladu s predpisanimi pogoji.

Uporabniške organizacije morajo pri načrtovanju projektov upoštevati podatke iz drugih držav članic Evropske unije, pridobljene s poskusi, izvedenimi v skladu s predpisi Unije. Podvajanje tovrstnih poskusov se dovoli le izjemoma, če je to potrebno za zaščito javnega zdravja, varnosti ali okolja.

Uporabniška organizacija mora:

- poskuse izvajati v skladu z dovoljenjem za poskus;
- zagotoviti, da se poskusno žival po končanem poskusu ustrezno zdravi ali usmrti, če je to potrebno zaradi dobrobiti živali;
- v največji mogoči meri preprečiti pogin poskusne živali kot končni rezultat poskusa na živali in ga nadomestiti s predčasno usmrčitvijo poskusne živali;
- zagotoviti, da se poskusna žival, ki je že bila uporabljena v enem ali več poskusih, uporabi v novem poskusu le ob upoštevanju predpisanih pogojev zlasti glede težavnosti preteklih in novega poskusa ter zdravstvenega stanja poskusne živali.

Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, na spletni strani objavi netehnične povzetke izvedenih projektov ob upoštevanju varovanja intelektualne lastnine in zaupnih podatkov.

Izvajanje poskusov na živalih v nasprotju s tem zakonom, ki je storjeno naklepno, se šteje za mučenje živali.«.

13. člen

22.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»22.a člen

Znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali lahko opravljajo izvajalci del na živalskih tkivih, če so odobreni pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo.

Izvajalci del na živalskih tkivih seodobrijo, če izpolnjujejo predpisane pogoje glede prostorov, opreme in tehničnih pripomočkov, izobrazbe in usposobljenosti kadrov ter odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, vodi evidenco odobrenih izvajalcev del na živalskih tkivih z naslednjimi podatki: ime in naslov izvajalca del na živalskih tkivih, osebno ime strokovnjaka za dobrobit živali, vrste živali, številka in datum odločbe o odobritvi. Ta evidenca je sestavni del evidence iz drugega odstavka 20.a člena tega zakona.

Za izvajanje del iz tega člena je dovoljena le uporaba laboratorijskih glodavcev. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, lahko na vlogo izvajalca del na živalskih tkivih na podlagi znanstvene utemeljitve in v skladu z mnenjem etične komisije iz 23. člena tega zakona dovoli uporabo drugih živalskih vrst.

Ne glede na prejšnji odstavek je v izobraževalne namene uporaba živali zaščitenih in ogroženih živalskih vrst, odvzetih iz narave, za delo na izoliranih tkivih, organih in truplih v ta namen usmrčenih živali prepovedana.

Če se pri izvajanju nadzorstva ugotovi, da izvajalec del na živalskih tkivih ne izpolnjuje več pogojev iz drugega odstavka tega člena, če pri nastanitvi, oskrbi ali usmrčitvi živali ne ravna na predpisan način ali če izvaja dela v nasprotju s prigrasitvijo iz sedmega odstavka tega člena, mu uradni veterinar odredi ukrepe in rok za odpravo nepravilnosti. Če ugotovljene nepravilnosti ogrožajo dobrobit živali, uradni veterinar izvajalcu del na živalskih tkivih prepove opravljanje del na izoliranih organih, tkivih in truplih do odprave nepravilnosti. Če izvajalec ne izvede odrejenih ukrepov ali če krši četrti odstavek, se odobritev odvzame. Izvajalec lahko ponovno vloži vlogo za odobritev po treh mesecih od izvršljivosti odločbe o odvzemu odobritve.

Za izvajanje znanstvenoraziskovalnega ali izobraževalnega dela na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali mora odobreni izvajalec predhodno priglasiti upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo, predvideno vrsto in število živali, njihov izvor ter namen uporabe.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko upravni organ, pristojen za veterinarstvo, dovoli delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali tudi izvajalcu, ki ni odobren, če gre za enkratno znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo in če izvajalec del na živalskih tkivih zagotovi predpisan način usmrčitve ter odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, izda dovoljenje na podlagi vloge izvajalca.

Za organizacije, odobrene v skladu z drugim odstavkom 20.a člena tega zakona, se šteje, da so odobrene tudi kot izvajalci del na živalskih tkivih.

Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje.«.

14. člen

23. člen se spremeni tako, da se glasi:

»23. člen

Minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje, ustanovi etično komisijo za poskuse na živalih.

Naloge etične komisije so:

- izdajanje ocene iz drugega odstavka 21. člena tega zakona o utemeljenosti in obsegu predlaganega poskusa;
- izdajanje mnenja iz drugega odstavka 22.a člena tega zakona o znanstveni utemeljenosti odstopa od uporabe laboratorijskih živali za delo na izoliranih organih, tkivih in truplih;
- sprejemanje načelnih mnenj v zadevah, povezanih s pridobivanjem, vzrejo, nastanitvijo, oskrbo in uporabo živali v poskusih, za katere je bilo izdano dovoljenje, ter zagotavljanje izmenjave najboljših praks;
- izmenjava podatkov o delovanju komisij za dobrobit živali pri organizacijah iz 20.a člena tega zakona in ocenah poskusov ter dobrih praksah v zvezi s poskusi na živalih znotraj Evropske unije;
- druge naloge v zvezi s poskusi na živalih in delu na izoliranih organih, tkivih in truplih živali na zahtevo upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo.

Stroške priprave ocene iz prve alineje prejšnjega odstavka in mnenja iz druge alineje prejšnjega odstavka nosi predlagatelj.

Člani etične komisije za poskuse na živalih so upravičeni do nadomestila, ki ga določi minister v skladu s predpisi.

Sredstva za izplačilo nadomestil iz prejšnjega odstavka zagotovi ministrstvo, pristojno za veterinarstvo.«.

15. člen

25. člen se spremeni tako, da se glasi:

»25. člen

Zakol se izvaja v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1099/2009.

Ne glede na četrti odstavek 4. člena Uredbe 1099/09/ES mora biti omamljenje živali izvedeno tudi pri obrednem zakolu, razen če gre za zakol perutnine, kuncev in zajcev izven klavnice za zasebno domačo porabo.

Zakol živali, ki ni urejen z Uredbo 1099/2009/ES, je dovoljeno izvesti le po postopkih, po katerih je žival usmrčena v trenutku, oziroma z ustrezno predhodno omamo.«.

16. člen

26. člen se spremeni tako, da se glasi:

»26. člen

Usmrtitev živali je dovoljena, če:

1. je takšen ukrep odrejen zaradi diagnostičnih preiskav ali preprečevanja ter zatiranja določenih bolezni živali in zoonoz;

2. je iz drugih zdravstvenih razlogov prepovedan zakol bolne ali poškodovane živali;
3. je žival po veterinarski presoji v agoniji, neozdravljivo bolna ali ima poškodbe večje stopnje in ji bolezen oziroma poškodba povzroča trpljenje;
4. je žival dosegla tako starost, da ji odpovedujejo osnovne življenjske funkcije;
5. je to potrebno zaradi ohranjanja naravnega ravnovesja v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave;
6. je izvedena zaradi deratizacije škodljivih glodavcev;
7. gre za nevarno žival ali nevarnega psa in nevarnosti ni mogoče drugače preprečiti;
8. gre za žival, ki povzroča občutno škodo in tega ni mogoče drugače preprečiti;
9. gre za nevarnega psa, s katerim ni bilo opravljeno predpisano šolanje iz 26.c člena tega zakona ali to šolanje ni bilo uspešno opravljeno;
10. uradni veterinar na podlagi prijave lastnika psa ugotovi, da je pes neobvladljiv in kaže ponavljajoče znake napadalnega vedenja do ljudi, prijavitelj pa to verjetno izkaže;
11. tako odredi uradni veterinar zaradi zaščite ljudi oziroma živali;
12. je izvedena zaradi pridobivanja kož ali krzna;
13. rejna žival ni primerna za nadaljnjo rejo in ni namenjena za zakol;
14. je vzrejena ali rejna v poskusne namene, vendar zaradi narave poskusa ni primerna za uporabo v tem ali nadaljnjih poskusih in se zato šteje kot odvečna laboratorijska žival, ali če je tak ukrep potreben zaradi zaščite dobrobiti poskusnih živali;
15. je izvedena zaradi zakola živali;
16. je izvedena v skladu s predpisi, ki urejajo lovstvo in ribištvo;
17. je izvedena zaradi odstranjevanja odvečnih enodnevnih piščancev in zarodkov v jajcih;
18. je potrebna za znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;
19. je v skladu z izdanim dovoljenjem za poskus iz 21. člena tega zakona;
20. je izvedena za potrebe naravoslovnih muzejev;
21. je izvedena v skladu s 26.b členom tega zakona;
22. je izvedena v skladu z 31. členom tega zakona.

Usmrtitev živali, ki se redijo ali gojijo za proizvodnjo volne, kože, krzna ali drugih proizvodov, ter usmrtitev živali za namen depopulacije se izvede v skladu z Uredbo 1099/2009/ES.

Usmrtitev živali, ki ni urejena z Uredbo 1099/2009/ES, se izvede po postopkih, po katerih je žival usmrčena v trenutku, oziroma z ustrezno predhodno omamo.

Usmrtitev živali, ki je naklepno storjena v nasprotju s prvim odstavkom tega člena se šteje za nepotrebno usmrtitev iz 4. člena tega zakona, če pa je usmrtitev naklepno izvedena v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom tega člena, se šteje za neprimerno usmrtitev iz 4. člena tega zakona.«.

17. člen

V prvem odstavku 28. člena se peta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– zagotavlja označevanje in registracijo zapuščenih živali v skladu s predpisi.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Imetnik zavetišča pri opravljanju svojih nalog sodeluje s pristojno veterinarsko službo in občinskimi redarji zlasti za namen ugotavljanja lastništva zapuščenih živali.«.

Za tretjim odstavkom se dodajo četrti, peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»Imetnik zavetišča najmanj dvakrat letno poroča o opravljenih nalogah iz prvega odstavka tega člena lokalni skupnosti, za katero izvaja javno službo iz prejšnjega člena, ter enkrat letno upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo.

Zaposleni v zavetišču imajo dostop do centralnega registra psov. Osebni podatki, do katerih lahko dostopajo, so osebno ime, naslov in telefonska številka lastnika psa. Podatke iz prejšnjega stavka lahko obdelujejo izključno za namen ugotavljanja lastnika zapuščene živali in za vnašanje podatkov iz četrtega odstavka 6. člena tega zakona.

Zaposleni v zavetišču za potrebe vodenja evidenc obdelujejo naslednje osebne podatke:

- v evidenci o pogrešanih živalih: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča in telefonsko številko oziroma naslov elektronske pošte lastnika. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen obveščanja lastnika o najdbi pogrešane živali. Podatke se hrani pet let po prejemu obvestila o pogrešani živali;
- v evidenci o prejetih prijavih zapuščenih živali: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča, telefonsko številko prijavitelja. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen preprečevanja zlorab in lažnih prijav. Podatke se hrani pet let po prejemu prijave;
- v evidenci o sprejemu živali: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte najditelja oziroma lastnika, ki žival predaja zavetišču, ter izjavo o prenosu lastninske pravice živali. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen omejevanja zdravstvenih tveganj zaradi prenosa morebitnih zoonoz in drugih obolenj zaradi stika z okuženo živaljo in preprečevanja zlorab. Podatke se hrani pet let po vrnitvi, oddaji, poginu ali evtanaziji živali;
- v evidenci o vrnitvi živali njihovim skrbnikom, oddaji živali novim skrbnikom oziroma vrnitvi v okolje: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte skrbnika ali novega skrbnika. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen omejevanja zdravstvenih tveganj zaradi prenosa morebitnih zoonoz in drugih obolenj zaradi stika z okuženo živaljo. Podatke se hrani pet let po vrnitvi, oddaji, poginu ali evtanaziji živali.«

18. člen

Za 31. členom se doda 31.a člen, ki se glasi:

»31.a člen

Občina lahko zagotavlja sofinanciranje nalog kastracij in sterilizacij zapuščenih živali ter drugih ukrepov za zmanjševanje prenaseljenosti živali, zagotavljanja varnega okolja občanom v povezavi z zapuščenimi živalmi ter spodbujanja odgovornega lastništva hišnih živali.

Za izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka lahko občina predpiše prispevek z odlokom, v katerem podrobneje predpiše način obračunavanja, višino, zavezanca, oprostitve, postopek pobiranja in postopek prisilne izterjave, pri čemer se višina ne določi po vrednosti predmeta, dejanskem prometu ali dejanskem dohodku.

Prispevek odmerja in pobira občinska uprava.

Prispevek je prihodek občine in se uporablja samo za namen, določen v prvem odstavku tega člena.

Za namen pobiranja prispevka lahko občina uvede evidenco zavezancev za plačilo prispevka, za katero pridobi in obdeluje naslednje osebne podatke: osebno ime naslov stalnega ali začasnega bivališča in enotno matično številko občana (EMŠO) zavezanca.

Občina lahko pridobi podatke o zavezancih za plačilo prispevka iz centralnega registra prebivalstva.«.

19. člen

34. člen se spremeni tako, da se glasi:

»34. člen

Društvo, ki deluje na področju zaščite živali, mora za pridobitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu, poleg splošnih pogojev po zakonu, ki ureja društva, izpolnjevati tudi naslednje posebne pogoje:

- društvo ima več kot 30 članov;
- delovanje društva je v skladu s cilji tega zakona, kar izkaže s sprejetim statutom društva;
- udeležba predpisanega deleža članov na usposabljanju s področja vedenja in dobrobiti živali ter predpisov o zaščiti živali pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo.

Dejavnosti v javnem interesu, ki jih opravljajo društva iz prejšnjega odstavka, so:

- spodbujanje odgovornega lastništva živali;
- svetovanje skrbnikom živali;
- organiziranje usposabljanj na področju dobrobiti živali;
- sodelovanje z zavetišči za zapuščene živali;
- opozarjanje skrbnikov živali na nepravilnosti in nezakovitosti v zvezi z zaščito živali.

Podrobnejše kriterije za pridobitev statusa društva, ki na področju zaščite živali deluje v javnem interesu, predpiše minister.«.

20. člen

38. člen se spremeni tako, da se glasi:

»38. člen

Pri ministrstvu se ustanovi strokovni svet za zaščito živali, sestavljen iz priznanih strokovnjakov veterinarske, medicinske, biološke, farmacevtske in zootehnične stroke ter predstavnikov društev, ki delujejo v javnem interesu na področju zaščite živali. Število članov ter sestavo strokovnega sveta določi minister.

Strokovni svet za zaščito živali:

- spremlja stanje in znanstvena spoznanja na področju zaščite živali ter predlaga aktivnosti;
- daje mnenja in predloge pri pripravi predpisov o zaščiti živali ter druga mnenja in predloge na zahtevo upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo;
- daje mnenja in predloge v drugih zadevah, za katere ga zaprosijo državni organi.

Člani strokovnega sveta za zaščito živali so upravičeni do nadomestila, ki ga določi minister.

Sredstva za izplačilo nadomestil iz prejšnjega odstavka zagotovi ministrstvo v skladu s predpisi.«.

21. člen

V drugem odstavku 42. člena se črta besedilo »in tretjega«, beseda »petnajste« pa se nadomesti z besedo "enaindvajsete".

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Občinski redarji lahko v okviru svojih pristojnosti in nalog iz zakona, ki ureja občinsko redarstvo preverijo izpolnjevanje obveznosti lastnika psa iz prvega odstavka 6. člena tega zakona.«.

Za tretjim odstavkom se doda četrti odstavek, ki se glasi:

»Nadzorstvo nad izvajanjem določbe tretjega odstavka 11. člena tega zakona opravljajo policisti in občinski redarji.«.

22. člen

V 43. členu se v peti alineji za besedama »nevarno žival« doda besedilo », ali če gre za nevarnega psa, s katerim ni bilo opravljeno predpisano šolanje iz 26.c člena tega zakona ali to šolanje ni bilo uspešno opravljeno«.

Za štirinajsto alinejo se pika nadomesti s podpičjem ter se doda petnajsta alineja, ki se glasi:
»- prepovedati uporabo živali na javnem zbiranju ali snemanju zaradi zaščite dobrobiti živali.«.

23. člen

Za 43. členom se doda 43.a člen, ki se glasi:

»43.a člen

Območni uradi upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, opravljajo upravne in nadzorne naloge ter odločajo v postopkih na zahtevo strank v skladu s tem zakonom.

V primeru nujnih ukrepov iz tretje, pete, sedme, osme, devete, desete, trinajste, štirinajste in šestnajste alineje prvega odstavka prejšnjega člena predlog za odlog izvršitve odločbe ni dopusten.«.

24. člen

IX. poglavje se spremeni tako, da se glasi:

»IX. KAZENSKE DOLOČBE

45. člen

Z globo od 2.400 do 84.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. kot skrbnik ali prevoznik živali ne zagotovi fizičnega varstva nevarnih živali (prvi odstavek 12. člena);
2. ne zagotovi fizičnega varstva nevarnega psa v skladu z drugim odstavkom 12. člena tega zakona;
3. na javno mesto oziroma v sredstva javnega prevoza ne pusti psa vodiča slepih oziroma psa pomočnika invalidov skupaj z njegovim skrbnikom (prvi odstavek 13. člena);
4. kot skrbnik omogoči uporabo bolne ali poškodovane živali na javnem zbiranju ali snemanju (tretji odstavek 14.a člena);
5. uporabi bolno ali poškodovano žival na javnem zbiranju ali snemanju (tretji odstavek 14.a člena);
6. neustrezno prevaža živali (prvi odstavek 17. člena);
7. opravi boleč poseg na vretenčarju brez anestezije (prvi odstavek 19. člena);
8. ravna v nasprotju z 20. členom tega zakona;
9. brez odobritve opravlja dejavnosti vzrejne, dobaviteljske ali uporabniške organizacije (prvi odstavek 20.a člena);
10. ravna v nasprotju s četrtem ali šestim odstavkom 20.a člena tega zakona;
11. izvaja poskus na živali brez dovoljenja iz prvega odstavka 21. člena tega zakona;
12. izvaja poskus na živali v nasprotju s sedmim odstavkom 21.a člena tega zakona;
13. izvaja poskus v izobraževalne namene v nasprotju s prvim odstavkom 22. člena tega zakona;

14. ravna v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom 25. člena tega zakona;
15. usmrti žival v nasprotju s prvim ali tretjim odstavkom 26. člena tega zakona;
16. opravlja dejavnost zavetišča, ne da bi za to izpolnjeval predpisane pogoje (tretji odstavek 27. člena);
17. ravna v nasprotju s prvim ali tretjim odstavkom 28. člena tega zakona;
18. podatke iz centralnega registra psov uporablja v nasprotju s petim odstavkom 28. člena tega zakona;
19. se kot društvo ukvarja z oddajo oziroma prodajo zapuščenih živali in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (šesti odstavek 31. člena).

Z globo od 1.600 do 4.100 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 800 do 1.200 eurov se kaznuje posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

46. člen

Z globo od 1.600 do 42.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. takoj ne oskrbi bolnih, poškodovanih in onemoglih živali (prvi odstavek 8. člena);
2. ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 8. člena tega zakona;
3. ravna v nasprotju s prvim odstavkom 9. člena tega zakona;
4. ne zagotovi rezervnega sistema prezračevanja v skladu z drugim odstavkom 9. člena tega zakona;
5. zaupa v vodenje nevarnega psa osebi, ki je mlajša od 16 let (tretji odstavek 12. člena);
6. opravlja dejavnost hotela za živali, ne da bi za to izpolnjeval predpisane pogoje (drugi odstavek 14. člena);
7. kot skrbnik omogoči uporabo živali na javnem zbiranju ali snemanju v nasprotju s prvim odstavkom 14.a člena tega zakona;
8. uporabi žival na javnem zbiranju ali snemanju v nasprotju s prvim odstavkom 14.a člena tega zakona;
9. ravna v nasprotju z drugim odstavkom 14.a člena tega zakona;
10. stori katero od ravnanj iz prvega odstavka 15. člena tega zakona;
11. pravočasno ne zahteva veterinarske pomoči in oskrbe bolnih ali poškodovanih živali, veterinarske pomoči pri porodih, kadar je potrebna, ali ne zagotovi ustrezne nege bolnih, poškodovanih in onemoglih živali (18. člen);
12. opravlja znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih ali truplih v ta namen usmrčenih živali v nasprotju s prvim odstavkom 22.a člena tega zakona;
13. za dela na izoliranih organih, tkivih ali truplih v ta namen usmrčenih živali uporabi žival druge živalske vrste brez dovoljenja upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo (tretji odstavek 22.a člena);
14. v izobraževalne namene izvaja dela na izoliranih organih, tkivih ali truplih v ta namen usmrčenih živali zaščitenih ali ogroženih vrst, odvzetih iz narave (četrti odstavek 22.a člena);
15. ravna v nasprotju s šestim odstavkom 22.a člena tega zakona;
16. ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim ali četrtim odstavkom 26.a člena tega zakona;
17. goji, poseduje ali vodi psa kljub prepovedi iz osmega odstavka 26.b člena tega zakona;
18. ne zagotovi šolanja psa v skladu s prvim odstavkom 26.c člena tega zakona;
19. izvaja obvezno šolanje psov iz prvega odstavka 26.c člena tega zakona po programu, ki ni potrjen v skladu z drugim odstavkom 26.c člena tega zakona.

Z globo od 800 do 2.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 400 do 800 eurov se kaznuje posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

46.a člen

Z globo od 800 do 33.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim ali petim odstavkom 6. člena tega zakona;
2. ne zagotovi katerega od pogojev iz prvega odstavka 7. člena tega zakona;
3. ne prepreči napak v reji v skladu z drugim odstavkom 7. člena tega zakona;
4. ne zagotovi ločene namestitve živali v skladu z drugim odstavkom 8. člena tega zakona;
5. proda, odda ali podari hišno žival v nasprotju z 10. členom tega zakona;
6. ne zagotovi osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali v skladu s prvim odstavkom 11. člena tega zakona;
7. ne zagotovi ustrezne vzgoje in šolanja oziroma drugih ukrepov in je zato žival nevarna okolici (drugi odstavek 11. člena);
8. ne zagotovi fizičnega varstva psa v skladu s tretjim odstavkom 11. člena tega zakona;
9. če na javnem zbiranju ali snemanju, na katerem se uporablja žival, ne zagotovi veterinarske oskrbe in oskrbe živali v skladu z etološkimi potrebami živali (drugi odstavek 14.a člena);
10. ravna v nasprotju s četrtem odstavkom 28. člena tega zakona;
11. ravna v nasprotju s četrtem odstavkom 31. člena tega zakona.

Z globo od 400 do 1.600 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 200 do 400 eurov se kaznuje posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

Prehodne in končne določbe

25.člen

V Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) se črta tretji odstavek 11. člena.

V prvem odstavku 96. člena se v 8. točki črta besedilo »ali tretjim«.

26. člen

Določba tretje alineje tretjega odstavka spremenjenega 6. člena zakona se začne uporabljati 1. januarja 2015, in sicer se podatek o tem, ali je pes namenjen za razmnoževanje, za pse do dopolnjenega tretjega meseca starosti vnese v centralni register psov ob prijavi psa, za starejše pse pa ob naslednjem rednem cepljenju psa proti steklini.

Določbe spremenjenega 25. člena zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2013.

27. člen

Obstoječa društva, ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu, se morajo uskladiti z določbami spremenjenega 34. člena zakona v roku enega leta od uveljavitve tega zakona.

28. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

1. člen se spreminja zaradi navedb o povzemanju evropske zakonodaje. Prav tako je vneseno določilo o subsidiarni rabi Zakona o zaščiti živali na področjih, ki jih urejajo zakoni na področju divjadi, lovstva in ribištva.

K 2. členu

Največ sprememb in dopolnitev v 5. členu se nanaša na termine, ki so del terminologije na področju zaščite živali, ki se uporabljajo v poskusih in so prenesene iz Direktive 2010/63/EU, ki jo ta sprememba zakona implementira.

Direktiva namesto o *poskusih* govori o *postopkih*. Utemeljitev te terminološke spremembe so v postopku snovanja direktive podpirali z ugotovitvami, da ima beseda postopek manj neprijetno konotacijo kot poskus, posebno še v smislu uporabe živali v teh dejavnostih. Glede na to, da Republika Slovenija direktivo implementira s spremembo zakona in ne s snovanjem novega in da je beseda postopek v zakonu že uporabljena v veliko bolj splošnem smislu (npr. *postopek za izdajo dovoljenja*), je uporaba te besede nemogoča. Zato zakon ohranja termina *poskus na živali* in *poskusna žival* in ju na novo definira v skladu z določbami direktive, vnaša pa tudi novo terminologijo s tega področja: *dovoljenje za poskus, projekt, laboratorijske živali, vzrejne organizacije laboratorijskih živali, dobaviteljske organizacije laboratorijskih živali in uporabniške organizacije poskusnih živali*.

Načelo 3R je na področju zaščite živali, ki se uporabljajo v poskusih, eden temeljnih principov. Opisuje strategijo optimiziranja izvajanja poskusov in uporabe živali v njih z namenom doseči čim manjše ogrožanje dobrobiti živali. 3R (ali RRR) je kratica, ki pomeni *replacement, refinement, reduction*. Načelo pa zagovarja strategijo, po kateri je treba metode, v katerih se uporabljajo živali, nadomestiti s tistimi, v katerih se živali ne uporablja. Če to ni mogoče, je treba metode prilagoditi tako, da živali v poskusih ne bodo trpele. Če tudi to ni mogoče, je treba zmanjšati število živali v poskusih na minimum, ki še zagotavlja doseganje ustreznih rezultatov.

Na področju nevarnih psov sta definiciji nevarnega psa dodani dve okoliščini, v katerih pes ob ugrizu ni imenovan za nevarnega. Gre za ugrize, ki nastanejo zaradi ravnanja s psi med veterinarskimi posegi, saj so ti lahko izzvani z bolečino ali s strahom, ki ju lahko povzroči veterinar med diagnostičnimi ali terapevtskimi postopki in ne morejo služiti kot pokazatelj, da je pes tudi sicer nagnjen k izražanju agresivnosti z grizenjem. Druga olajševalna okoliščina je ugriz mladega psa. Pri tem se izhaja iz predpostavke, da ugriz, ki ga je izvedel pes pri starosti manj kot devet mesecev, ne povzroči hujših posledic in da je pri mladem psu večja verjetnost, da je do ugriza prišlo med igro in ne kot izraz agresije do človeka. Obenem je dodano varovalo, ki preprečuje zlorabe in promovira registracijo psov, saj je to olajševalno okoliščino možno izrabiti le enkrat in sicer pod pogojem, da je bil datum skotitve psa vnesen v centralni register psov pred ugrizom, torej je bil pes ob ugrizu že registriran.

Dodana je tudi definicija ugriza. Odsotnost jasne definicije ugriza, ki je po zakonu edini razlog za imenovanje nevarnega psa, je v preteklosti predstavljalo težave pri izvajanju zakonodaje. Predlagana definicija je jasna in strokovna, zaradi česar bo preprečila dosedanje nejasnosti, ki so uradne veterinarje do sedaj ovirale pri odločanju v inšpekcijskih postopkih.

Pes pomočnik invalidov in pes vodič slepih sta termina, ki sta uporabljena v 13. členu zakona, vendar doslej nista bila definirana. Ker omenjeni člen zagotavlja določene pravice skrbnikom teh

psov, kadar so ti v njihovem spremstvu, je bilo treba v izogib zlorabam podrobno definirati ta pojma.

V zvezi z novim 14.a členom zakona, ki ureja zaščito živali na javnih prireditvah in snemanjih, je treba vnesti definiciji teh dveh terminov. Pri tem se definicija *javnega zbiranja* naslanja na zakon, ki ureja javna zbiranja, definicija *snemanja* pa je nova in se nanaša na izdelavo katerihkoli avdio ali video posnetkov, v katerih žival nastopa vodeno. Pri tem je treba poudariti, da gre za živali, ki se jih uporablja v okoliščinah, ki od njih zahtevajo vodeno nastopanje z morebitnim vsiljenim ali naučenim vedenjem. Izključuje pa snemanje živali v naravi za potrebe izdelave dokumentarnih filmov, katerih namen je prikazati naravno vedenje živali. Prav tako je izrecno navedeno, da gre za snemanja v komercialne namene, s čimer je vključeno izdelovanje posnetkov, kakršne so reklamni ali igrani filmi, namenjeni javnemu predvajanju s komercialnim učinkom, izključeni pa so npr. družinski posnetki z živalmi in podobni izdelki, kljub temu, da so ti lahko javno predvajani npr. na spletnih portalih z video vsebinami.

Sprememba definicije prevoza živali je predlagana z namenom posodobitve. Namen določb zakona je zagotoviti zaščito živali, katerih transport ni urejen z Uredbo 1/2005/ES. Predlagana definicija prevoza je bolj splošna in zajema vse živali, ki se prevažajo. Uredba 1/2005/ES ščiti tiste kategorije živali, ki so znotraj namena uporabe uredbe, zakon pa vse ostale.

Sprememba definicije trpljenja živali je predlagana iz razloga zagotavljanja večje jasnosti. Stara definicija je namreč kot trpljenje definirala tudi **povzročanje** hiranja, obolevanja, pohabljanja itd., kar ni primerno, saj so naštetá dejanja v bistvu povzročanje neugodnih stanj in posledično trpljenja, niso pa trpljenje samo, ki je po naravi stvari pasivno stanje.

Iz definicije skrbnika živali je izvzeto besedilo, ki določa odgovornosti skrbnika, kar je navedeno že v normativnem delu zakona, zato v definicijah ni potrebno.

Definiciji usmrtitve in zakola sta spremenjeni delno zaradi prilagajanja zakona Uredbi 1099/2009/ES, ki bo s 1.1.2013 tudi v Sloveniji začela urejati področje zaščite živali v času zakola in usmrtitve pri depopulaciji, delno pa zaradi zagotavljanja večje jasnosti. Stara definicija usmrtitve je vsebovala določbo, da je dopustna samo usmrtitev, ki povzroči živali hitro izgubo zavesti in smrt brez trpljenja, kar je podrobneje opisano in določeno že v 26. členu zakona, zaradi česar to ponavljanje v definicijah ni potrebno. Definicija zakola pa se v novem predlogu naslanja na definicijo iz omenjene uredbe.

Z definicijo živali se natančneje opredeljuje področja uporabe zakona. Primerljiva zakonodaja v svetu se prav tako omejuje na zaščito vretenčarjev. Poleg teh so pogosto zakonsko zaščitene tudi živali iz družine glavonožcev, ki so v Uniji omenjeni in zaščiteni z zakonodajo na področju poskusnih živali.

Predlog sprememb opušča definicije nekaterih terminov, ki se v zakonu ne pojavljajo in sta zato nepotrebna: *etološki normativi*, *prevozna sredstva* in *spremljevalec živali*. Poleg tega opušča tudi definicijo posebno hude telesne poškodbe, ki je definirana že v Kazenskem zakoniku.

K 3. členu

Obvezno označevanje psov se je doslej izvajalo na osnovi prvega odstavka 12. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (ZVMS), ki predvideva, da mora imetnik zagotoviti, da so njegove živali na predpisan način označene in registrirane. Glede na to, da Zakon o zaščiti živali ureja vprašanja zapuščenih živali in nevarnih psov, je smiselno določbo o označevanju prenesti v ta zakon in posledično izvajati nadzor nad tem določilom na podlagi tega zakona.

Spremenjeni 6. člen zakona podrobneje določa obveznosti lastnika v zvezi z označevanjem, prijavo

in spremembami lastništva psa, določa pa tudi obveznosti veterinarske organizacije oziroma zavetišča v zvezi z vnašanjem teh podatkov v centralni register psov.

Po novem se bo v centralni register psov kot lastnik lahko vpisala le polnoletna oseba. S to spremembo se rešuje težave v zvezi z odgovornostjo za morebitno škodo, ki jo povzroči pes, saj bo po novem lahko lastnik le oseba s polno opravilno sposobnostjo.

Izvor psa je še ena novost, ki jo uvaja zakon v tem predlogu. Gre za ukrep, ki bo pomagal preprečiti goljufije na področju prometa s psi.

Podatek o tem, ali je pes namenjen za razmnoževanje, predstavlja nekaj možnosti za ukrepanje na več področjih. Z zbiranjem teh podatkov je boljše omogočeno izvajanje 11. člena zakona, ki določa, da mora skrbnik hišne živali, ki ni predvidena za razplod, tega preprečiti.

Omogočanje povezave med centralnim registrom psov in centralnim registrom prebivalstva je potrebna za zagotavljanje ažurnosti podatkov, ki se jih obdeluje v centralnem registru psov. Ko pride do sprememb podatkov v centralnem registru prebivalstva, ki se jih vodi tudi v centralnem registru psov, je namreč pomembno, da se ti podatki spremenijo tudi v centralnem registru psov. Tipičen primer takega podatka je naslov stalnega ali začasnega bivališča, ki je pomemben podatek za nemoteno korespondenco z lastnikom psa se s selitvijo lastnika spremeni. Če obstaja povezava med centralnim registrom psov in prebivalstva, se take spremembe posodobijo samodejno.

K 4. členu

Sprememba tretjega odstavka 8. člena zakona je potrebna predvsem zaradi olajšanja izvajanja nekaterih živinorejskih dejavnosti, kot je planinska paša. Če skrbnik zagotavlja vse potrebno za zaščito živali in ji nudi tako krmo, vodo, kot tudi varnost pred pobegom in ostalimi nevarnostmi, dejansko ne obstaja potreba po tem, da so živali pod vsakodnevnim nadzorom lastnika. Še en primer so nekatere hišne živali, ki jih gojijo v šolah. Navadno gre za male glodalce ali ribe, za katere je do sedaj dejansko moral nekdo skrbeti tudi med vikendi in prazniki, čeprav dobrobit teh živali v tako kratkem času dejansko ni ogrožena. Če pa je dobrobit živali, ki jih ima človek v reji, odvisna od različnih mehaničnih sistemov, ki lahko zatajijo kar v zelo kratkem času ogroža dobrobit živali (npr. v intenzivnih rejah rejnih živali), je potreben vsakodnevni nadzor živali in opreme. S to spremembo se zakon približa določbam Evropske konvencije o zaščiti rejnih živali, ki predpisuje, da je treba stanje živali in njihovega zdravja preverjati v ustreznih intervalih, ki preprečujejo nepotrebno trpljenje, pri živalih, ki se redijo v intenzivnih rejah, pa vsaj enkrat dnevno.

Dodana je tudi določba, da mora skrbnik voditi predpisane evidence o izvedenem nadzoru svojih živali. S tem je podana pravna podlaga za vodenje evidenc, ki jih od skrbnikov rejnih živali zahteva evropska zakonodaja na področju zaščite živali.

K 5. členu

Sprememba 10. člena zakona se nanaša na določbo Evropske konvencije o zaščiti hišnih živali, ki določa, da je hišno žival dovoljeno prodati samo osebi, ki je starejša od 16 let, razen z izraženo privolitvijo staršev ali skrbnikov. Dosedanji predpis je zahteval pisno privolitvev, vendar ni predpisoval ravnanja z omenjenim dokumentom. Novi predlog upošteva domnevo privolitve enega od staršev ali skrbnika mladoletne osebe, če je ta prisoten ob nakupu hišne živali in zato ne zahteva več pisne privolitve. Na ta način poleg zagotavljanja istega učinka novi predpis tudi zmanjšuje administrativno breme. Z namenom poenotenja zahteve iz spremenjenega 6. člena Zakona je starost zvišana na 18 let.

K 6. členu

Prvi odstavek 11. člena je spremenjen tako, da je osamitev, kontracepcija, sterilizacija ali kastracija obvezna pri tistih hišnih živalih, ki niso namenjene za razmnoževanje.

Novi četrti odstavek uvaja izjemo od obveznega fizičnega varovanja psov na javnem mestu in sicer samo za ustrezno ograjene površine, ki psom preprečujejo pobeg. Uvedba t. im. pasjih parkov je v Republiki Sloveniji še novost, v tujini pa zelo priljubljena rešitev za skrbnike psov, ki živijo v mestih, da svojim psom omogočajo ustrezno socializacijo, igro in druga vrsti specifična vedenja, ki jih sicer zaradi fizičnega varstva psa ne morejo zagotoviti.

Dodana je tudi izjema od zahtevanega fizičnega varstva psov za lovske pse, kadar se jih uporablja pri lovu v skladu z lovsko zakonodajo.

K 7. členu

Zaščita živali, ki nastopajo na snemanjih in javnih zbiranjih je novost v Zakonu o zaščiti živali. Uporaba živali na snemanjih je lahko za te zelo naporna in lahko škodljivo vpliva na njihovo dobrobit. V Republiki Sloveniji je vse bolj pogosta dejavnost izvajanja domače in tuje komercialne filmske in video produkcije, ki pogosto vključuje tudi uporabo živali. Zato je nujna dopolnitev zakona, ki bo zagotavljala zaščito teh živali.

Definicija javnega zbiranja se v 5. členu zakona naslanja na zakon, ki ureja javna zbiranja, in tako poleg športnih prireditev in razstav vključuje tudi gledališke predstave.

Glede uporabe živali na snemanjih je treba poudariti, da gre za živali, ki se jih uporablja v okoliščinah, ki od njih zahtevajo vodeno nastopanje z morebitnim vsiljenim ali naučenim vedenjem. Izključuje pa snemanje živali v naravi za potrebe izdelave dokumentarnih filmov, katerih namen je prikazati naravno vedenje živali. Prav tako je izrecno navedeno, da gre za snemanja v komercialne namene, s čimer je vključeno izdelovanje posnetkov, kakršni so reklamni ali igrani filmi namenjeni javnemu predvajanju s komercialnim učinkom, izključeni pa so npr. družinski posnetki z živalmi in podobni izdelki, kljub temu, da bi ti lahko bili javno predvajani na spletnih portalih z video vsebinami.

Za nekatere kategorije javnih zbiranj upravne enote od upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, zaprosijo predhodno soglasje. Z uvedbo novih določil v 14.a členu Zakona bodo ta soglasja poleg določil v zvezi z zdravstvenim varstvom živali upoštevala tudi določila v zvezi z zaščito živali.

14.a člen predpisuje dolžnosti organizatorja javnega zbiranja ali snemanja, ki so predmet neposrednega preverjanja na kraju dogodka. Dolžnosti skrbnikov in organizatorjev, v skladu s tem zakonom niso predmet vsebine predhodnih soglasij v skladu z 39. členom Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Ur. L. RS št. 93/05 (ZVMS)). Predhodno soglasje VURS vsebuje predpisane obveznosti glede zdravstvenega varstva živali ter preprečevanja širjenja bolezni živali in zoonoz, v skladu z določbami ZVMS in evropsko zakonodajo. Določbe 14.a člena Zakona o zaščiti živali niso predmet izdaje predhodnih soglasij, urejajo namreč vprašanja dobrobiti živali, ki se uporabljajo na javnih zbiranjih in snemanjih in so pravila, ki jih mora upoštevati vsakdo, ki uporablja ali omogoča uporabo živali na takih prireditvah.

K 8. členu

V 15. členu se namesto »spolne zlorabe« prepove vsakršno spolno dejanje med človekom in živaljo zaradi zadovoljevanja človekovih spolnih potreb. Ta sprememba je predlagana predvsem zaradi večje jasnosti in lažjega morebitnega izvajanja predpisa. Spolna zloraba je namreč po logiki stvari spolni odnos brez privolitve, kar je v primeru odnosa med človekom in živaljo nesmiselna dikcija.

Obstoječ predpis je torej pomanjkljiv in bi lahko povzročal težave pri morebitnem izvajanju. Novi predlog s tega vidika ne dopušča dvoma, saj je prepovedano kakršno koli spolno dejanje med človekom in živaljo zaradi zadovoljevanja človekovih spolnih potreb.

Peta alineja se dopolnjuje z določbo v zvezi s sredstvi, ki žival imobilizirajo na način, ki jo poškoduje, a je ne usmrti (npr. pasti stopalke, zanke). Gre za naprave, ki imajo zelo škodljiv vpliv na dobrobit živali, saj so te z njihovo uporabo izpostavljene velikim bolečinam in hudim poškodbam, ki lahko povzročijo dolgotrajno trpljenje preden živali poginejo. Poleg uporabe predlog prepoveduje tudi prodajo takšnih sredstev. Dopušča pa izjemo glede limanic v primeru, da gre za zatiranje škodljivih glodalcev.

V osmi alineji je dodana novost in sicer prepoved preskubljenja. Gre za ukrep z namenom osvežitve nesnosti kokoši nesnic, ki vključuje spremembo svetlobnega režima in odtegotvanja krme in vode za določeno obdobje. Po tem obdobju se živali na novo operijo in se jim poveča nesnost. Ukrep škodljivo vpliva na dobrobit živali, poleg tega obstajajo učinkovite alternative povečanja nesnosti, zaradi česar je predlagana ta prepoved. Druga sprememba osme alineje se nanaša na izboljšanje predpisa o prepovedi teka ob prometnem sredstvu. Novi predlog tako bolje definira, da je prepovedano siliti žival v tek ob motornem prevoznem sredstvu s tem, da je privezana na to sredstvo. S tem predlogom so predvsem izvzeti psi, ki lahko še naprej tečejo ob kolesu.

Deseta alineja je spremenjena zaradi večje jasnosti. Prepovedano je preganjanje v naravnem ali urbanem okolju živečih živali, razen, če je izvedeno kot veterinarski ukrep, ali kot ukrep za varovanje lastnine, pri čemer pa so prepovedane metode, ki bi povzročale trpljenje živali (npr. obmetavanje s predmeti petardami, itd.).

V devetnajsti alineji se kot prepovedano ravnanje opredeljuje spodbujanje napadalnosti živali do človeka ali živali (npr. ščuvanje psa na človeka ali žival), razen v primeru šolanja psov ali uporabe službenih policijskih ali vojaških psov. Takšno ravnanje dosedaj ni bilo jasno prepovedano, a je v skladu s cilji tega zakona v delu, ki ureja ravnanje z nevarnimi psi. Predvideni sta dve dve izjemi. Šolanje poslušnosti psov (IPO) vključuje določene elemente spodbujanja agresije proti človeku (markerju), vendar je ta v nadziranih okoliščinah, kakršno je šolanje psov, nenevarno. Druga izjema so policijski in vojaški službeni psi, pri katerih je napad na človeka del njihovih nalog.

V dvajseti alineji se ureja prepoved dejavnosti trgovanja s psi in mačkami, ki ne prihajajo iz lastne reje. Gre za ukrep, ki bo pripomogel k preprečevanju preprodaje pasjih mladičev z neznanim poreklom ali iz vprašljivih rej. Ta problem je v Republiki Sloveniji zelo velik. Preprodajalci pasjih mladičev namreč trgujejo z mladiči različnih pasem, ki izvirajo iz drugih držav Unije ali iz tretjih držav, in so pogosto tako mladi, da že transport teh živali predstavlja veliko tveganje za njihovo dobrobit, kot tudi za njihovo zdravstveno stanje. Zelo pogost zaplet pri nakupu teh živali je, da te zbolijo in poginejo kmalu za tem, ko jih prevzame novi lastnik. Glede na to, da predstavlja preprodaja pasjih in mačjih mladičev resno tveganje za dobrobit teh živali, da gre pri prometu s temi živalmi pogosto za prenašanje nalezljivih bolezni hišnih živali in da živali pogosto ne spremlja dokumentacija, ki bi dokazovala njihov izvor in pasmo, novi predlog predvideva prepoved trgovanja z mladiči psov in mačk, ki ne izhajajo iz lastne reje nosilca dejavnosti.

K 9. členu

20. člen zakona ureja vprašanje posegov, ki jih je dovoljeno izvajati na živalih, oziroma posege, ki jih pod nobenim pogojem ni dovoljeno izvajati. Spremembe, ki so predlagane, se nanašajo na dva kirurška posega in uporabo jedke snovi.

Novi predlog dopušča skrajšanje enega uhlja pri potepuških mačkah, ki so bile sterilizirane ali kastrirane in se jih spušča nazaj v okolje, od koder so bile odvzete. Predlagani ukrep ima ugoden

učinek na dobrobit teh živali. Če so namreč označene na tak način, se razlikujejo od ostalih mačk, ki še niso bile sterilizirane, in zato ne bodo več lovljene in izpostavljene stresu, ki ga te živali izkusijo, kadar z njimi ravnajo ljudje, katerih bližine te živali niso vajene, ker živijo kot potepuške živali. Če je ta poseg opravljen pod splošno anestezijo, ne predstavlja tveganja za dobrobit teh živali.

Druga novost, ki jo predstavlja novi predlog, uvaja prepoved krajšanja repov psom zaradi estetskih razlogov. Doslej je zakon dopuščal krajšanje repov mladičem tistih pasem, katerih pasemski in kinološki standardi dopuščajo, da imajo psi skrajšan rep. Glede na to, da noben od pasemskih in kinoloških standardov ne predpisuje, da bi repi morali biti skrajšani, da je svetovna doktrina dobrobiti psov naklonjena ideji opuščanja nepotrebne krajšanja repov in uhljev in da je ta prepoved v skladu z Evropsko konvencijo o zaščiti družnih živali, ki je edina konvencija o zaščiti živali, ki je Republika Slovenija še ni podpisala, novi predlog predvideva prepoved krajšanje repov psom, razen če je poseg v korist živali.

Ena od metod za uničevanje rožnih nastavkov in s tem preprečevanja rasti rogov pri govedu v intenzivnih rejah je uporaba kavstične paste, ki se nanese na področje rožnega nastavka, kar poškoduje tkivo v tem predelu in s tem prepreči, da bi se razvil rog. Problemi, ki nastanejo zaradi uporabe omenjene metode, so predvsem bolečina, ki je povezana z uporabo te jedke snovi in pa dolgotrajnost postopka, ki traja nekaj dni. Poleg tega predstavlja nestrokovno uporabljena pasta dodatno tveganje, saj ta v primeru, da je žival na dežju, lahko spolzi v oko, ki ga lahko trajno poškoduje. Sosednje države članice Evropske unije so uporabo teh preparatov že prepovedale. Zaradi preprečevanja tveganja za dobrobit telet novela zakona uvaja prepoved uporabe takšnih sredstev.

K 10., 11. in 12. členu

Spremembe 20.a in 21. člena ter novi 21.a člen zakona so posledica implementacije nove evropske direktive o zaščiti živali, ki se uporabljajo v poskusih (Direktiva 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene).

20.a člen predpisuje, da morajo biti vzrejne in dobaviteljske organizacije laboratorijskih živali ter uporabniške organizacije poskusnih živali odobrene. V členu je tudi predviden postopek odobritve in odvzema odobritve

21. člen ureja namene, zaradi katerih je dovoljeno uporabljati živali v poskusih. Predpisuje tudi, da je poskuse dovoljeno izvajati samo odobrenim uporabniškim organizacijam, če imajo dovoljenje za poskus, ki ga izda upravni organ, pristojen za veterinarstvo, na podlagi vloge uporabniške organizacije in upoštevajoč mnenje etične komisije za poskuse na živalih, ki oceni načrtovan projekt. Predvidene so tudi okoliščine za odvzem dovoljenja za poskus.

21.a člen navaja splošne pogoje, pod katerimi je poskuse dovoljeno izvajati, in okoliščine, v katerih poskusov ni dovoljeno izvajati. Izvajanje poskusov na živali, ki je naklepno storjeno v nasprotju z določili zakona, šteje za mučenje živali.

K 13. členu

22.a člen zakona ureja znanstveno-raziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali. Izvajalci teh del morajo biti odobreni, o čemer upravni organ pristojen za veterinarstvo, vodi evidenco. Uporabljati se sme samo laboratorijske živali, razen če upravni organ, pristojen za veterinarstvo na podlagi znanstvene utemeljitve odobri uporabo drugih živali in sicer v skladu z mnenjem etične komisije. Izjema pa velja za izobraževalno delo, pri katerem je uporaba določenih vrst živali prepovedana.

Člen torej govori o zaščiti živali, ki so usmrčene prav z namenom uporabe njihovih tkiv, organov ali

trupel. S tem so izključeni primeri, ko se pridobi tkiva ali trupla živali, ki so bile npr. zaklane za prehrano ljudi.

Predpisan je postopek odobritve za tiste izvajalce, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. Poleg tega je predviden tudi odvzem odobritve v primerih, ko izvajalec del ne izpolnjuje več pogojev. Pri tem je z namenom zmanjševanja administrativnega bremena vneseno določilo, da so uporabniške organizacije, odobrene v skladu z določili 20.a člena, avtomatično odobrene tudi za izvajanje del na tkivih, organih in truplih.

Poleg tega novi predlog ohranja možnost izdaje enkratnega dovoljenja za dela izvajalcem, ki niso odobreni, vendar izpolnjujejo pogoje v zvezi s humano usmrtnitvijo in odstranjevanjem živalskih stranskih proizvodov na predpisan način.

K 14. členu

23. člen zakona ureja etično komisijo za poskuse na živalih, kar je bilo prej urejeno v 21. členu. Ustanovitev etične komisije torej ni novost, saj ta svetovalni organ deluje že nekaj časa in ima zelo pomembno vlogo v upravnih postopkih, ki jih vodi upravni organ, pristojen za veterinarstvo, zlasti pri izdaji dovoljenja za poskuse. S predlogom zakona se etični komisiji podeljuje tudi nove naloge, ki so posledica novih zadolžitvev po direktivi o zaščiti živali v poskusih.

Iz opisanega sledi, da so zadolžitve članov etične komisije izjemno pomembne za nemoteno izvajanje postopkov v zvezi z odobravanjem poskusov. Zato je treba zagotoviti, da člani te komisije svoje delo opravljajo profesionalno in so zanj plačani. Zato predlagatelj vnaša določbo, da so člani etične komisije upravičeni do nadomestila, ki ga določi minister. Minister je pri izdaji odločbe o višini nadomestil članom etične komisije vezan z določili sklepa Vlade z dne 15.2.2007, s katerim je določeno, da se višina sejnine določi v skladu z Uredbo o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih, če z drugim predpisom ali sklepom Vlade Republike Slovenije ni drugače določeno.

Nov predlog tudi določa, da se sredstva za zgoraj omenjena nadomestila pridobijo v proračunu ministrstva, pristojnega za veterinarstvo, s čimer navaja vir financiranja dela Etične komisije.

K 15. členu

S spremembo 25. člena zakona se področje zaščite živali pri zakolu ureja z Uredbo 1099/09/ES, razen nekaterih živali, katerih klanja navedena uredba ne ureja. Za te živali se še naprej uporabljajo obstoječi podzakonski akti.

Uredba 1099/09/ES stopi v veljavo 1.1.2013. Do takrat bodo veljala določila obstoječega zakona in podzakonski predpisi.

Republika Slovenija izkorišča pravico, ki jo daje nova uredba, da predpiše strožje predpise na področju zaščite živali pri obrednem zakolu. Dosedanji zakon je predvideval klanje brez omamljanja pri obrednem zakolu le na podlagi predhodnega dovoljenja, ki ga izjemoma lahko izda upravni organ, pristojen za veterinarstvo. Odkar je ta določba v veljavi, Veterinarska uprava Republike Slovenije še ni prejela vloge za odobritev obrednega klanja brez omamljanja. To posledično pomeni, da bo v Republiki Sloveniji dovoljeno le tisto obredno klanje, ki dovoljuje predhodno omamljanje živali. Trenutno takšno klanje rutinsko izvajajo štiri perutninske klavnice, ki so nosilke halal certifikata. Njihova proizvodnja halal izdelkov se bo lahko nemoteno odvijala tudi po sprejemu omenjenih sprememb.

Poleg tega je treba poudariti, da zakon v skladu z Uredbo 1099/09/ES kljub strožjemu predpisu v zvezi z omamljanjem pri obrednem zakolu ne prepoveduje trgovanja ali uvoza izdelkov iz mesa, ki je bilo pridobljeno v postopku klanja brez omamljanja. Tako je tudi v Republiki Sloveniji zagotovljeno

meso in mesni izdelki, pridobljeni s klanjem brez omamljanja, za potrebe nekaterih verskih skupnosti.

K 16. členu

V spremenjenem 26. členu zakona je dodano nekaj razlogov, zaradi katerih je dovoljeno žival usmrtiti.

Deratizacija škodljivih glodalcev je razlog, ki ga v obstoječem zakonu ni, zaradi česar manjka jasna pravna podlaga za usmrtitev teh živali. Iz enakega razloga je vneseno odstranjevanje enodnevnih piščancev in zarodkov v jajcih. V tem primeru gre za obstoječo in ustaljeno prakso v perutninarski industriji, ki jo med drugim predvideva tudi nova Uredba 1099/09/ES.

Usmrtitev nevarnega psa, katerega lastniku je bilo odrejeno obvezno šolanje za nevarne pse, pa tega šolanja ni opravil ali pa šolanje ni bilo uspešno opravljeno, je nova okoliščina, v kateri je dovoljeno psa usmrtiti. V obstoječem zakonu je v zvezi s tem pravna praznina, saj ne predvideva nikakršnega ukrepa v opisanem primeru. Po novi ureditvi, bo uradni veterinar lahko odredil usmrtitev takšnega psa.

Usmrtitev neobvladljivega psa je novost, ki dopolnjuje zakon predvsem iz razloga zelo pogostega problema slovenskih lastnikov psov, ki ugotovijo, da psa ne obvladajo več, ker je iz tega ali onega razloga postal agresiven, se pogosto vede napadalno do svojih skrbnikov oziroma članov družine, v kateri živi, ni pa še nikogar ugriznil, torej ne obstaja pravni razlog za imenovanje nevarnega psa. Novo besedilo torej dovoljuje usmrtitev takega psa pod pogojem, da lastnik vse opisano verjetno izkaže (z ustreznimi mnenji strokovnjakov itd.). Uradni veterinar tako lastniku z odločbo dovoli, da se pes na human način usmrti. Dejstvo, da je pes popadljiv namreč otežuje situacijo z vidika oddaje takšne živali v zavetišče. Obstoječ predpis dovoljuje samo predajo v zavetišče in posledično iskanje novega lastnika, kar pa je lahko v primeru, da gre za agresivnega psa, neetično.

V primeru, da nadaljnja reja rejne živali ni več ekonomsko upravičena, njen zakol pa ni mogoč ali pa ni ekonomsko upravičen, je v predlogu dodana možnost usmrtitve takšne živali.

Na področju zaščite živali, ki se jih uporablja v poskusih, je dodana možnost usmrtitve laboratorijskih živali, če je tak ukrep potreben zaradi zaščite dobrobiti poskusnih živali. Gre predvsem za živali, katerih dobrobit bi lahko bila občutno prizadeta zaradi okoliščin, kakršne so npr. prepoved izvajanja poskusov ali dejavnosti vzreje. Obstajati mora način, kako na human način preprečiti trpljenje teh živali, kar prinaša opisana novost.

16. točka uvaja jasneje definiran razlog usmrtitve in sicer v skladu s predpisi, ki urejajo lovstvo in ribištvo, s čimer je dana nedvomna pravna podlaga za usmrtitve živali med lovom in ribolovom.

Poleg omenjenih novosti, predlog vsebuje tudi nekaj drugih sprememb v 26. členu. Tako je poleg možnosti usmrtitve nevarne živali dodan tudi nevaren pes. Čeprav definicija živali v zakonu vključuje tudi pse, je glede na dejstvo, da zakon specialno govori o kategoriji »nevaren pes«, to potrebno vnesti tudi v določbe o usmrtitvi. Le na tak način je mogoče odrediti usmrtitev takšnega psa.

V drugem in tretjem odstavku, ki govorita o načinih usmrtitve, je vnesen sklic na Uredbo 1099/09/ES, ki ureja usmrtitev iz nekaterih razlogov, naštetih v prvem odstavku. Za usmrtitve, katerih omenjena uredba ne ureja, se še naprej uporabljajo obstoječi podzakonski akti.

K 17. členu

Spremenjena je peta alineja prvega odstavka 28. člena zakona, ki je tako bolj v skladu z ureditvijo v zvezi s centralnim registrom psov.

Tretji odstavek je spremenjen tako, da omogoča sodelovanje zavetišča z veterinarsko službo in občinskim redarstvom, pri čemer se sodelovanje z občinskimi redarji navezuje zlasti na iskanje lastnika najdene živali. Predpis v svojem bistvu povzema že obstoječo dobro prakso operativnega sodelovanja akterjev reševanja vprašanja zapuščenih živali na lokalni ravni, ki s takim dejanjem omogočajo hitro vrnitev živali skrbniku in lahko preprečijo, da bi žival prišla v zavetišče, kar bi občini povzročilo stroške. Zavetišča v skladu s šestim odstavkom 28. člena vodi med drugim tudi evidenco izgubljenih psov. Podatki iz te evidence lahko pomagajo najti lastnika psa še preden ta pride v zavetišče.

Obveza poročanja zavetišča tako občinam, s katerimi sodeluje, kakor tudi upravnemu organu, pristojnem za veterinarstvo, je prenesena v novi četrti odstavek. Poudariti je treba, da gre pri poročanju občinam za poročanje izvajalca javne službe svojemu naročniku. Predpis torej predstavlja pravno podlago za redno poročanje o dejavnostih, ki jih morajo zavetišča izvesti za občine, s katerimi imajo sklenjen dogovor o izvajanju javne službe. Poročanje je lahko pogostejše kot dvakrat letno.

Novi peti odstavek zaposlenim v zavetišču podeljuje pravico vpogleda v centralni register psov, česar doslej zakon ni eksplicitno navajal. Hkrati pa so vneseni varovalni mehanizmi, katerih namen je preprečiti morebitne zlorabe vpogleda v osebne podatke. Imetnik zavetišča bo tako lahko na osnovi številke mikročipa pridobil ime in priimek lastnika, njegov naslov in telefonsko številko, kar so podatki, ki jih potrebuje za vrnitev psa lastniku. Vnašal pa bo lahko spremembo statusa, če mu bo lastnik javil, da je pes pobegnil, ali je izgubljen, kakor je navedeno v novem 6. členu.

Novi šesti odstavek definira, katere osebne podatke lahko imetniki zavetišč obdelujejo v svojih evidencah. Predvidene so štiri evidence, ki vsebujejo osebne podatke.

Evidenca pogrešanih živali izhaja iz določil 29. člena, ki predpisuje, da kdor izgubi žival, mora o tem obvestiti zavetišče. Ker vsi psi v Sloveniji še vedno niso označeni oziroma registrirani, je izvajanje obveščanja o izgubljenih in pogrešanih psih preko Centralnega registra psov manj učinkovito, saj psa ni vedno mogoče identificirati z čitalcem mikročipov in preverjanjem podatkov v registru. Zato je predvidena evidenca, ki vsebuje tiste osebne podatke, ki omogočajo obveščanje lastnika o tem, da je žival najdena.

Evidenca prejetih prijav zapuščenih živali vsebuje tiste kontaktne podatke, katerih obdelava lahko zmanjšajo število lažnih prijav ali jih celo prepreči. Iz izkušenj zavetišč je namreč očitno, da se pogosto dogaja, da nekateri prijavitelji obveščajo zavetišča o zapuščenih živalih samo zaradi neprijetnosti, ki jih s tem povzročijo lastniku psov, ki je prijavitelju navadno znan. Onemogočanje povsem anonimnih prijav po izkušnjah zavetišč takšno prakso občutno zmanjša.

Namen obdelovanja osebnih podatkov v evidenci o sprejemu živali je dvojen: predvsem je pomembno, da zavetišče obdrži kontaktne podatke o najditelju zapuščene živali, ki jo je privedel v zavetišče, saj so te osebe navadno v fizičnem stiku s to živaljo. Ob veterinarskem pregledu, ki se lahko izvede v naslednjih 24 urah, bi utegnil veterinar ugotoviti, da je žival prenašalec zoonoze ali katere druge bolezni, kar je zelo pomemben razlog za to, da je to osebo možno opozoriti, da je bila izpostavljena tveganju za prenos bolezni. Drugi pomemben razlog je dejstvo, s katerim se soočajo zavetišča, da želijo lastniki živali v izogib plačilu pavšalne oskrbnine za svojo žival, ki jo predajajo zavetišču, prikriti dejstvo, da so njeni lastniki in se izdajajo za njihove najditelje. Gre torej za ukrep, ki bi preprečil neupravičeno trošenje sredstev, ki jih občine zagotavljajo za izvajanje javne službe skrbi za zapuščene živali.

Tudi evidenca o vrnitvi živali njihovim skrbnikom, oddaji živali novim skrbnikom oziroma vrnitvi v okolje ima namen ohranjanja kontaktnih podatkov oseb, ki prihajajo v fizični stik z živaljo, ki je nekaj časa bivala v zavetišču. V zavetišču lahko žival pride v stik z boleznijo, ki se jo odkrije po oddaji, zato mora obstajati način, kako stopiti v stik z novim skrbnikom ali osebo, ki je žival spustila v okolje.

K 18. členu

Predlagani 31.a člen zakona uvaja pravico lokalnih skupnosti, da predpišejo prispevek z namenom izvajanja dodatnih nalog v zvezi z oskrbo zapuščenih živali na svojem ozemlju.

Občine se soočajo s problemi v zvezi z večjim številom na primer mačk in golobov, ki nimajo lastnika, bi pa s sterilizacijo in kastracijo lahko bistveno izboljšale stanje prekomerne naseljenosti in občanom zagotovile varno okolje tudi z vidika preprečevanja kužnih bolezni. S spodbujanjem odgovornega lastništva živali se lahko zmanjša tudi število zapuščenih živali. Za izvajanje naštetih nalog lahko občina predpiše plačilo prispevka, iz katerega se potem krijejo navedeni stroški kot namenski prispevek.

Glede na to, da bo morebitna uvedba pobiranja prispevkov za dobrobit hišnih in zapuščenih živali v občinah pomenila uvedbo evidenc zavezancev za plačilo prispevka, ta zakon predvideva osebne podatke, ki jih bo mogoče voditi v tej evidenci.

K 19. členu

34. člen zakona ureja vprašanje društev, ki delujejo v javnem interesu na področju zaščite živali. Zaščita živali je področje, na katerem je korektno sodelovanje uradnih služb in nevladnih organizacij zelo dobrodošlo. Njihovo delo pogosto vključuje ozaveščanje javnosti in opozarjanje lastnikov živali na nepravilno ravnanje z živalmi. Ker pa je področje skrbi za živali pogosto podvrženo laičnemu in ljubiteljskemu tolmačenju zahtev za zagotavljanje dobrobiti živali, prihaja tudi do nesporazumov glede učinkovitosti uradnih organov nadzora pri izvajanju te zakonodaje. Društva, ki skrbijo za visoko raven znanja svojih članov o dobrobiti živali in njihovo dobro usposobljenost, lahko veliko pripomorejo k razvoju odgovornega odnosa javnosti do živali. Takšna društva zagotovo delujejo v javnem interesu, zato je nadvse pomembno, da jim zakon omogoča dodelitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu in s tem pridobitev vseh ugodnosti, ki jim pripadajo v skladu z Zakonom o društvih in drugo zakonodajo.

V skladu z določbami Zakona o društvih, ki v četrtem odstavku 30. člena dopušča sprejetje posebnih pogojev za dodelitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu, novo besedilo tako našteva nekaj dodatnih pogojev ki se nanašajo na usposobljenost v zvezi z zadevno zakonodajo in znanji o dobrobiti živali.

Predviden je tudi podzakonski akt, ki bo predpisal podrobnosti v zvezi s postopki dodelitve in kriteriji za dodelitev statusa. Ti so predvideni predvsem na področju številčnosti in usposobljenosti članstva ter vrednotenju preteklih dosežkov društva.

K 20. členu

V spremenjenem 38. členu zakona pri sestavi Strokovnega sveta novo besedilo predvideva predstavnike društev, ki delujejo v javnem interesu. Ta novost je uvedena iz razlogov, ki so pojasnjeni v obrazložitvi k 19. členu.

Iz nalog Strokovnega sveta je črtana določba, da Svet predlaga kriterije za izdajo dovoljenj za poskuse, saj je ta naloga z implementacijo nove Direktive 63/2010/EU o zaščiti živali, ki se jih uporablja v poskusih, prenesena na etično komisijo za poskusne živali.

Tako kot etični komisiji novi predlog tudi za člane tega svetovalnega telesa predvideva nadomestilo. Predlog pa prav tako navaja tudi vir financiranja, saj določa tudi, da se sredstva za nadomestila pridobijo v proračunu ministrstva, pristojnega za veterinarstvo. Minister je pri določanju višine nadomestil članom strokovnega sveta vezan z določili sklepa Vlade z dne 15.2.2007, s katerim je določeno, da se višina sejnine določi v skladu z Uredbo o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih, če z drugim predpisom ali sklepom Vlade Republike Slovenije ni drugače določeno.

K 21. členu

Sprememba tretjega odstavka 42. člena zakona se nanaša na pristojnosti policije pri izvajanju zakona. Namesto lovljenja divjadi z namenom gojenja, ki je po naravi stvari prepoved, ki veliko bolj sodi v pristojnost lovskih nadzornih organov, je v pristojnost policije dano tudi izvajanje prepovedi teka živali, vezane na motorno prometno sredstvo, kar pa je okoliščina, ki je veliko bolj povezana z delom policije, kot pa drugih organov. Ta določba je prenesena iz petnajste v novo enaindvajseto alinejo 15. člena.

Z novim predlogom se v tretjem odstavku 42. člena zakona občinskim redarjem dodeljuje pravica preverjanja, ali lastniki psov izpolnjujejo obveznosti iz prvega člena spremenjenega 6. člena. Gre torej za novo pravico, ki jo zakon dodeljuje občinskim redarjem, ki bodo ob odkritem prekršku lahko preverili, ali je pes mikročipiran ali ne.

Označevanje psov z mikročipi je ukrep, katerega prvenstvena naloga je povezati identiteto psa z zapisom v centralnem registru psa, iz katerega je moč ugotoviti lastništvo psa, informacijo o nevarnem psu in podatke o obveznem cepljenju proti steklini. Iz opisanega izhaja, da je ukrep mikročipiranja poleg zagotavljanja varnosti populacije pred širjenjem nevarnih bolezni, ki se prenašajo z živali na človeka (zoonoze), tudi zagotavljanje informacije o lastniku živali, torej do osebe, ki odgovarja za morebitno škodo ali poškodbe, ki jih lahko povzroči njen pes. Mikročipiranje je torej preventivni ukrep, ki predstavlja osnovo za preprečevanje cele vrste nevarnosti, ki izhajajo iz prisotnosti psov v naseljih in na javnih krajih in je zato eden od pogojev zagotavljanja varnosti na javnih površinah. Dodelitev pravice preverjanja označevanja psov z mikročipi je torej v skladu s tretjo in peto alinejo drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu (ZORed), ki določa, da je ena od nalog občinskega redarstva tudi skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah. Pri tem je treba tudi pojasniti, da bo izvajanje te pravice občinskih redarjev omejeno z določili ZORed.

Četrti odstavek se spreminja tako, da se pristojnost nadzora nad izvajanjem fizičnega varstva psov na javnih mestih dodeljuje tudi občinskim redarjem, kar je v skladu s tretjo in peto alinejo drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu (ZORed), ki določa, da je ena od nalog občinskega redarstva tudi skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah.

K 22. členu

43. člen zakona se spreminja tako, da dodaja pravice in dolžnosti pristojnih inšpektorjev za ukrepanje v inšpekcijskem nadzorstvu v zvezi s spremembami zakona: odreditev usmrtilne nevarnega psa, s katerim ni bilo opravljeno predpisano šolanje iz 26.c člena tega zakona ali to šolanje ni bilo uspešno opravljeno in prepoved nastopa živali na prireditvi ali snemanju zaradi zaščite dobrobiti živali.

K 23. členu

V 43.a členu zakona je navedena posebnost upravnega postopka. V primerih, ko gre za nujno ukrepanje, bi odlog izvršbe onemogočil izvedbo ukrepa, zato je kot posebnost glede na splošni upravni postopek, določeno, da vložitev predloga za odlog izvršbe odločbe ni dopustna.

K 24. členu

Kazenske določbe so spremenjene tako, da so upošteevane spremembe zakona.

Kršitve novih določb na področju zaščite živali v poskusih in določb, katerih kršitev pomeni resno ogrožanje dobrobiti živali, so uvrščene v najvišjo kategorijo prekrškov. Kršitve določb, ki urejajo administrativne zadeve, kakršno je vnašanje podatkov v registre in evidence, so uvrščene v najnižjo kategorijo. Kršitve določb zaščite živali pri usmrtilvi zaradi del na izoliranih tkivih, organih in truplih so

razvrščene v srednjo kategorijo.

K 25. členu

Obveza, ki od lastnika psa zahteva prijavo psa v roku sedmih dni od pridobitve, mladiča pa ne kasneje kot ob dopolnjenih treh mesecih starosti psa, je bila doslej urejena v Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti (ZVMS; Uradni list RS, št. 93/2005). S spremembo 6. člena Zakona o zaščiti živali je ta določba v ZVMS nepotrebna, zato se črta tretji odstavek 11. člena, kakor tudi kazenske določbe v 96. členu ZVMS, vezane na ta odstavek,.

K 26. členu

Uredba 1099/09/ES stopi v veljavo 1. januarja 2013. Po tem datumu bo zaščita živali pri klanju urejena v skladu s tem evropskim predpisom, nacionalni predpis pa bo veljal za tiste živali, ki jih evropski ne zadeva.

K 27. členu

Določeno je prehodno obdobje, v katerem se morajo društva, ki že imajo status društva, ki deluje v javnem interesu, uskladiti z novimi določili spremenjenega 34. člena zakona.

K 28. členu

Ta člen določa začetek veljavnosti tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

Ta zakon določa odgovornost ljudi za zaščito živali, to je zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrega počutja; določa pravila za dobro ravnanje z živalmi; določa, kaj se šteje za mučenje živali in katera ravnanja oziroma posegi na živalih so prepovedani; določa pogoje, ki jih je treba za zaščito živali zagotoviti pri reji živali, prevozu, izvajanju določenih posegov in poskusov na živalih, zakolu in usmrtni živali; ureja postopek, pravice in obveznosti v primerih, ko gre za zapuščene živali; določa pogoje za društva, ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu; določa nagrade in priznanja na področju zaščite živali; ureja nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona ter kazenske sankcije za kršitelje določb tega zakona. Ta zakon velja za vse živali, ki imajo razvita čutila za sprejem zunanjih dražljajev in razvit živčni sistem, da boleče zunanje vplive čutijo. Ta zakon se dosledno izvaja pri vretenčarjih, pri drugih živalih pa glede na stopnjo njihove občutljivosti v skladu z ustaljenimi izkušnjami ter znanstvenimi spoznanji.

5. člen

V tem zakonu uporabljeni izrazi pomenijo:

1. Skrbnik živali je oseba, ki ima žival v lasti ali oskrbi in odgovarja za ustrezno rejo, ravnanje, oskrbo in prevoz živali ter imetnik objektov za rejo, trženje, prevoz, zakol, nego in prireditve z živalmi. Skrbnik živali odgovarja tudi za delo in ravnanje oskrbovalcev svojih živali ali živali, ki jih ima v oskrbi. Skrbnik živali, ki so zapuščene, je imetnik zavetišča oziroma občina, če ni zagotovila zavetišča.
2. Rejne živali so kopitarji, parkljarji, perutnina, kunci, kožuharji in druge živali, ki se vzrejajo ali redijo za proizvodnjo hrane, volne, kož, krzna ali za druge gospodarske namene.
3. Poskusne živali po tem zakonu pomenijo vsakega živega vretenčarja, razen človeka, tudi prostoživeče larvalne oblike brez fetalnih in embrionalnih oblik, ki se uporabljajo ali so namenjene za uporabo v poskusu.
4. Hišne živali so psi, domače mačke, sobne ptice, mali glodalci, terarijske, akvarijske in druge živali,

ki se vzrejajo ali redijo za družbo, varstvo ali pomoč človeku.

5. Prostoživeče živali so živali prosto živečih živalskih vrst, kot jih določa zakon, ki ureja ohranjanje narave.

6. Nevarne živali so živali, ki ogrožajo okolico zaradi svoje neobvladljivosti oziroma kažejo napadalno vedenje do človeka.

7. Etološki normativi so normativi, ki upoštevajo posebne potrebe posamezne vrste živali in omogočajo dobro počutje živali.

8. Motnja v obnašanju je oblika v obnašanju, ki glede na pogostnost ali potek odstopa od obnašanja pripadnikov iste vrste živali v pogojih, ki jim dovoljujejo v celoti razviti vrsti značilno obnašanje.

9. Tehnopatije so poškodbe ali bolezenske spremembe, ki nastanejo neposredno ali posredno zaradi neustreznega bivališča, opreme ali sistema reje.

10. Za trpljenje pri živalih se štejejo bolečine, strah, poškodbe, pa tudi povzročanje pohabljenja, degeneracije, hiranja ali obolevanja ter prekomernega in nepotrebnega vznemirjanja, ki jih povzroči človek.

11. Poskus na živali pomeni uporabo živali v poskusne ali druge znanstvene namene, ki ji lahko povzroči bolečino, trpljenje, stisko ali trajne poškodbe.

12. Prevoz živali je vsako nakladanje in odprava živali s prevoznim sredstvom ter razkladanje živali. Ta izraz ne velja za prevoz posameznih živali, ki jih spremlja spremljevalec, in za prevoz hišnih živali, ki jih spremljajo skrbniki oziroma spremljevalci.

13. Prevozna sredstva so cestna in železniška vozila, plovila in zrakoplovi, ki so uporabljena za nakladanje, prevoz in razkladanje živali, ter kletke, zabojniki in podobno za prevoz živali s cestnimi, železniškimi, zračnimi in vodnimi prevoznimi sredstvi.

14. Spremljevalec živali je oseba, ki spremlja prevoz živali, in med prevozom živali nadzira, hrani in napaja ter, če je treba, pomolze in pomaga pri porodu.

15. Zakol živali je način usmrtitve živali za prehrano ljudi. Obredni zakol živali je zakol živali z religioznim ceremonialom, ki ga opravi pooblaščen oseba verske skupnosti.

16. Omamljanje živali je kakršenkoli dovoljeni postopek, ki povzroči stanje neobčutljivosti, ki traja, dokler žival ni mrtva, in se ji na ta način prihrani trpljenje, ki se mu je mogoče izogniti.

17. Usmrtitev živali je postopek odvzema življenja živali, pri čemer se za dopustno usmrtitev šteje postopek, ki povzroči živali hitro izgubo zavesti in smrt brez trpljenja.

18. Zapuščene živali so najdene, oddane ali odvzete hišne živali.

19. Zavetišče je objekt, v katerem se poskrbi za pomoč, oskrbo in namestitev zapuščenih živali.

20. Pristojna veterinarska organizacija je veterinarska organizacija s koncesijo za cepljenje psov proti steklini v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo.

21. Nezdružljive živali pri nastanitvi so tiste živali, ki si lahko medsebojno povzročijo nezaželeno brejost, poškodbe ali smrt.

22. Javno mesto je javni kraj, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja varstvo javnega reda in miru, razen površin, kjer ni oziroma ni pričakovati večjega števila ljudi.

23. Nevaren pes je pes, ki je ugriznil človeka oziroma žival. Za nevarne pse se ne štejejo:

- službeni policijski ali vojaški psi, katerih ugriz je posledica izvajanja službene dolžnosti;
- psi, katerih ugriz je posledica nedovoljenega vstopa osebe v objekt ali na ograjeno zemljišče, ki je na vhodu označen z opozorilnim znakom.

24. Posebno huda telesna poškodba je poškodba, kot je opredeljena v kazenskem zakoniku in jo kot tako ugotovi zdravnik, ki obravnava poškodbo človeka zaradi ugriza psa.

6. člen

Za prijavo in gojitev hišnih živali se uporabljajo določbe zakona, ki ureja veterinarska merila skladnosti, pri čemer pristojne veterinarske organizacije ob prijavi psa v centralni register psov vnesejo podatke o psu in osebno ime, naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča ter enotno matično številko občana (EMŠO) lastnika psa oziroma za službene pse podatke o državnem organu za namen ugotavljanja lastništva živali v primeru zapuščene živali ali ugriza psa.

Osebni podatki iz prejšnjega odstavka se obdelujejo za vodenje in vzdrževanje centralnega registra psov ter za odločanje po tem zakonu in po zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, in pristojne veterinarske organizacije pridobijo osebne podatke iz prejšnjega odstavka od lastnikov psov ter za potrebe preverjanja točnosti pridobljenih podatkov tudi

iz centralnega registra prebivalstva. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, lahko pridobiva osebne podatke iz prejšnjega odstavka iz centralnega registra prebivalstva tudi z neposrednim elektronskim dostopom in jih lahko vpogleda, prepíše ali izpiše ter nadalje obdeluje v postopkih po tem zakonu in po zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena mora skrbnik živali v tridesetih dneh od pridobitve prosto živečih živali iz skupin velikih sesalcev in velikih plazilcev oziroma živali, ki izločajo strupe, prijaviti njihovo posedovanje upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo.

8. člen

Bolne, poškodovane in onemogle živali morajo biti takoj ustrezno oskrbljene.

Zagotovljena mora biti ustrezna ločena namestitev bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali.

Vse rejne in hišne živali morajo biti vsaj enkrat dnevno pod rednim nadzorstvom oskrbovalcev.

10. člen

Prepovedano je prodajati ali podarjati hišne živali osebam, mlajšim od 16 let, brez pisne privolitve njihovih staršev ali skrbnikov.

11. člen

Skrbnik hišnih živali mora z zagotovitvijo osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali.

Skrbnik živali mora z ustrezno vzgojo in šolanjem oziroma z drugimi ukrepi zagotoviti, da žival ni nevarna okolici.

Skrbnik psa mora na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu.

15. člen

Prepovedana ravnanja so:

- zbadanje živali, stiskanje, natezanje ali zvijanje delov telesa živali, obešanje, če ne gre za strokovne posege, udarjanje, potapljanje ali drugačno dušenje živali, metanje, suvanje ali namerno povozenje živali ter spolna zloraba živali;
- izpostavljanje živali ognju, vročim, jedkim ali strupenim sredstvom ter drugim fizikalnim ali kemičnim učinkom v nasprotju z določbami tega zakona;
- prisilno hranjenje, če to ni v zdravstvene ali v znanstveno-raziskovalne namene, puljenje perja živi perjadi, trganje rib s trnkov in druga podobna dejanja v nasprotju z določbami tega zakona;
- streljanje živali ne glede na vrsto orožja oziroma strelne naprave;
- obmetavanje s petardami ali drugimi pirotehničnimi sredstvi, obmetavanje s kamenjem ali drugimi predmeti, nastavljanje pasti, razen tistih, ki živali usmrtilijo v trenutku in so namenjene za usmrnitev gospodarsko škodljivih glodalcev, zank in limanic razen uporabe lovilnih naprav, ki živali ne poškodujejo;
- organiziranje borb živali, uporaba živali za borbe, spodbujanje ter šolanje živali za borbo z drugo živaljo;
- uporaba živih živali za hrano ali vabo; izjemoma je dopustna uporaba živih živali za hrano, če so pogoji približani pogojem v naravi;
- preobremenjevanje živali, uporaba plemensko nezrelih živalih (premladih ali spolno nezrelih živali), onemogočanje potrebnega počitka, uporaba bolne, ranjene, poškodovane ali ustraševane živali oziroma njeno fizično izkoriščanje, preobremenjevanje s tekom ob prometnem sredstvu ter vzpodbujanje živali s poživili (doping);
- vzreja, vzgoja in šolanje na način in s pripomočki, ki živali povzročajo bolečine ali kako drugače škodijo njenemu zdravju;
- preganjanje v naravnem ali urbanem okolju živečih živali in preganjanje s pogonom, strašenjem ali z nepotrebnim pregonom iz njihovih zavetišč ali gnezdišč; to ne velja za lovski pogon, brakado ali pritisk, če se izvede v skladu s predpisi o lovstvu, ter za izvajanje veterinarskih ukrepov;
- lov na divjad v času lovopusta, lov na vodeče samice v času poleganja in dojenja mladičev ter neupravičena opustitev zasledovanja obstreljene divjadi;
- namerna trajna ali začasna zapustitev živali;
- krmljenje živali s snovjo, ki ji povzroča, trpljenje, poškodbe ali smrt;

- izpustitev prostoživeče živali, ki je bila vzrejena s pomočjo človeka, v naravo, če ni pripravljena za preživetje v naravnem okolju;
- lov divjadi z namenom gojenja v nasprotju s predpisi o lovstvu in ribištvu;
- zadrževanje prostoživečih živali v neregistriranih živalskih vrtovih;
- reja vretenčarjev, ki kažejo sami ali njihovi potomci dedne napake, ki povzročajo trpljenje živali; ta prepoved ne velja za rejo gensko spremenjenih organizmov v zaprtem sistemu, če reja poteka v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi;
- posegi na živalih, opravljeni v nasprotju s predpisi.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka so dovoljena naslednja ravnanja:

- a) odlov živali v skladu s predpisi o lovstvu in ribištvu;
- b) odvzem živali iz narave v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, lovstvo in ribištvo;
- c) streljanje gojene divjadi v oborah, kadar živali ni mogoče fiksirati z namenom zakola oziroma bi to dejanje ogrožalo varstvo in zaščito ljudi oziroma živali;
- d) omama, anestezija ali usmrtitev nevarnih živali, če je to povezano z varstvom in zaščito ljudi ali živali.

Če je ravnanje iz prvega odstavka tega člena storjeno naklepno in zaradi tega nastanejo posledice iz 4. člena tega zakona, se šteje, da gre za mučenje živali.

20. člen

Prepovedano je in se šteje za mučenje živali popolno ali delno amputiranje telesnih delov in popolni ali delni odvzem ali uničenje organov ali tkiv vretenčarjev, ki je storjeno naklepno, razen če je:

- poseg po veterinarski presoji potreben za ugotavljanje bolezni in za rešitev ali ozdravljenje živali;
- poseg v znanstveno-raziskovalne namene v skladu s predpisi;
- sterilizacija oziroma kastracija potrebna za zmanjšanje razmnoževanja živali, agresivnosti, načina reje ali preprečevanja razmnoževanja živali z dednimi hibami;
- popoln ali delni odvzem organov ali tkiv potreben za transplantacijo, za vzgajanje celičnih ali tkivnih kultur ali pregled izoliranih organov, tkiv ali celic, za diagnostične namene ali pripravo gojišč v skladu s predpisi;
- poseg pri rejni živali potreben, da se v reji preprečijo večje poškodbe ali obolenja.

Prepovedani so naslednji posegi:

- odstranjevanje krempljev mačkam, odstranjevanje glasilk živalim in boleče podkovanje kopitarjev;
- krajšanje kljunov perutnini, razen če so opravljeni z namenom, da se preprečijo večje poškodbe in obolenja v rejah;
- amputacije ali kastracije z elastičnim obročkom;
- krajšanje uhljev živalim, razen v primeru, če je poseg v korist živali;
- krajšanje repov psom, razen mladičem pasemskih psom, ki niso starejši od 5 dni, pri katerih se rep krajša v skladu s pasemskimi in kinološkimi standardi, ter psom, če je poseg v korist živali; navedene posege lahko opravi le veterinar.

4. Poskusi na živalih in delo na izoliranih tkivih, organih in truplih predhodno usmrčenih živali

20.a člen

Organizacije na področju vzreje, reje, dobave poskusnih živali in izvajanja poskusov na živalih morajo biti odobrene pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo.

Organizacije iz prejšnjega odstavka se odobrijo, če izpolnjujejo predpisane pogoje glede prostorov, opreme, tehničnih pripomočkov, kadrov, zagotavljanja zdravstvenega varstva živali, odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov ter vodenja evidenc.

Organizacije na področju vzreje in reje poskusnih živali, ki izpolnjujejo predpisane pogoje iz prejšnjega odstavka, razen pogoja spremljanja zdravstvenega stanja v zadnjih treh letih, se odobrijo začasno, vendar najdalj za tri leta.

Če se pri izvajanju nadzorstva ugotovi, da organizacije iz prvega odstavka tega člena ne izpolnjujejo več pogojev iz drugega odstavka tega člena, se odobritev odvzame.

O odobritvi in odvzemu odobritve iz tega člena odloči upravni organ, pristojen za veterinarstvo, z odločbo v upravnem postopku.

21. člen

Poskuse na živalih smejo izvajati le organizacije, ki so odobrene za izvajanje poskusov na živalih v skladu s prejšnjim členom in imajo dovoljenje upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo.

Poskuse na vretenčarjih se sme izvajati samo, če se pričakuje, da bo trpljenje živali etično sprejemljivo v primerjavi s pričakovanim dosežkom. Poskusi na vretenčarjih se smejo izvajati dalj časa samo, če se pričakuje, da bodo rezultati izjemnega pomena za človeka ali živali ali za rešitev znanstvenih problemov.

Dovoljenje za poskuse se izda samo, če je poskus nujno potreben, in če:

- je poskus nujen v medicinske, veterinarsko-medicinske ali nasploh v znanstveno-raziskovalne namene in se pričakuje, da bodo rezultati prinesli pomembna nova spoznanja, oziroma je trpljenje živali etično sprejemljivo v primerjavi s pričakovanim dosežkom;
- gre za temeljne raziskave;
- se ciljev poskusov ne da doseči z drugimi metodami in postopki;
- se poskus izvede z najmanjšim možnim številom živali z najnižjo nevrofiziološko občutljivostjo in metodo, ki povzroča najmanj trpljenja, bolečin in trajnih poškodb;
- se žival pred pričetkom poskusa anestezira, razen če je bolečina, ki bo povzročena s poskusom, manjša od bolečine, povzročene z anestezijo, ali če bi bila anestezija v nasprotju z namenom poskusa;
- se bo žival po končanem poskusu ustrezno zdravila ali usmrtila, če trpljenja ni mogoče preprečiti;
- osebje za vodenje in izvajanje poskusa ter za nego in oskrbo živali, prostori za bivanje oziroma gojitev in oskrbovanje živali ter naprave in priprave izpolnjujejo predpisane pogoje;
- so živali, za katere je tako predpisano, iz organizirane in registrirane reje za rejo poskusnih živali; upravni organ, pristojen za veterinarstvo, lahko v izjemnih primerih, ko je poskus nujen za ohranitev živalske vrste, žival pa edina primerna za poskus ali je ni mogoče vzrediti, izda dovoljenje za poskuse tudi, če žival ne prihaja iz organizirane in registrirane reje.

Dovoljenje se ne sme izdati za poskuse za etično nesprejemljive cilje, kot je preizkušanje bojnih sredstev, kozmetičnih preparatov, tobačnih ali alkoholnih izdelkov, ali za poskuse, pri katerih se uporabljajo sredstva za hromljenje mišic in se izvajajo brez anestezije.

Dovoljenje se izda za konkreten poskus ali serijo poskusov in za konkretnega vodjo ter izvajalca ali izvajalce in za določen čas. Dovoljenje se ne izda oziroma se odvzame, če se ugotovi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji.

Dovoljenje za poskuse ni potrebno:

- če je poskus predpisan;
- če je poskus odredilo sodišče ali pristojni inšpektor na podlagi pravnega akta;
- pri izvajanju vakcinacij in diagnostičnih preiskav, odvzemu krvi ali drugega materiala zaradi odkrivanja poškodb in bolezni.

Poskusi na živalih se ne smejo izvajati, če je sprejemljiva in izvedljiva druga znanstveno zadovoljiva in uveljavljena metoda brez uporabe živali.

Minister, pristojen za veterinarstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), skupaj z ministrom, pristojnim za znanost in tehnologijo, ministrom, pristojnim za šolstvo in šport in z ministrom, pristojnim za okolje in prostor, ustanovi etično komisijo, ki upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo, na njegovo zahtevo daje mnenje pri izdaji dovoljenja za določen poskus na živali.

Izvajanje poskusov na živalih v nasprotju s tem zakonom, ki je storjeno naklepno, se šteje za mučenje živali.

22.a člen

Znanstveno-raziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih predhodno usmrčenih živali lahko opravljajo izvajalci, če so odobreni pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo.

Izvajalec se odobri, če:

- izpolnjuje predpisane pogoje za usmrnitev živali,
- zagotavlja odstranjevanje živalskih stranskih proizvodov na predpisan način in
- izpolnjuje pogoje glede prostorov, opreme, tehničnih pripomočkov in kadrov, predpisane za nastanitev poskusnih živali, kadar imajo živali nastanjene do usmrčitve.

Če se pri izvajanju nadzorstva ugotovi, da izvajalec ne izpolnjuje več pogojev iz prejšnjega odstavka, se odobritev odvzame.

O odobritvi in odvzemu odobritve iz tega člena odloči upravni organ, pristojen za veterinarstvo, z odločbo v upravnem postopku.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko upravni organ, pristojen za veterinarstvo, dovoli delo na izoliranih organih, tkivih in truplih predhodno usmrčenih živali tudi izvajalcu, ki ni odobren, če gre za enkratno znanstveno-raziskovalno ali izobraževalno delo in če izvajalec zagotovi predpisan način usmrčitve ter odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov.

Za izvajanje znanstveno-raziskovalnega ali izobraževalnega dela na izoliranih organih, tkivih in truplih predhodno usmrčenih živali mora izvajalec predhodno priglasiti upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo, predvideno vrsto, število živali, njihov izvor ter namen uporabe.

23. člen

Organizacija, v kateri se izvajajo poskusi na vretenčarjih, mora imenovati strokovnjaka za zaščito živali, ki ima ustrezno znanje in je odgovoren za izvedbo poskusov v skladu s predpisi, ter pripravi obrazložitev za odobritev poskusa ali serije poskusov.

Organizacija iz prejšnjega odstavka mora v vlogi za odobritev poskusa ali serije poskusov navesti osebo iz prejšnjega odstavka, njeno strokovno usposobljenost, položaj in pooblastila, ki jih ima za zaščito živali na podlagi notranjih aktov organizacije, ter priložiti obrazložitev iz prejšnjega odstavka tega člena.

5. Zakol živali

25. člen

Pred zakolom se morajo toplokrvne živali na strokoven in predpisan način omamiti.

Prepovedana so naslednja ravnanja:

- zakol brez strokovnega in predpisanega omamljanja živali pred zakolom;
- zakol živali po omamljenju, ki ni izveden na strokoven način;
- izkrvavitev živali, ki ni izvedena takoj po omamljanju živali;
- začetek nadaljnje obdelave zaklanih živali, preden je žival popolnoma izkrvavela.

Če ravnanje iz drugega odstavka tega člena naklepno izvrši oseba, ki je registrirana za dejavnost klanja živali, se šteje, da gre za mučenje živali.

Določbe prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za klanje perutnine in kuncev na domu pri rejcu, za lastno uporabo.

Izjemoma se lahko žival zakolje brez omamljanja:

- če gre za zakol v sili ali obstaja druga nevarnost pogina živali ali za zakol iz drugih zdravstvenih razlogov;
- če upravni organ, pristojen za veterinarstvo, izjemoma dovoli obredni zakol.

Zelo poškodovane ali neozdravljivo bolne živali morajo biti zaklane ali usmrčene takoj na kraju samem. Za take živali lahko veterinar izjemoma dovoli prevoz do klavnice, če ugotovi, da prevoz ne bo povzročil nadaljnega trpljenja živali. Vse poškodovane ali bolne živali, ki so bile prepeljane v klavnico, morajo biti takoj po veterinarskem pregledu zaklane ali usmrčene.

V klavnici morata biti zagotovljena zaščita živali, namenjenih za zakol, in preprečevanje vsakega razburjenja in trpljenja živali, ki se jim je mogoče izogniti.

Doprema živali v klavnico in njihov počitek do zakola, oskrba živali do zakola, gonjenje živali od mesta razkladanja do hleva oziroma prostora za klanje živali, omamljanje in zakol živali morajo biti v skladu s predpisanimi pogoji.

Pri vseh izjemah od omamljanja pred zakolom iz tega člena je treba poskrbeti, da bo živalim pred zakolom prihranjeno vse trpljenje, ki se mu je mogoče izogniti.

6. Usmrnitev živali

26. člen

Usmrnitev živali je dovoljena, če je:

- takšen ukrep odrejen zaradi diagnostičnih preiskav in preprečevanja ter zatiranja določenih kužnih bolezni;
- iz drugih zdravstvenih razlogov prepovedan zakol bolne ali poškodovane živali;
- žival po veterinarski presoji v agoniji, neozdravljivo bolna ali ima poškodbe večje stopnje in ji bolezen oziroma poškodba povzroča trpljenje;

- to potrebno zaradi ohranjanja naravnega ravnotežja;
 - žival nevarna za okolico oziroma povzročča občutno škodo in tega ni mogoče drugače preprečiti;
 - tako odredi uradni veterinar zaradi zaščite ljudi oziroma živali;
 - rejena za proizvodnjo kož ali krzna;
 - rejena v poskusne namene, vendar zaradi narave poskusa ni primerna za uporabo v tem ali nadaljnjih poskusih in se zato šteje kot odvečna laboratorijska žival;
 - izvedena na predpisan način za prehrano ljudi;
 - žival dosegla tako starost, da ji odpovedujejo osnovne življenjske funkcije;
 - potrebna za znanstveno-raziskovalno ali izobraževalno delo;
 - v skladu z izdanim dovoljenjem iz 21. člena tega zakona za opravljanje poskusov na živalih;
 - izvedena za potrebe naravoslovnih muzejev;
 - v skladu z 31. členom tega zakona;
 - nujno potrebna zaradi zdravstvenih razlogov ali veterinarskih ukrepov iz 32. člena tega zakona.
- Dovoljeni so le strokovni načini in postopki usmrtitve živali, ki žival usmrtijo v trenutku oziroma z ustrežno predhodno omamo ali v skrajnem primeru na način, ki povzročča le neizogibne bolečine. Usmrtitev živali, ki je naklepno storjena v nasprotju s tem členom, se šteje za mučenje živali.

28. člen

Imetnik zavetišča opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih;
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim;
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitvev in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču;
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- skrbi za ažurno vodenje registra psov, ki ga enkrat letno posreduje lokalni skupnosti.

Imetnik zavetišča se šteje za skrbnika zapuščenih živali, dokler so te v zavetišču.

Imetnik zavetišča pri opravljanju svojih nalog sodeluje s pristojno veterinarsko službo in organizacijami za zaščito živali.

IV. DRUŠTVA NA PODROČJU ZAŠČITE ŽIVALI, KI DELUJEJO V JAVNEM INTERESU

34. člen

– upoštevan ZDru-1

Strokovna in ljubiteljska društva na področju zaščite živali opravljajo dejavnost v javnem interesu v delu, v katerem namen ustanovitve in samo delovanje društva presega uresničevanje interesov članov društva.

Društvo deluje v javnem interesu:

1. če aktivno deluje na področju zaščite živali;
2. če organizira izobraževanje o zaščiti živali.

VI. STROKOVNI SVET ZA ZAŠČITO ŽIVALI

38. člen

Pri ministrstvu se ustanovi strokovni svet za zaščito živali, sestavljen iz priznanih strokovnjakov veterinarske, medicinske, biološke, farmacevtske in zootehnične stroke ter predstavnikov organizacij, ki delujejo na področju zaščite živali pred mučenjem. Število članov ter sestavo strokovnega sveta določi minister.

Strokovni svet za zaščito živali:

- spremlja stanje na področju zaščite živali in predlaga ukrepe;
- predlaga kriterije za izdajo dovoljenj za poskuse;
- daje mnenja in predloge pri pripravi predpisov o zaščiti živali in druga mnenja in predloge;
- daje mnenja in predloge v drugih zadevah, za katere ga zaprosijo državni organi.

VIII. NADZORSTVO

42. člen

Nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov neposredno opravljajo uradni veterinarji, kmetijski, lovski, ribiški inšpektorji ter inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: pristojni inšpektor), vsak v okviru svojih pooblastil in pristojnosti.

Nadzorstvo nad izvajanjem določb drugega in tretjega odstavka 11. člena, 12. člena ter prve, druge, četrte, pete, šeste, devete in petnajste alineje 15. člena tega zakona poleg oseb iz prejšnjega odstavka opravlja tudi policija.

Društva, ki delujejo na področju zaščite živali, sporočajo pristojnemu inšpektorju kršitve določb tega zakona, ki jih ugotovijo pri opravljanju svojih nalog, ter opozarjajo na nepravilnosti in nezakonitosti v zvezi z zaščito živali.

43. člen

Pri inšpekcijskem nadzorstvu ima pristojni inšpektor, poleg pravic in dolžnosti, ki jih ima po drugih predpisih, še te pravice in dolžnosti:

- ugotoviti identiteto skrbnika živali v primeru suma kršitve določb tega zakona ter kršitev po potrebi tudi fotografirati oziroma posneti, in pravico brez predhodnega obvestila ter brez dovoljenja pravne in fizične osebe vstopiti v poslovne ali proizvodne prostore, ter vozila, kjer se nahajajo živali ali obstaja sum, da se nahajajo. Če mora inšpektor pri opravljanju nadzorstva pregledati stanovanjske prostore, pa pravna ali fizična oseba temu nasprotuje ali ni dosegljiva, si mora za pregled teh prostorov pridobiti odredbo pristojnega sodišča;
- opravljati redne preglede vseh objektov, kjer se redi, goji ali se opravlja promet z živalmi, pridelitve, razstave in trgovine z živalmi ter zavetišča in hotelov za živali;
- začasno ali trajno odvzeti žival in prepovedati stike dosedanjemu skrbniku živali, če je to potrebno za zaščito živali v primeru kršitve določb tega zakona. Za začasno odvzete rejne živali uradni veterinar odredi oskrbo na domu skrbnika živali, če pa to ni možno, se živali trajno odvzamejo in prodajo ali usmrtijo. Iz kupnine od prodane živali se pokrijejo stroški postopka, morebitna razlika pa se izplača skrbniku živali. Za odvzete hišne živali, razen za živali prosto živečih vrst, uradni veterinar odredi namestitev v zavetišče, ki lahko žival takoj odda primernemu skrbniku oziroma ravna v skladu z 31. členom tega zakona. Za začasno ali trajno odvzete živali prosto živečih vrst uradni veterinar odredi začasno oskrbo v zatočišču za živali prosto živečih vrst v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave. Če je bila žival oddana novemu skrbniku, je v primeru pravnomočno odpravljenih odločbe o odvzemu živali dosedanji skrbnik živali upravičen do odškodnine, ki jo uveljavlja pred pristojnim sodiščem;
- odrediti odpravo nepravilnosti pri izvajanju tega zakona;
- odrediti usmrtitev ali zakol živali na stroške skrbnika, če gre po mnenju veterinarja za neodpravljive bolečine ali poškodbe, ali če gre za nevarno žival;
- prepovedati rejo določene vrste živali in uporabo proizvodnih ali poslovnih prostorov, če ugotovi, da je skrbnik ponovno kršil obveznosti iz tega zakona in s tem povzročal živali bolečine in trpljenje;
- prepovedati natovarjanje in prevoz živali, če niso izpolnjeni predpisani pogoji;
- prepovedati izvajanje posegov, ki niso dovoljeni oziroma se izvajajo v nasprotju z določbami tega zakona;
- odrediti ustavitev poskusov oziroma prepovedati izvajanje poskusov na živalih, ki se izvajajo v nasprotju z določbami tega zakona ali če pomanjkljivosti niso odpravljene v določenem roku;
- prepovedati zakol živali, če ni zagotovljeno predpisano omamljanje in zakol živali;
- prepovedati opravljanje dejavnosti imetniku zavetišča, če ne izpolnjuje več predpisanih pogojev;
- odrediti plačilo stroškov v zvezi z zapuščenimi živaljo skrbniku ali zavetišču oziroma občini, če ni zagotovila zavetišča;
- odrediti zavetišču namestitev in oskrbo psa, ki ogroža okolico, če skrbnik ne odvrne splošne nevarnosti ali ni znan ali dosegljiv;
- odrediti zavetišču ulov, prevoz, namestitev in oskrbo zapuščenih živali.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

45. člen

Z globo od 2.400 do 84.000 evrov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. kot skrbnik ali prevoznik živali ne zagotovi fizičnega varstva nevarnih živali (prvi odstavek 12. člena);
2. ne zagotovi fizičnega varstva nevarnega psa v skladu z drugim odstavkom 12. člena tega zakona;
3. na javno mesto oziroma v sredstva javnega prevoza ne pusti psa – vodiča slepih oziroma psa – pomočnika invalidov skupaj z njegovim skrbnikom (prvi odstavek 13. člena);

4. neustrezno prevaža živali (prvi odstavek 17. člena);
5. opravi boleč poseg na vretenčarju brez anestezije (prvi odstavek 19. člena);
6. ravna v nasprotju z 20. členom tega zakona;
7. izvaja poskuse na živalih brez dovoljenja ali v nasprotju z dovoljenjem iz prvega odstavka 21. člena tega zakona;
8. izvaja poskus v izobraževalne namene v nasprotju s prvim odstavkom 22. člena tega zakona;
9. izvaja poskuse na vretenčarjih v nasprotju s 23. členom tega zakona;
10. ravna v nasprotju s 25. členom tega zakona;
11. usmrti žival v nasprotju s 26. členom tega zakona;
12. ravna v nasprotju z drugim odstavkom 27. člena tega zakona;
13. opravlja dejavnost zavetišča, ne da bi za to izpolnjeval predpisane pogoje (tretji odstavek 27. člena);
14. ravna v nasprotju z 28. členom tega zakona;
15. se kot društvo ukvarja z oddajo oziroma prodajo zapuščenih živali in ne izpolnjuje predpisanih pogojev (šesti odstavek 31. člena).

Z globo od 1.600 do 4.100 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 800 do 1.200 eurov se kaznuje posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

46. člen

Z globo od 1.600 do 42.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. takoj ne oskrbi bolnih, poškodovanih in onemoglih živali (prvi odstavek 8. člena);
2. ne nadzira rejnih in hišnih živali v skladu s tretjim odstavkom 8. člena tega zakona;
3. ravna v nasprotju s prvim odstavkom 9. člena tega zakona;
4. ne zagotovi rezervnega sistema prezračevanja v skladu z drugim odstavkom 9. člena tega zakona;
5. proda ali podari hišno žival v nasprotju z 10. členom tega zakona;
6. ne zagotovi osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali v skladu s prvim odstavkom 11. člena tega zakona;
7. ne zagotovi ustrezne vzgoje in šolanja oziroma drugih ukrepov in je zato žival nevarna okolici (drugi odstavek 11. člena);
8. zaupa v vodenje nevarnega psa osebi, ki je mlajša od 16 let (tretji odstavek 12. člena);
9. opravlja dejavnost hotela za živali, ne da bi za to izpolnjeval predpisane pogoje (drugi odstavek 14. člena);
10. stori katero od ravnanj iz prvega odstavka 15. člena tega zakona;
11. natovori, prevaža, pretovori ali raztovori živali v nasprotju s prvim odstavkom 16. člena tega zakona;
12. ne zahteva pravočasno veterinarske pomoči in oskrbe bolnih ali poškodovanih živali, veterinarske pomoči pri porodih, kadar je potrebna, ali ne zagotovi ustrezne nege bolnih, poškodovanih in onemoglih živali (18. člen);
13. opravlja dejavnost organizacije na področju vzreje, reje, dobave poskusnih živali ali izvajanja poskusov na živalih v nasprotju s prvim odstavkom 20.a člena tega zakona;
14. opravlja znanstveno-raziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih ali truplih predhodno usmrčenih živali v nasprotju s prvim ali šestim odstavkom 22.a člena tega zakona;
15. ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim ali četrtem odstavkom 26.a člena tega zakona;
16. goji, poseduje ali vodi psa kljub prepovedi iz osmega odstavka 26.b člena tega zakona;
17. ne zagotovi šolanja psa v skladu s prvim odstavkom 26.c člena tega zakona;
18. izvaja šolanje psov po programu, ki ni potrjen v skladu z drugim odstavkom 26.c člena tega zakona.

Z globo od 800 do 2.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 400 do 800 eurov se kaznuje posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

46.a člen

Z globo od 800 do 33.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. kot pristojna veterinarska organizacija ne vnese predpisanih podatkov v centralni register psov (prvi odstavek 6. člena);

2. ne prijavi posedovanja živali prosto živečih vrst (tretji odstavek 6. člena);

3. ne zagotovi katerega od pogojev iz prvega odstavka 7. člena tega zakona;

4. ne prepreči napak v reji v skladu z drugim odstavkom 7. člena tega zakona;

5. ne zagotovi ločene namestitve živali v skladu z drugim odstavkom 8. člena tega zakona;

6. ne zagotovi fizičnega varstva psa v skladu s tretjim odstavkom 11. člena tega zakona;

7. če ravna v nasprotju s četrtem odstavkom 31. člena tega zakona.

Z globo od 400 do 1.600 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 200 do 400 eurov se kaznuje posameznik za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

VI. PRILOGE

- osnutek Pravilnika o pogojih za izvajanje poskusov na živalih
- osnutek Pravilnika o kriterijih za podelitev statusa društva, ki na področju zaščite živali deluje v javnem interesu
- osnutek Pravilnika o pogojih za uporabo živali na javnih zbiranjih in snemanjih

Na podlagi drugega in šestega odstavka 74. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05-UPB4, 126/07-ZUP-E, 48/09, 8/10-ZUP-G, 8/12-ZVRS-F in 21/12) za izvajanje 20.a do 23. člena ter na podlagi 41. člena Zakona o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 43/07 – UPB2) izdaja minister za kmetijstvo in okolje v soglasju z ministrom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

P R A V I L N I K **o pogojih za izvajanje poskusov na živalih**

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) Ta pravilnik določa pogoje za izvajanje poskusov na živalih, uporabo načela zamenjave in zmanjšane uporabe živali v poskusih ter izboljšane reje, nastanitve, oskrbe in uporabe živali v poskusih, določa pogoje za organizacije na področju vzreje, reje, dobave in izvajanja poskusov na živalih, o izvoru, vzreji, označevanju, oskrbi, nastanitvi in usmrčitvi živali, ocenjevanje in odobritev projektov, ki vključujejo poskuse na živalih, v skladu z Direktivo 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene (UL L št. 276 z dne 20.10.2010, str. 33) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/63/EU).

(2) Ta pravilnik določa tudi pogoje za izvajanje znanstveno-raziskovalnega in izobraževalnega dela na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali.

(3) Ta pravilnik se uporablja, kadar se živali uporabljajo ali so namenjene uporabi v poskusih in kadar se živali vzrejajo z namenom, da se njihova tkiva ali organi uporabijo v znanstvene ali izobraževalne namene. Ta pravilnik se uporablja, dokler živali iz prejšnjega stavka niso usmrčene, vrnjene na izvorno mesto, v rejo ali primerno naravno okolje.

(4) Ta pravilnik se uporablja brez poseganja v zakonodajo v zvezi s kozmetičnimi izdelki.

2. člen (strožji nacionalni ukrepi)

(1) Ne glede na strožje nacionalne določbe, ni prepovedi ali ovire po določbah tega pravilnika, za nabavo ali uporabo živali, ki so rejene ali gojene v drugi državi članici po pogojih iz Direktive 2010/63/EU, niti ni prepovedi ali ovire za dajanje na trg proizvodov, ki so v skladu z omenjeno direktivo proizvedeni s pomočjo uporabe takšnih živali.

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

(1) »ustanova« pomeni objekt, zgradbo, skupino zgradb ali prostore in lahko vključuje prostor, ki ni popolnoma ograjen ali pokrit, ter premične objekte;

(2) Načelo 3 R vključuje naslednja tri načela:

- načelo zamenjave (angl. replacement), ki pomeni, da se poskusi na živalih ne smejo izvajati, če obstaja znanstveno zadovoljiva metoda ali preskusna strategija, ki ne zahteva uporabe živih živali;

- načelo zmanjšanja (angl. reduction), ki pomeni, da se mora poskus na živalih, kadar je ta nujno potreben, izvesti z najmanjšim možnim številom živali brez ogrožanja ciljev projekta;

- načelo izboljšanja (angl. refinement), ki pomeni, da morajo organizacije zagotoviti, da se pogoji reje, nastanitve in oskrbe živali izboljšujejo, in da se izboljšujejo metode, ki se uporabijo v poskusih, tako da se morebitne bolečine, trpljenje, stiske ali trajne poškodbe, povzročene živalim, odstranijo ali zmanjšajo na minimum.

(3) Poskus na živali vključuje tudi kakršno koli ravnanje, ki namenoma povzroči ali lahko povzroči rojstvo ali izvalitev živali ali ustvari in ohranja pri življenju gensko spremenjene linije živali v katerem koli od takšnih stanj, ki povzročijo pri živalih bolečino, trpljenje, stisko ali trajne poškodbe, vendar izključuje usmritev živali samo zaradi uporabe njihovih organov ali tkiv.

(4) Usposabljanje je program osnovnega in nadaljnega usposabljanja iz področja poskusov na živalih za osebe, ki pri svojem delu ravnajo s poskusnimi živalmi in osebe, ki žival usmrtijo za namene uporabe njenih tkiv in uporabljajo njihova tkiva ali organe v znanstvene ali izobraževalne namene.

II. ŽIVALI V POSKUSIH

4. člen (laboratorijske živali)

(1) Živali naslednjih vrst morajo biti vzrejene kot laboratorijske živali za uporabo v poskusih:

- miš (*Mus musculus*);
- podgana (*Rattus norvegicus*);
- morski prašiček (*Cavia porcellus*);
- sirski (zlati) hrček (*Mesocricetus auratus*);
- kitajski hrček (*Cricetulus griseus*);
- mongolska puščavska podgana (mongolski skakač) (*Meriones unguiculatus*);
- kunec (*Oryctolagus cuniculus*);
- pes (*Canis familiaris*);
- mačka (*Felis catus*);
- vse vrste primatov razen človeka;
- žaba (*Xenopus laevis*, *tropicalis*), *Rana* (*temporaria*, *pipiens*));
- cebrica (*Danio rerio*).

(2) Primata razen človeka je dovoljeno uporabljati v poskusih le pod naslednjimi pogoji:

(a) ima poskus enega od namenov:

- translacijske ali uporabne raziskave katerih cilj je odvrčanje, preprečevanje, diagnosticiranje ali zdravljenje bolezni, bolehnosti (zmanjšana človekova normalna fizična ali psihična opravilna sposobnost), drugih abnormalnosti ali njihovih učinkov pri človeku, živalih ali rastlinah;
- translacijske ali uporabne raziskave pri razvoju, proizvodnji ali preskušanju kakovosti, učinkovitosti in varnosti zdravil, živil in krme ter drugih snovi ali izdelkov, katerih cilji so cilji iz prejšnje alineje ali cilji ocenjevanja, odkrivanja, uravnavanja ali spreminjanja fizioloških stanj pri človeku, živalih ali rastlinah; dobro počutje živali in izboljšanje proizvodnih pogojev za živali iz vzreje za kmetijske namene in se izvajajo za odvrčanje, preprečevanje, diagnosticiranje ali zdravljenje bolezni, splošne oslabeledosti ali potencialno življenje ogrožajočih kliničnih stanj pri človeku;
- temeljne raziskave;
- raziskave, usmerjene v ohranjanje živalskih vrst.

(b) obstaja znanstvena utemeljitev, da namena poskusa ni mogoče doseči z uporabo živalske vrste, ki niso primati razen človeka.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek velikih opic ni dovoljeno uporabljati v poskusih.

5. člen
(ostale živalske vrste)

(1) Poskuse na rejnih živalih je dovoljeno izvajati le, če se s poskusom na laboratorijskih živalih ne more doseči namena poskusa.

(2) Poskusi na zapuščenih živalih domačih živalskih vrst in prostoživečih živalih so prepovedani.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, je dovoljeno izvajati poskuse na zapuščenih živalih domačih živalskih vrst, če obstaja tehtna potreba po izvedbi študije glede njihovega zdravja in dobrega počutja ali resnih tveganj za okolje ali zdravje ljudi in živali in obstaja znanstvena utemeljitev, da je namen poskusa mogoče doseči le z uporabo zapuščene živali.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena, je dovoljeno izvajati poskuse na prostoživečih živalih, če obstaja znanstvena utemeljitev, da namena poskusa ni mogoče doseči z uporabo laboratorijske živali in je pristojni upravni organ za okolje dovolil odvzem živali iz narave in uporabo živali.

(5) Živali ogroženih vrst iz Priloge A Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi, ki ne spadajo v področje uporabe člena 7 (1) navedene uredbe, ni dovoljeno uporabljati v poskusih, razen če:

(a) ima poskus enega od namenov:

- translacijske ali uporabne raziskave katerih cilj je odvrčanje, preprečevanje, diagnosticiranje ali zdravljenje bolezni, bolehnosti (zmanjšana človekova normalna fizična ali psihična opravilna sposobnost), drugih abnormalnosti ali njihovih učinkov pri človeku, živalih ali rastlinah;
- translacijske ali uporabne raziskave pri razvoju, proizvodnji ali preskušanju kakovosti, učinkovitosti in varnosti zdravil, živil in krme ter drugih snovi ali izdelkov, katerih cilji so cilji iz prejšnje alinee ali cilji ocenjevanja, odkrivanja, uravnavanja ali spreminjanja fizioloških stanj pri človeku, živalih ali rastlinah; dobro počutje živali in izboljšanje proizvodnih pogojev za živali iz vzreje za kmetijske namene;
- raziskave usmerjene v ohranjanje živalskih vrst in

(b) obstaja znanstvena utemeljitev, da namena poskusa ni mogoče doseči z uporabo druge živalske vrste.

III. ORGANIZACIJE NA PODROČJU VZREJE, REJE IN DOBAVE ŽIVALI TER IZVAJANJA
POSKUSOV NA ŽIVALIH

6. člen
(pogoji)

(1) Vzrejna organizacija mora izpolnjevati naslednje pogoje:

(a) glede prostorov, opreme in tehničnih pripomočkov za primerno nastanitev živali, zagotavljanje primerne okolja in ustrezne oskrbe živali iz Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljnjem besedilu: Priloga 1);

(b) kadrovske pogoje iz točke a) in d) prvega odstavka 7. člena tega pravilnika;

(c) ima Komisijo za dobro počutje živali, ki jo sestavlja najmanj strokovnjak za zaščito živali;

(d) ima zagotovljeno zdravstveno varstvo živali v skladu s Prilogo 2, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljnjem besedilu: Priloga 2);

(e) ima zagotovljeno predpisano odstranjevanje živalskih trupel iz predpisov, ki urejajo pogoje in način odstranjevanja stranskih živalskih proizvodov;

(f) glede prevoza živali iz predpisov, ki urejajo pogoje in način prevoza živali;

(g) ima glede vzreje primatov razen človeka, v pisni obliki vzpostavljeno strategijo za povečanje

deleža živali, ki so potomci primatov razen človeka, vzrejenih v ujetništvu.

(2) Dobaviteljska organizacija mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- (a) glede prostorov, opreme in tehničnih pripomočkov za primerno nastanitev živali, zagotavljanje primerne okolja in ustrezne oskrbe živali iz Priloge 1
- (b) kadrovske pogoje iz točke a) in d) prvega odstavka 7. člena tega pravilnika;
- (c) ima Komisijo za dobro počutje živali, ki jo sestavlja najmanj strokovnjak za zaščito živali;
- (d) ima zagotovljeno zdravstveno varstvo živali v skladu s Prilogo 2;
- (e) ima zagotovljeno predpisano odstranjevanje živalskih trupel iz predpisov, ki urejajo pogoje in način odstranjevanja stranskih živalskih proizvodov;
- (f) glede prevoza živali iz predpisov, ki urejajo pogoje in način prevoza živali;

(3) Uporabniška organizacija mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- (a) glede prostorov, opreme in tehničnih pripomočkov za primerno nastanitev živali, zagotavljanje primerne okolja in ustrezne oskrbe živali in izvajanje poskusov iz Priloge 1;
- (b) kadrovske pogoje, iz prvega odstavka 7. člena tega pravilnika;
- (c) ima Komisijo za dobro počutje živali, ki jo sestavljata najmanj strokovnjak za zaščito živali in raziskovalec znanstvenik;
- (d) ima zagotovljeno zdravstveno varstvo živali, v skladu s Prilogo 2;
- (e) ima zagotovljeno odstranjevanje živalskih trupel iz predpisov, ki urejajo pogoje in način odstranjevanja stranskih živalskih proizvodov;
- (g) glede prevoza živali iz predpisov, ki urejajo pogoje in način prevoza živali.
- (h) ima naprave in opremo za izvajanje poskusov na živalih, katerih oblika, zgradba in metode delovanja morajo zagotavljati učinkovito izvajanje poskusov s ciljem pridobiti zanesljive rezultate ob uporabi najmanjšega števila živali in povzročanju najnižje stopnje bolečin, trpljenja, stiske ali trajnih poškodb.

7. člen (kadrovski pogoji)

(1) V vsaki organizaciji mora biti zadosti osebja, ki je ustrezno izobraženo in usposobljeno in sicer:

- (a) oskrbovalec živali, ki ima živali v oskrbi in oseba, ki žival usmrti, morata imeti najmanj dokončano poklicno šolo živinoreje ali srednješolsko izobrazbo s področja naravoslovnih ved in zaključeno usposabljanje za oskrbovalce živali, ki traja najmanj 30 šolskih;
- (b) izvajalec poskusov na živalih, ki izvaja poskuse na živalih, mora imeti dokončan študij prve bolonjske stopnje univerzitetnega programa s področja naravoslovnih ved (veterinarska medicina, medicina, biologija, živinoreja, farmacija in biokemija) in zaključeno usposabljanje za izvajalce poskusov, ki traja najmanj 40 šolskih ur;

V utemeljenih primerih, če je to potrebno zaradi narave poskusa, lahko sodeluje pri izvajanju poskusa tudi oseba, ki ima dokončan študij prve bolonjske stopnje univerzitetnega programa s področja naravoslovnih ved, ki niso navedene v prejšnjem stavku, vendar mora imeti zaključeno usposabljanje za izvajalce poskusa in delati pod vodstvom osebe z dokončanim študijem iz prejšnjega stavka. Tako sodelovanje v poskusu, v pisni obliki dovoli v organizaciji imenovan strokovnjak za zaščito živali, na podlagi pisne zahteve osebe, ki želi sodelovati v poskusu, v kateri mora utemeljiti, zakaj je njeno sodelovanje v poskusu nujno;

- c) vodja poskusa, ki načrtuje in vodi poskuse na živalih in je odgovoren za celotno izvajanje poskusov in njihovo skladnost z izdanim dovoljenjem za projekt, mora imeti dokončan študij druge bolonjske stopnje univerzitetnega programa iz znanstvenega področja naravoslovnih ved iz prvega odstavka točke b) tega člena, povezanega z delom, ki ga izvaja in specifično znanje na področju zadevne živalske vrste in zaključeno usposabljanje za vodjo poskusov, ki traja najmanj 60 šolskih ur;
- (d) strokovnjak za zaščito živali, ki opravlja delo iz četrtega odstavka 9. člena tega pravilnika mora imeti dokončan študij druge bolonjske stopnje univerzitetnega programa s področja naravoslovnih ved iz prvega odstavka točke b) tega člena, zaključeno usposabljanje za strokovnjaka za zaščito

živali, ki traja najmanj 60 šolskih ur in v zadnjih 5 letih neprekinjene delovne izkušnje na področju poskusnih živali;

(2) Osebe, ki izvajajo delo iz točk a) in b) iz prejšnjega odstavka morajo svoje delo opravljati pod nadzorom (mentorstvom), dokler ne izkažejo zahtevane strokovne usposobljenosti. Mentor za oskrbovalca živali in osebo, ki žival usmrti, mora izpolnjevati pogoje glede izobrazbe in usposobljenosti za oskrbovalca živali in imeti v zadnjih 4 letih neprekinjene delovne izkušnje na zadevnem področju. Mentor za izvajalca poskusov na živali mora izpolnjevati pogoje glede izobrazbe in usposobljenosti za izvajalca poskusov in imeti v zadnjih 5 letih neprekinjene delovne izkušnje na zadevnem področju.

(3) Mentorja iz prejšnjega odstavka določi strokovnjak za zaščito živali.

8. člen (strokovno usposabljanje)

(1) Strokovno usposabljanje iz prejšnjega člena je osnovno in nadaljnje in se izvaja na tečajih v obliki predavanj in praktičnih prikazov po programih, ki jih odobri Veterinarska uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: VURS) na podlagi programa organizatorja usposabljanja.

(2) Organizator usposabljanja so pooblaščenice organizacije, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- zagotovijo predavatelje;
- so registrirane za dejavnost izobraževanja;
- zagotovijo ustrezne prostore in opremo za teoretično in praktično izvedbo usposabljanja;
- zagotovijo gradivo iz vsebinskih sklopov;
- zagotovijo seznam izpitnih vprašanj za preverjanje znanja;
- predložijo druge informacije, ki zagotavljajo kakovostno izvedbo usposabljanja;
- razpišejo najmanj eno usposabljanje z izpitnimi roki v obdobju dveh let;
- za vsako izvedbo usposabljanja razpišejo rok za zbiranje prijav;
- zagotovijo vodenje evidenc o opravljenih usposabljanjih, opravljenih izpitih oziroma preverjanjih znanja ter izdanih potrdilih.

(3) Organizator usposabljanja mora v programu usposabljanja poleg vsebinskih sklopov navesti lokacijo usposabljanja, predavatelje in njihove reference in priložiti od predavatelja podpisano soglasje o sodelovanju v programu usposabljanja ter priložiti pisna dokazila o izpolnjevanju pogojev iz druge in tretje alineje drugega odstavka tega člena.

(4) Predavatelj mora imeti najmanj dokončan študij 2. bolonjske stopnje univerzitetnega programa s področja naravoslovnih ved iz 7. člena prvega odstavka točke b), opravljeno usposabljanje, če dela s poskusnimi živalmi in najmanj 5 let delovnih izkušenj s področja vsebinskega sklopa, ki ga predava, kar dokaže z objavljenimi strokovnimi vsebinami.

(5) Organizator ne more izvajati usposabljanja za delavce, ki so pri njem zaposleni.

(6) Vsebina osnovnega in nadaljnega usposabljanja obsega teoretični in praktični del iz vsebin, ki so navedene v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljnjem besedilu: Priloga 3).

(7) Usposabljanje sestavljata tečaj in pisno preverjanje znanja. Udeležba na tečaju je obvezna. (8) Na usposabljanje se lahko prijavi le kandidat, ki izpolnjuje pogoje glede izobrazbe iz prejšnjega člena.

(9) Kandidat se za usposabljanje prijavi s prijavnico, ki jo organizator usposabljanja izda v pisni obliki ali objavi na spletni strani ter vsebuje najmanj naslednje podatke: osebno ime kandidata, datum in kraj rojstva, EMŠO, naslov zaposlitve, podatke o dosednji zaključeni izobrazbi (stopnja končane izobrazbe, izobraževalna ustanova, šolski oziroma študijski program, smer, datum in kraj izdaje zaključnega spričevala oziroma diplome), vrsto tečaja na katerega se kandidat prijavlja (oskrbovalec živali, izvajalec poskusov na živalih, vodja poskusov na živalih, strokovnjak za zaščito živali), organizatorja in datum razpisanega tečaja, datum izpolnitve prijavnice ter podpis kandidata.

(10) Če je prijava na usposabljanje iz prejšnjega odstavka nepopolna, jo mora kandidat v roku 8 dni od dne, ko je organizator usposabljanja od njega to zahteval, dopolniti, sicer se šteje, da prijave ni bilo.

(12) Organizator usposabljanja mora najmanj 30 dni pred vsako izvedbo osnovnega in nadaljnega

usposabljanja predhodno obvestiti VURS o času in kraju usposabljanja, imenih predavateljev, vrsti usposabljanja in ceni usposabljanja za posameznega tečajnika.

(13) Po zaključenem osnovnem usposabljanju mora organizator usposabljanja razpisati najmanj tri roke pisnega preverjanja znanja. Prvi rok mora biti razpisan najpozneje 30 dni po zaključenem osnovnem usposabljanju. Na izpit se lahko prijavi kandidat, ki izpolnjuje pogoje za pristop k preverjanju znanja, kar preveri organizator usposabljanja. Če kandidat brez opravičenega razloga ne pristopi k preverjanju znanja, za katerega se je prijavil, se šteje, da ga ni opravil. Od primera do primera o upravičenosti razloga presoja organizator usposabljanja. Izpit se opravlja pisno iz vsebin navedenih v Prilogi 3. Izid izpita se ocenjuje kot »opravil« ali »ni opravil«. Če kandidat izpita ne opravi v treh rokih, ga lahko opravlja znova proti plačilu.

(14) Po končanem usposabljanju izda organizator usposabljanja udeležencem, ki so usposabljanje uspešno končali, potrdilo. Potrdilo mora vsebovati vsaj naslednje podatke: naziv organizatorja, osebno ime udeleženca usposabljanja, znanstveni naziv, strokovni naziv, EMŠO, naslov zaposlitve, vrsto usposabljanja, datum usposabljanja (od – do) ter vsebino usposabljanja. Potrdilo mora biti opremljeno z žigom in podpisom organizatorja tečaja. Potrdilo lahko uporablja le imetnik in velja 5 let.

(15) Opravljeni izpiti oziroma preverjanje znanja se pred izdajo potrdila ali pred podaljšanjem njegove veljavnosti vpišejo v evidenco o opravljenih izpitih oziroma preverjanjih znanja, ki se vodi v elektronski obliki pri organizatorju usposabljanja ter vsebuje zaporedno številko in najmanj podatke iz 14. odstavka tega člena, razen vsebine usposabljanja in je na voljo uradnemu veterinarju, ko jo ta zahteva;

(16) Organizator usposabljanja mora pisna preverjanja znanja iz 13. odstavka hraniti najmanj 5 let.

(17) Stroške usposabljanja, izpita oziroma preverjanja znanja nosi za kandidata prijavitelj, po ceniku, ki ga določi organizator usposabljanja in ne sme presegati najvišje cene, ki jo določi VURS v odločbi o odobritvi programa usposabljanja.

(18) V ceno osnovnega usposabljanja je vključen strošek gradiva iz 9. odstavka tega člena.

(19) Osebe, ki delajo s poskusnimi živalmi morajo ohranjati strokovno usposobljenost z delom, s spremljanjem novosti in obnavljanjem znanja v obliki nadaljnjih usposabljanj, ki ga morajo opraviti pred iztekom veljavnosti osnovnega usposabljanja ter ga na zahtevo VURS izkazati z ustreznimi dokazili.

(20) Osebi, ki izkaže z dokumentom o opravljenem usposabljanju, da je pridobila znanja s področja poskusnih oziroma laboratorijskih živali v okviru izobraževanja v drugi državi članici EU, lahko v organizaciji imenovani strokovnjak za zaščito živali na njen pisni predlog, prizna v pisni obliki v določenem obsegu opravljeno usposabljanje iz tega člena.

9. člen (postopek odobritve)

(1) Vzrejne, dobaviteljske in uporabniške organizacije morajo biti pred začetkom opravljanja dejavnosti odobrene.

(2) Na podlagi vloge, ki jo organizacija posreduje na OU VURS, uradni veterinar opravi pregled s katerim ugotovi, če organizacija izpolnjuje pogoje iz 6. člena tega pravilnika. Če ugotovi, da organizacija izpolnjuje pogoje, izda odločbo o odobritvi in vpiše organizacijo v register odobrenih organizacij.

Obrazec vloge za odobritev organizacije je objavljen v Prilogi 4, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljevanju Priloga 4).

(3) V odločbi o odobritvi se navede:

- oseba, ki je odgovorna za zagotavljanje skladnosti s predpisi;
- strokovnjak za zaščito živali in njegov namestnik v primeru njegove odsotnosti;
- imenovani veterinar in ime verificirane veterinarske organizacije, v kateri je zaposlen.

(4) Strokovnjak za zaščito živali je odgovoren, da:

- spremlja dobro počutje in oskrbo živali v ustanovi;
- zagotavlja osebju, ki ravna z živalmi, dostop do informacij, ki so značilne za živalsko vrsto

nastanjeno v ustanovi;

- je osebe ustrezno izobraženo, strokovno usposobljeno in deležno stalnega usposabljanja ter da izvaja delo pod mentorstvom, dokler ne izkaže potrebne strokovne usposobljenosti;

- vodi evidenco vseh usposobljenih oseb v organizaciji.

(5) Imenovani veterinar, ki mora imeti izkušnje na področju dobrobiti in veterinarske medicine laboratorijskih živali, organizaciji svetuje v zvezi z dobrobitjo živali in zdravljenjem živali. V primeru, da organizacija ravna z nižjimi vretenčarji (plazilci, dvoživke in ribe) ali glavonožci (Cephalopoda), je lahko namesto veterinarja imenovana tudi oseba z drugo izobrazbo in izkušnjami na področju dobrobiti živali, ki pa mora v primeru zdravljenja živali sodelovati z veterinarjem.

(6) Vsaka organizacija mora imeti Komisijo za dobrobit poskusnih živali, ki jo sestavlja vsaj strokovnjak za zaščito živali in njegov namestnik ter v uporabniški organizaciji tudi oseba, ki sodeluje v poskusih z živalmi kot znanstvenik.

(7) Komisija za dobrobit poskusnih živali mora sodelovati z osebo iz petega odstavka v obliki pisnih navodil.

(8) Organizacija mora pred vsako spremembo zgradbe ali delovanjem ustanove, ki lahko negativno vpliva na počutje živali, odobritev obnoviti. Obrazec vloge o spremembi odobritve je v Prilogi 4.

(9) Organizacija mora o vseh spremembah v zvezi z osebami iz tretjega odstavka tega člena uradno obvestiti OU VURS.

10. člen

(naloge Komisije za dobrobit živali)

(1) Komisija za dobrobit živali opravlja naslednje naloge:

(a) osebjem, ki ravna z živalmi svetuje v zvezi z dobrobitjo živali, nabavo živali, nastanitvijo, oskrbo in uporabo živali v poskusih;

(b) osebjem svetuje o izvajanju načela 3 R ter jih sproti obvešča o najnovejših tehničnih in znanstvenih dognanjih v zvezi z uporabo načela 3 R;

(c) uvaja in pregleduje notranje delovne postopke za spremljanje, poročanje in nadaljnje ukrepanje v zvezi z dobrobitjo živali, ki so nastanjene ali se uporabljajo v ustanovi;

(d) spremlja razvoj in rezultate projektov ob upoštevanju učinka na uporabljenih živalih in opredeli vidike, ki nadalje prispevajo k načelu 3 R ter o njih svetuje;

(e) svetuje v zvezi z načrti vrnitve živali v domače okolje in predhodni socializaciji živali.

(f) svetuje o uporabi zdravih odvečnih laboratorijskih živalih in uvede program za izmenjavo živih živali, organov ali tkiv usmrčenih živali med organizacijami v obliki Wordove baze podatkov.

(2) Komisija za dobrobit živali vodi o danih nasvetih in odločitvah evidenco, ki vsebuje vsaj naslednje podatke: datum danega nasveta, dani nasvet, komu je bil nasvet dan, rok izpolnitve, podpis osebe, ki je nasvet dala in podpis osebe, ki je nasvet prejela ter datum ugotovitve o izpolnitvi nasveta s podpisom osebe, ki je preverila izpolnitev.

(3) Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani vsaj 5 leta in se da na vpogled uradnemu veterinarju na njegovo zahtevo.

IV. IZVAJANJE POSKUSOV NA ŽIVALIH

11. člen

(splošno o izvajanju poskusov na živalih)

(1) Odstranitev bolečin, trpljenja, stiske ali trajnih poškodb z uspešno uporabo anestezije,

analgezije ali drugih metod ne izključuje uporabe živali v poskusih iz področja uporabe tega pravilnika.

- (2) Vsak poskus mora biti, glede na pričakovano stopnjo bolečin, trpljenja, stiske ali trajnih poškodb, ki jih posamezna žival utрпи med poskusom, razvrščen v eno izmed naslednjih težavnostnih stopenj: nepovraten, blag, zmeren ali težaven. Razvrščanje mora temeljiti na merilih in primerih težavnosti poskusov, navedenih v Prilogi 5, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljevanju Priloga 5).
- (3) Živalim se brez ustrezne stopnje anestezije ali analgezije ne sme dajati zdravil, ki bi jim preprečevala ali omejevala prikazovanje bolečine. Taki poskusi morajo biti znanstveno utemeljeni vključno s podrobnostmi o režimu dajanja anestetika ali analgetika.
- (4) Če pogina kot končnega rezultata poskusa ni mogoče preprečiti, je treba poskus načrtovati tako, da povzroči pogin najmanjšega možnega števila živali in da se trajanje in intenzivnost trpljenja živali čim bolj zmanjša in se, kolikor je to mogoče, zagotovi neboleča smrt.
- (5) Vodja poskusa mora zagotoviti, da se prekinejo kakršne koli nepotrebne bolečine, trpljenje, stiska ali trajne poškodbe, ki so živalim povzročene med poskusom in da se poskusi izvajajo v skladu z izdanim dovoljenjem za projekt. Če pri izvajanju poskusov ugotovi neskladje z izdanim dovoljenjem, mora sprejeti in evidentirati v pisni obliki ustrezne korektivne ukrepe.
- (6) Žival se ne sme uporabiti več kot enkrat v poskusu, ki ji povzroči trpljenje, stisko ali trajne poškodbe.

12. člen

(vloga za izdajo dovoljenja)

- (1) Vlogo za izdajo dovoljenja za izvajanje poskusa ali serije poskusov na živalih znotraj projekta pripravi vodja poskusa na obrazcu A iz Priloge 6, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljevanju Priloga 6) in jo pošlje na OU VURS. K vlogi mora biti priložen netehnični povzetek projekta na obrazcu B iz Priloge 6.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek, vlogo za izdajo dovoljenja za izvajanje nepovratnih, blagih ali zmernih poskusov, v katerih se ne uporabljajo primati razen človeka in katerih namen je izpolnitev regulativnih zahtev ali proizvodnja protiteles ali diagnostika po uveljavljenih metodah, pripravi vodja poskusa na obrazcu C iz Priloge 6.
- (3) OU VURS vlagatelju potrdi prejem vloge za izdajo dovoljenja in določi rok v katerem mora sprejeti odločitev.
- (5) Če je vloga nepopolna ali nepravilna OU VURS pošlje vlagatelju vloge v 5 delovnih dneh poziv o potrebni dopolnitvi in možnih učinkih na nadaljnji potek.

13. člen

(ocenjevanje projekta)

- (1) Etična komisija za poskuse na živalih (v nadaljnjem besedilu: etična komisija) je posvetovalni strokovni organ ministrstva za kmetijstvo, ki svetuje Komisijam za dobrobit živali v zvezi z nabavo živali, vzrejo živali, nastanitvijo in oskrbo živali in uporabo živali, zagotavlja izmenjavo najboljših praks in opravlja ocenjevanje projektov.
- (2) Popolno vlogo iz prvega in drugega odstavka 12. člena predloži v obravnavo na etično komisijo VURS OU.
- (3) Etična komisija preveri, če je projekt utemeljen z znanstvenega ali izobraževalnega vidika, ali ga zahteva zakonodaja, če nameni projekta upravičujejo uporabo živali in če je projekt zasnovan tako, da omogoča izvajanje poskusov na najbolj human in okolju prizanesljiv način.
- (3) Etična komisija oceni: cilje projekta, predvideno znanstveno korist ali izobraževalno vrednost; skladnost projekta z načelom 3R; razvrstitev poskusov v težavnostne stopnje; analizo škode in koristi projekta, če je škoda, ki bo povzročena živalim s trpljenjem, bolečino in stisko, utemeljena glede na pričakovani izid, ob upoštevanju etičnih načel in koristi za ljudi, živali ali okolje; nadalje oceni katere koli utemeljitve iz 4. člena 2. odstavka točke b), 5. člena 3. odstavka točke b), 4. odstavka in 5. odstavka točke b) ter 11. člena 2. odstavka in določi, če se

izvede retrospektivna ocena projekta in kdaj se izvede.

- (4) Etična komisija upošteva strokovno znanje s področja znanstvene uporabe, za katera se bodo živali uporabile, vključno z načelom 3 R na zadevnih področjih; zasnove poskusov, ki po potrebi zajemajo tudi statistični prikaz; veterinarske prakse s področja znanosti o laboratorijskih živalih ali po potrebi veterinarske prakse glede prostoživečih živali; reje in oskrbe živali v zvezi z živalskimi vrstami, namenjenimi uporabi v projektu.
- (5) Postopek ocene projekta mora biti pregleden.
- (6) Etična komisija mora ob upoštevanju varovanja intelektualne lastnine in zaupnih podatkov oceniti projekt na nepristranski način in lahko zajema mnenja neodvisnih strokovnjakov.
- (7) Etična komisija za projekte, ki so že ocenjeni z znanstvenega vidika, opravi le etično oceno za poskuse na živalih.
- (8) Če se projekt iz drugega odstavka 12. člena spremeni na način, ki lahko negativno vpliva na dobrobit živali, mora biti izvedena dodatna ocena projekta z ugodnim izidom.

14. člen

(dovoljenje za izvajanje poskusov na živalih)

- (1) Dovoljenje za izvajanje poskusov na živalih (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje) je omejeno na tiste poskuse znotraj projekta, ki so dobili pozitivno oceno etične komisije in so razvrščeni v težavnostne kategorije iz Priloge 5. Odločitev o izdaji dovoljenja sprejme VURS OU.
- (2) V dovoljenju se navede:
 - (a) uporabniška organizacija in njen sedež;
 - (b) ustanove, v katerih se bo poskus izvajal;
 - (c) namen uporabe živali – naslov projekta, osebno ime vodje projekta;
 - (d) pogoji pod katerimi se poskus mora izvesti: dovoljena uporaba živali (vrsta, predvideno število, izvor), kdo izvaja poskuse, kdo oskrbuje živali, pogoji nastanitve živali med poskusom, uporabljena oprema in pripomočki pri izvajanju poskusa, uporabljena metoda, drugi pogoji, ki izhajajo iz ocene projekta;
 - (e) če se in kdaj se izvede retrospektivna ocena projekta;
 - (f) veljavnost dovoljenja.

15. člen

(retrospektivna ocena)

- (1) Retrospektivno oceno izvede etična komisija za projekte, za katere je tako odločila pri ocenjevanju projekta in za projekte, v katerih se uporabljajo primati razen človeka ter projekte, ki vključujejo težavne poskuse.
- (2) Na podlagi poročila o opravljenem poskusu, ki ga predloži vodja poskusa na etično komisijo, ta oceni, če so bili doseženi cilji projekta, škodo, ki je bila povzročena živalim, število in živalske vrste uporabljenih živali, ter težavnost poskusov in elemente, ki lahko prispevajo k nadaljnjemu izvajanju zahteve glede načela 3R.
- (3) Retrospektivna ocena ni potrebna za projekte, ki vključuje blage ali nepovratne poskuse, katerih primeri so v Prilogi 5.

16. člen

(netehnični povzetki projekta)

- (1) Po izdaji dovoljenja za izvajanje poskusov na živalih, VURS objavi netehnične povzetke projektov na spletni strani, ki je dostopna javnosti.
- (2) Če se za projekt zahteva retrospektivna ocena, mora biti to navedeno v netehničnem

povzetku projekta, prav tako tudi rok zanjo.

- (3) Ko opravi etična komisija retrospektivno oceno projekta, jo posreduje na VURS, ki netehnični povzetek projekta posodobi z rezultati retrospektivne ocene.
- (3) Netehnični povzetek projekta je anonimen in ne vsebuje imena in naslova uporabniške organizacije ter njegovega osebja.

17. člen

(sprememba, podaljšanje in odvzem dovoljenja za poskus)

- (1) Vlogo za spremembo ali podaljšanje ali obnovitev dovoljenja za projekt vloži vodja projekta ali uporabniška organizacija na obrazcu iz Priloge 6 na VURS OU.
- (2) Če ima sprememba, podaljšanje ali obnovitev dovoljenja za projekt razviden negativen vpliv na dobro počutje živali, mora vlogo ponovno oceniti etična komisija.
- (3) VURS OU izda odločbo o spremembi, podaljšanju ali obnovitvi dovoljenja za projekt za tiste poskuse, za katere je ocena etične komisije ugodna.
- (4) Če se v postopku nadzorstva ugotovi, da se projekt ne izvaja v skladu z dovoljenjem, uradni veterinar dovoljenje za projekt odvzame.
- (5) Preklic dovoljenja za projekt ne sme negativno vplivati na dobrobit živali, uporabljenih ali namenjenih uporabi v projektu, za kar mora poskrbeti uporabniška organizacija.

18. člen

(dokumentacija)

- (1) Vsa dokumentacija z ocenami projektov in izdanimi dovoljenji za poskus ali druge odločitve VURS se hrani vsaj 5 let po izteku veljavnosti dovoljenja za projekt.
- (2) Dokumentacija mora biti na voljo uradnemu veterinarju VURS na njegovo zahtevo.

19. člen

(usoda živali po izvedenih poskusih)

- (1) Poskus je končan, kadar v njem ni treba izvajati nobenih opazovanj več ali pri potomcih novih gensko spremenjenih linij živali ni več zaznati ali se ne pričakuje več, da bi občutili bolečino, trpljenje, stisko ali trajne poškodbe, enakovredne ali hujše od vboda igle.
- (2) Na koncu poskusa odloči o ohranitvi živali pri življenju imenovani veterinar ali pri uporabi rib, nižjih vretenčarjev in glavonožcev drug strokovnjak z ustreznim znanjem o teh živalskih vrstah.
- (3) Živalim, ki se ob zaključku poskusa ohranijo pri življenju, mora biti zagotovljena oskrba in nastanitev, primerna zdravstvenemu stanju živali, v skladu s pogoji iz 23. člena tega pravilnika.
- (3) Če obstaja verjetnost, da bo žival po poskusu čutila zmerne ali hude bolečine, trpljenje, stisko ali trajne poškodbe, mora biti takoj po končanem poskusu usmrčena po metodi iz 21. člena tega pravilnika.
- (4) Prostoživečo žival je po poskusu dovoljeno izpustiti v naravo, če to dopušča njeno zdravstveno stanje, če ne predstavlja nevarnosti za zdravje ljudi in okolje in če je to v skladu s presojo veterinarja ali osebe iz drugega odstavka tega člena.

20. člen

(ponovna uporaba)

- (1) Žival, ki je že bila uporabljena v enem ali več poskusih, kadar bi se lahko uporabila druga žival, na kateri še ni bil izveden noben poskus, se lahko ponovno uporabi v novem poskusu samo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) je bila dejanska težavnost prejšnjih poskusov blaga ali zmerna;
 - (b) je dokazano, da sta splošno zdravstveno stanje in optimalno počutje živali v celoti povrnjena;

- (c) je nadaljnji poskus razvrščen kot blag, zmeren ali nepovraten;
(d) je v skladu z veterinarskim mnenjem, ki upošteva življenjske izkušnje živali.

21. člen
(metode usmrnitve)

- (1) Usmrnitev živali se mora izvesti tako, da povzroči živalim čim manj bolečin, trpljenja in stiske.
- (2) Usmrnitev živali mora biti izvedena v ustanovi, razen v primeru terenske študije. Izvesti jo mora oseba, ki je ustrezno izobražena in usposobljena v skladu s 7. členom tega pravilnika.
- (3) Uporabiti se mora dovoljena metoda usmrnitve, ki ustreza živalski vrsti in starosti in na dovoljen način iz Priloge 7, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljnjem besedilu: Priloga 7).
- (4) Ne glede na prejšnji odstavek lahko OU VURS na vlogo organizacije, dovoli z odločbo v upravnem postopku, uporabo druge metode, če je priložila znanstvene dokaze, da se predlagana metoda šteje vsaj za enako humano kot tiste iz Priloge 7 ali če je znanstveno utemeljila, da namena poskusa ni mogoče doseči z uporabo predpisane metode iz Priloge 7.
- (5) Prejšnji odstavek se ne uporablja v primerih, kadar treba žival usmrtiti v izrednih razmerah, zato, da se prepreči mučenje živali, zavaruje javno zdravje, javna varnost, zdravje živali ali okolje.

22. člen
(izpustitev živali in premik živali v drugo okolje)

- (1) Živali, ki so bile uporabljene v poskusih ali namenjene uporabi v poskusih, vendar ne uporabljene, se vrnejo v rejo ali naravno okolje ali oddajo v posvojitev kot hišne živali, pod pogoji, da se jim zagotovijo živalski vrsti ustrezni pogoji, jim to omogoča zdravstveno stanje, ne predstavljajo nevarnosti za javno zdravje, zdravje živali ali okolje in so bili izvedeni ustrezni ukrepi za zaščito optimalnega počutja teh živali in je to v skladu z mnenjem imenovanega veterinarja.
- (2) Organizacije, katerih živali se vračajo v domače okolje, morajo živali pred njihovo vrnitvijo socializirati po vnaprej pripravljenem načrtu vrnitve v domače okolje, ki obsega načine socializacije, osebe, ki bodo pri tem sodelovale, predviden čas socializacije in kako bodo pri živalih ugotavljali, da je socializirana.
- (3) Organizacije, katerih prostoživeče živali se vračajo v naravno okolje, morajo živali pred njihovo vrnitvijo rehabilitirati po vnaprej pripravljenem programu rehabilitacije, ki obsega načine rehabilitacije, osebe, ki bodo vključene v izvedbo programa rehabilitacije, predviden čas rehabilitacije in kako bodo pri živalih ugotavljali, da so rehabilitirane.
- (4) Živali, ki so bile vrnjene v rejo, lahko uporabijo druge uporabniške organizacije ali izvajalci znanstvenoraziskovalnega ali izobraževalnega dela na izoliranih živalskih organih, tkivih in truplih.

V. OSKRBA IN NASTANITEV ŽIVALI

23. člen
(splošno)

- (1) Organizacije, kjer so živali nastanjene, morajo zagotoviti, da:
 - (a) imajo vse živali, glede na vrsto, ustrezno nastanitev in okolje, v katerem lahko zadovoljijo svoje fiziološke in etološke potrebe;
 - (b) imajo vse živali zagotovljeno krmo, vodo in oskrbo, ki je primerna njihovemu zdravju in optimalnemu počutju;
 - (c) pogoje okolja dnevno preverja v ta namen določena oseba in poskrbi, da se vsakršne ugotovljene hibe ali izogibne bolečine, trpljenje, stiska ali trajne poškodbe odpravijo kar najhitreje po odkritju.

- (2) Natančnejši pogoji nastanitve in oskrbe živali so določeni v Prilogi 1.
- (3) Odstopanje od zahtev iz prvega in drugega odstavka tega člena mora dovoliti OU VURS z odločbo v upravnem postopku na vlogo organizacije, v kateri mora utemeljiti, da obstajajo za to znanstveni razlogi in da je to potrebno za zagotavljanje dobrega počutja živali ali zdravlja živali.

24. člen

(podatki o psih, mačkah in primatih razen človeka)

- (1) Za vsakega psa, mačko in primata razen človeka se ob rojstvu ali takoj po njem uvede osebna kartoteka, ki spremlja žival dokler se uporablja v poskusih.
- (2) Osebna kartoteka vsebuje podatke o identiteti živali, kraju in datumu rojstva, vzrejni organizaciji, vse pomembne podatke o reprodukciji, veterinarski oskrbi in socialnih podrobnostih posamezne živali ter o projektih, v katerih je bila uporabljena.
- (3) Podatke iz prejšnjega odstavka morajo organizacije hraniti vsaj še tri leta po smrti živali ali njeni vrnitvi v domače okolje in morajo biti na vpogled uradnemu veterinarju na njegovo zahtevo.
Če se žival vrača v domače okolje, jo mora spremljati dokumentacija s podatki o veterinarski oskrbi in socialnih podrobnostih iz njene kartoteke iz drugega odstavka tega člena.

25. člen

(označitev)

- (1) Organizacija mora pse, mačke in primata razen človeka pred odstavitvijo od matere individualno in trajno označiti.
- (2) Če oznaka ni predpisana, mora biti žival označena na čimbolj neboleč način.
- (3) Če označitev pred odstavitvijo ni mogoča, pa se žival prestavi v drugo organizacijo, mora organizacija, ki je tako žival sprejela, do označitve živali vzdrževati popolno dokumentacijo o živali, zlasti o njeni materi in žival čim prej označiti.
- (4) Ostale laboratorijske in poskusne živali morajo biti predpisano označene, če pa označitev ni predpisana, se živali individualno označijo na čimbolj neboleč način ali pa se označijo kletke s podatki o identiteti in izvoru živali.

VI. EVIDENCE IN POROČILA

26. člen

(vodenje evidenc v organizacijah)

- (1) Organizacije morajo voditi evidence na obrazcih iz Priloge 8, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljevanju Priloga 8).
- (2) Vzrejne organizacije morajo voditi evidence o vzreji ali reji živali, oskrbi živali in čiščenju prostorov in opreme, o relativni vlagi in temperaturi prostorov, nabavi živali, poginu živali, oddaji živali, primerih bolezni in uporabljenemu zdravljenju, rezultatih preiskav živali, usmrtilvah živali, shranjevanju živalskih trupel, oddaji živalskih trupel in druge predpisane evidence.
- (3) Dobaviteljske organizacije morajo voditi evidence o nabavi živali, poginu živali, oddaji živali, usmrtilvah živali, shranjevanju živalskih trupel, oddaji živalskih trupel in druge predpisane evidence. Če ima živali nastanjene več kot en dan, mora tudi voditi evidence o oskrbi živali in čiščenju prostorov in opreme, o relativni vlagi in temperaturi prostorov.
- (4) Uporabniške organizacije morajo voditi evidence o oskrbi živali in čiščenju prostorov in opreme, o relativni vlagi in temperaturi prostorov, nabavi živali, poginu živali, usmrtilvah živali, shranjevanju živalskih trupel, oddaji živalskih trupel, izvajanju poskusov in druge predpisane evidence. Če je uporabniška organizacija hkrati tudi vzrejna mora voditi tudi ostale evidence, ki jih vodi vzrejna organizacija.
- (5) Organizacije morajo evidence in zapisnike iz tega člena hraniti najmanj pet let in jih na zahtevo predložiti VURS.

27. člen
(poročanje)

(1) Vodja poskusa mora vsako leto pripraviti letno poročilo o vseh izvedenih poskusih na A obrazcu iz Priloge 9, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljevanju Priloga 9) ter letno poročilo o usmrtnih živali na B obrazcu iz Priloge 9. Poročilo posreduje strokovnjaku za zaščito živali.

(2) Strokovnjak za zaščito živali na podlagi letnih poročil o izvedenih poskusih iz prejšnjega odstavka tega člena pripravi na enakih obrazcih iz Priloge 9 skupni letni poročili in ju za preteklo leto do konca meseca februarja posreduje na VURS (novih tabel EU za poročanje še ni – do objave veljajo stare tabele).

(3) Vodja poskusa mora po zaključku projekta pripraviti končno poročilo o vseh izvedenih poskusih znotraj projekta na C obrazcu iz Priloge 9, ki mora biti na vpogled uradnemu veterinarju.

28. člen
(nacionalno poročanje)

(1) O izvajanju pravilnika, zlasti členov se poroča Komisiji do 10. novembra 2018 in vsakih pet let potem.

(2) VURS letno zbira podatke o uporabi živali v poskusih, vključno s podatki o dejanski težavnosti poskusov ter o izvoru in živalskih vrstah primatov razen človeka, ki se uporabljajo v poskusih in jih objavi ter predloži Komisiji do 10. novembra 2015 in vsako leto potem.

(4) VURS vsako leto predloži Komisiji podrobne informacije o izjemah, dodeljenih na podlagi člena 6 (4a).

(5) Podatki iz prvega, drugega in tretjega odstavka se poročajo na enotnih obrazcih, ki jih objavi Komisija.

VII. ZNANSTVENORAZISKOVALNO ALI IZOBRAŽEVALNO DELO NA IZOLIRANIH ŽIVALSKIH ORGANIH, TKIVIH IN TRUPLIH

29. člen
(odobritev izvajalca)

(1) Za izvajanje znanstvenoraziskovalnega ali izobraževalnega dela na izoliranih živalskih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali (v nadaljnjem besedilu: delo) mora biti izvajalec odobren pri OU VURS in imeti potrdilo ali odločbo OU VURS o priglasitvi dela.

(2) Na podlagi vloge, ki jo izvajalec na obrazcu iz Priloge 10, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljevanju: Priloga 10), posreduje na OU VURS, opravi uradni veterinar pregled prostorov, opreme, tehničnih pripomočkov, evidenc, dokazil o izobrazbi in usposobljenosti oseb. Če izvajalec izpolnjuje predpisane pogoje, uradni veterinar izda odločbo o odobritvi in vpiše izvajalca v evidenco odobrenih izvajalcev.

(3) Izvajalec mora imeti dokončan študij prve bolonjske stopnje s področja naravoslovnih ved in zaključeno usposabljanje za izvajalca del na živalskih tkivih, ki traja najmanj 30 ur, v skladu s Prilogo 3.

30. člen
(priglasitev dela in izvajanje)

(1) Izvajalec priglasí delo na OU VURS na obrazcu iz Priloge 11, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljevanju: Priloga 11).

(2) Če izvirajo živalska tkiva iz živalskih stranskih proizvodov v klavnici zaklanih živali, veljajo glede registracije, pridobitve dovoljenja za uporabo določbe iz Uredbe 1069/2009.

(3) Izvajalec, ki je odobren kot vzrejna ali uporabniška organizacija sodeluje s Komisijo za dobrobit živali o dobrobiti živali, nabavi živali, oskrbi in uporabi živali. Če izvajalec ni odobren kot vzrejna ali uporabniška organizacija sodeluje s Komisijo za dobrobit živali tiste vzrejne ali uporabniške organizacije od katere nabavlja živali.

(4) Za delo na tkivih se uporabijo odvečne laboratorijske živali, ki niso primerne za uporabo v poskusih, razen če obstaja znanstvena utemeljitev, da njihova uporaba ni možna.

(5) Strokovnjak za zaščito živali ob oddaji živali ali izoliranih živalskih tkiv, organov in trupel, izda izvajalcu potrdilo, iz katerega je razvidno, da je oddaja v skladu s programom izmenjave živalskih tkiv ali organov in uporabe odvečnih laboratorijskih živali .

(6) Živali morajo biti usmrčene z eno od predpisanih metod iz Priloge 7.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek lahko OU VURS na vlogo izvajalca, dovoli z odločbo v upravnem postopku uporabo druge metode, vendar le pod pogoji, ki jih določa četrti odstavek 21. člena tega pravilnika.

31. člen (evidence in poročanje)

(1) Izvajalec mora voditi evidence o nabavi živali, usmrčitvah živali, shranjevanju živalskih trupel, oddaji živalskih trupel, na obrazcih iz Priloge 8.

Če so živali pri izvajalcu nastanjene več kot 1 dan, mora voditi evidence o oskrbi živali, čiščenju prostorov in opreme, o relativni vlagi in temperaturi prostorov, poginu živali na obrazcih iz Priloge 8.

(2) Izvajalec mora o uporabi živali pripraviti letno poročilo in ga poslati na VURS do konca meseca februarja za preteklo leto na obrazcu iz Priloge 10 s podatki o vrsti, številu in izvoru živali ter razlogih za usmrnitev.

VIII. POGLAVJE ALTERNATIVNI PRISTOPI

32. člen (alternativni pristopi)

47. člen Direktive 2010/63/EU (določbe o nominiranih nacionalnih specializiranih in kvalificiranih laboratorijih za alternativne pristope, itd) – Slovenija ni imenovala nobenega laboratorija.

33. člen (Referenčni laboratorij Unije)

48. člen Direktiva 2010/63/EU, Priloga VII.

IX. POGLAVJE PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

34. člen
(prilagoditev prilog tehničnemu napredku)

(1) Priloge se spreminjajo v skladu z delegiranimi akti Komisije in odražajo stanje tehničnega ali znanstvenega napredka.

35. člen
(prehodne določbe)

- (1) Obstoječe odobrene organizacije, ki sporočijo na VURS podatke o osebah iz tretjega odstavka 9. člena in osebe, ki sestavljajo Komisijo za dobrobit živali v 2 mesecih po uveljavitvi pravilnika, se štejejo za odobrene in registrirane po tem pravilniku.
- (2) Postopki za odobritev vzrejnih, dobaviteljskih in uporabniških organizacij začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo po določbah tega pravilnika.
- (3) Postopki za izdajo dovoljenja za projekte začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo po določbah tega pravilnika.
- (4) Najmanjša velikost in višina ograde ter najmanjša talna površina na žival, ki so v tabelah Priloge 1 o pogojih nastanitve in oskrbe živali, se uporabljajo od 1.1.2017, do takrat se uporabljajo tabele iz Priloge 1 Pravilnika o pogojih za izvajanje poskusov na živalih (Uradni list RS, št. 88/06 in 81/09).
- (5) Za osebe, ki izpolnjujejo pogoje glede usposobljenosti po pravilniku iz prejšnje točke, se šteje, da izpolnjujejo pogoje za osnovno usposabljanje tudi po določbah tega pravilnika.
- (6) Etična komisija za poskuse na živalih začne z delom Nacionalnega odbora za zaščito živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene s 1.1.2013.

36. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati:

- (a) Pravilnik o pogojih za izvajanje poskusov na živalih (Uradni list RS, št. 88/06 in 81/09), razen nastanitvenih pogojev iz Priloge 1, ki se uporablja do 1.1.2017.
- (b) Pravilnik o načinih usmrtnice poskusnih živali (Ur. List RS, št. 140/06).

37. člen
(uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati se začne 1.1.2013.

Št.

Ljubljana, dne

EVA: 2012-2330-0037

Franc Bogovič l.r.

Minister za kmetijstvo in okolje

Soglašam!

Dr. Žiga Turk l.r.

Minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

Na podlagi 34. člena zakona o Zaščiti živali in tretjega odstavka 30. člena Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za kmetijstvo in okolje

P R A V I L N I K
o kriterijih za podelitev statusa društva, ki na področju zaščite živali deluje v javnem interesu

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa kriterije, na podlagi katerih se društvom, ki delujejo na področju zaščite živali podeli status društva, ki deluje v javnem interesu, postopek v zvezi s tem in razloge ter postopek za odvzem statusa, način vrednotenja pomembnejših dosežkov delovanja društva, program usposabljanja za članstvo društva in delež članstva društev, ki mora biti usposobljen po tem programu.

2. člen

Društvo, ki deluje na področju zaščite živali (v nadaljnjem besedilu: društvo), lahko pridobi status društva, ki deluje v javnem interesu (v nadaljnjem besedilu: status), pod pogoji in po postopku, ki ga določa ta pravilnik.

Mednarodno društvo lahko pridobi status društva v javnem interesu po kriterijih, določenih v tem pravilniku, če v Sloveniji ustanovi podružnico mednarodnega društva ali ima sedež na območju Republike Slovenije.

II. KRITERIJI ZA PODELITEV STATUSA

3. člen

(usposobljenost članstva)

Društvo zagotovi, da njegovi člani opravijo usposabljanje pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo.

Delež članstva, ki mora imeti opravljeno usposabljanje se določi glede na število članov v skladu s prilogo 1 tega pravilnika.

Program usposabljanja iz prvega odstavka tega člena pripravi upravni organ, pristojen za

veterinarstvo v skladu s Prilogo 2 tega pravilnika.

Program usposabljanja iz prvega odstavka tega člena izvaja enkrat v koledarskem letu upravni organ, pristojen za veterinarstvo.

4. člen

(vrednotenje pomembnejših dosežkov)

Pomembnejši dosežki društva se ovrednotijo po sistemu točkovanja v razpredelnici iz Priloge 3, pri čemer se vrednoti dosežke, ki so razvidni iz poročila o delu društva za zadnji dve leti.

Rezultat vrednotenja pomembnejših dosežkov iz prejšnjega odstavka mora biti vsaj XX točk.

5. člen

(skladnost delovanja društva s cilji zakona)

Društvo deluje v skladu s cilji zakona, ki ureja živali, kar je razvidno iz programa dela društva in poročil o delu društva.

Cilji iz prejšnjega odstavka so v skladu s principi zaščite ter odgovornega lastništva in ravnanja z živalmi na vseh področjih uporabe živali.

III. POSTOPEK ZA PODELITEV STATUSA

6. člen

Vlogi za podelitev statusa društva v javnem interesu mora društvo priložiti:

- veljavni temeljni akt društva;
- poročilo o delu društva za zadnji dve leti;
- plan dela društva za prihodnje leto;
- imenik članstva;
- dokazila o opravljenem usposabljanju iz 3. člena tega pravilnika
- poročilo o finančno-materialnem poslovanju društva v preteklih dveh letih;

7. člen

Izpolnjevanje kriterijev za pridobitev statusa se preverja vsakih pet let.

Društvo v javnem interesu, ki želi obdržati status, mora najkasneje šest mesecev pred iztekom petih let od podelitve statusa oziroma od zadnjega podaljšanja vložiti zahtevo za podaljšanje.

IV. VPIS V EVIDENCO

8. člen

V register društev se vpišejo naslednji podatki:

- zaporedna številka vpisa;
- datum vpisa;
- ime društva;
- sedež društva (kraj, ulica in hišna številka);
- osebno ime zakonitega zastopnika društva;
- številka in datum odločbe o podelitvi statusa;
- številka in datum odločbe o izgubi statusa;
- vzrok izgube statusa;

V. IZGUBA STATUSA

9. člen

Minister odvzame status društva v javnem interesu v naslednjih primerih:

- če društvo v roku iz drugega odstavka 7. člena tega pravilnika ne vloži zahteve za podaljšanje statusa;
- če ugotovi, da je društvo spremenilo temeljni akt oziroma svoje delovanje tako, da ne izpolnjuje več pogojev iz XX člena tega pravilnika.

10. člen

Društvo se izbriše iz evidence, ko postane odločba pravnomočna.

VI. KONČNA DOLOČBA

11. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

PRILOGA 1

število članov	30-100	100-500	>500
% usposobljenih	20	15	7

PRILOGA 3

kampanje	TV	lokalna pokritost	2
		nacionalna pokritost	5
	radio	lokalna pokritost	1
		nacionalna pokritost	3
	tiskane publikacije	naklada <1000	1
		naklada 1000-10.000	2
		naklada >10.000	3
	elektronski mediji	lastna spletna stran	1
		oglaševanje	2
		izobraževanje	2
	plakati	lokalno (do 5 občin)	1
		regionalno (6-20 občin)	3
		po vsej državi	5
	dogodki	udeležba do 1000 ljudi	1
		1000 - 5000 ljudi	2
>5000 ljudi		5	
svetovanje lastnikom	hišne živali	lokalno (do 5 občin)	1
		regionalno (6-20 občin)	3
		po vsej državi	5
	rejne živali	lokalno (do 5 občin)	2
		regionalno (6-20 občin)	3
		po vsej državi	5
	druge živali	lokalno (do 5 občin)	1
		regionalno (6-20 občin)	3
		po vsej državi	4
izobraževanje mladih	predšolski otroci	publikacije	1
		predavanja, delavnice ipd.	2
		ekskurzije	5
	osnovnošolci	publikacije	3
		predavanja, delavnice ipd.	3
		ekskurzije	6
	srednješolci	publikacije	2
		predavanja, delavnice ipd.	4
		ekskurzije	6
sodelovanje z zavetišči	odlov zapuščenih živali		
	prevoz zapuščenih živali		
	oskrba živali v zavetišču		

izobraževanje odraslih	delo z verskimi ali narodnostnimi skupnostmi		6
	romi		

Na podlagi petega odstavka 14.a člena Zakona o zaščiti živali in tretjega odstavka (Uradni list RS, št. XX/12) izdaja minister za kmetijstvo in okolje

P R A V I L N I K o pogojih za uporabo živali na javnih zbiranjih in snemanjih

1. člen (splošna določba)

Ta pravilnik določa pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za uporabo živali na javnih zbiranjih ali snemanjih, način zagotavljanja oskrbe v skladu z etološkimi potrebami glede na vrsto živali, okoliščine, v katerih je treba zagotoviti prisotnost veterinarja in pristojnosti veterinarja, ki mora biti prisoten na javnem zbiranju ali snemanju.

2. člen (zagotavljanje oskrbe)

Skrbnik živali mora ves čas prisotnosti živali na javni prireditvi ali snemanju zagotoviti oskrbo živali.

Za ustrezno oskrbo živali se šteje:

- zagotavljanje zdravstveno ustrezne vode, ki mora biti živali na voljo na način, ki ga žival pozna in ves čas njene prisotnosti na javnem zbiranju ali snemanju, razen ko to zaradi narave uporabe živali ni mogoče;
- zagotavljanje hrane v ustrezni kakovosti in količini glede na vrsto in starost živali, ki mora biti živali na voljo na način, ki ga žival pozna;
- zaščita pred padavinami, močnim vetrom in ekstremnimi temperaturami;
- zagotavljanje ustrezne kakovosti zraka;
- zagotavljanje naravne ali umetne osvetlitve v primernem režimu osvetlitve glede na vrsto živali;
- omogočanje svobode gibanja glede na njene etološke potrebe. Če je žival privezana, mora biti zagotovljenega dovolj prostora, da leže in vstane ter da hkrati lahko ležijo vse živali.

3. člen (obvezna prisotnost veterinarja)

Organizator javnega zbiranja ali snemanja mora zagotoviti stalno prisotnost veterinarja v naslednjih primerih:

- ...

4. člen (pristojnosti veterinarja)

Če veterinar ugotovi, da zaradi uporabe ali neustrezne oskrbe žival trpi, izda strokovno navodilo za odpravo nepravilnosti.

Če organizator javnega zbiranja ali snemanja oziroma skrbnik živali strokovnega navodila ne upošteva, veterinar o tem obvesti upravni organ, pristojen za veterinarstvo.

5. člen (prehodna določba)

V Pravilniku o zaščiti hišnih živali (Uradni list RS št. 51/09) se črtata 13. in 14. člen.

6. člen

(končna določba)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

France Bogovič l.r.
Minister za kmetijstvo in okolje